



Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus, quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem promovendam sunt usi ; Malorum Qvoque Sacerdotum infelici interitu, radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro commodiori Sacramentorum & ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1681

Caput I. De Exemplis bonorum Sacerdotum ad propriam salutem pertinentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48600)

CAPVT I.

DE EXEMPLIS BONORUM
SACERDOTUM AD PROPRIAM
SALUTEM PERTINENTIBUS.

UT in Exemplis hisce referendis ordinatè procedatur, placet eundem Ordinem seruire, quem S. Thomas & alii in iis explicandis usurpârunt, ut scilicet initium à Theologicis virtutibus, videlicet Fide, Spe, & Caritate faciam, postea ad Cardinales, Prudentiam scilicet, Justitiam, Fortitudinem, Temperantiam, earumque species procedam.

§. I.

Exempla Fidei à Sacerdotibus
relictâ.

I. Fides hæc est virtus, per quam firmiter assentimur omnibus, quæ DEUS revelavit, aut revelabit; sine qua, ut Apostolus ad Hebr. 11. ait, *impossibile est placere DEO*; Unde juxta S. Ambrôsium l. de Cain & Abel, *fides est radix omnium virtutum, & quod super hoc fundamentum adificaveris, hoc solum ad operis tui fructus & virtutis proficit mercedem*. S. Bernardus verò id ipsum confirmans l. 25. sup. Cant. *Dicamus, inquit, fidem vitem, virtutes palmites, votum opus, devotionem vinum*. Ex quo facile patet, Fidem hanc omnibus quidem Christianis, sed Sacerdotibus præcipuè necessariam esse, ut qui hoc ipso, quòd sint Custodes, lectulum Christi, velut Salomonis mystici, id est, Ecclesiam ambientes, præ reliquis obligati sunt, ad Fidem, quæ est primarium Ecclesiæ decus, & columen, totis viribus propugnandam. Porro tres præcipuè actus hujus virtutis à Sacerdotibus exerceri possunt.

II. Primus est, ut & veritates Catholicas non modò ritè cognoscant, sed etiam firmissimo assensu omne dubium excludente profiteantur.

Sicut in primis S. Paulus Apostolus fecit, qui, ut Vincentius Lirinensis in libell. adversus profanas Novitates testatur,

statur, cum Novantes aliqui varios errores per Provincias & Civitates promulgarent, jamque ipsos etiam Galatas per modum induxissent, S. Paulus in fide eosdem confirmatum suo exemplo volens dixit: *Licet nos Angelus de celo etiam evangelizet, praterquam evangelizavimus, anathema sit.* Gal. c. i.

S. Basilius Episcopus, cum Praefectus Valentis Imperatoris a Fidei Catholicae defensione abducere conaretur, eumque in finem amicitiam & multa beneficia ab Imperatore promitteret, intrepidè respondit, Adolescentulis tantum sermones congruere, hos enim talibus rebus inhieret; at non eos, qui in divinis nutriti essent literis, nullam illarum syllabam in discrimen venire pati posse, solerèque, si quid poscat, nullum genus mortis pro illis recusare.

S. Petrus Veronensis, ut in Breviario 29. Aprilis legitur, Parentibus haeresi Manichæorum infectis natus, cum admodum puer annorum septem scholas frequentaret, & quid in schola didicisset, a Patre interrogaretur, Christianae Fidei Symbolum se didicisse respondit, neque ullis unquam Patris Parrivae minis aut blanditiis a fidei constantia dimoveri potuit, ideòque postea adultior factus, & Praedicatorum Religioni adscriptus, hanc unicam à DEO gratiam petivit, pro fide mori posset, quam cum obtinuisset, ab impio Persecutore in capite vulneratus, jamque pene mortuus, Symbolum adhuc pronuntiavit.

II. Alter actus est, ut Sacerdotes Fidem fortiter propugnent contra oppugnantes, ipsamque, si necesse sit, vitam pro ejus defensione ponere non dubitent. Quà in re praeter cetero exemplo praeiverunt non pauci Sacerdotes.

Præcipuè verò S. Athanasius Episcopus, cujus fides ferebatur velut rupes firma in mediis fluctibus. Totus mundus, inquit Marchantius in hort. Past. tr. i. prop. i. conjuravit in ejus exterminium, Principes, Episcopi, Populi, Exercentis, imò totus infernus, nequidquam firmitati fidei nocuerunt. Quatuor contra ipsum Concilia congregata sunt Episcoporum Atrio faventium; incredibiles tandem calamitates perpessus, ita ut magnam orbis partem fugiendo & exulando peragere cogere, omnia cum magna constantia pro fidei defensione iustinuit.

S. Polycarpus Episcopus, cum in medio ignis ligatus esset, ipse se velut vivum & odoriferum Sacrificium DEO offerens sic precabatur; Accipe, Pater æterne, in Sacrificium acceptabile, quam mihi donasti vitam. Tu Dominus es universi, & Pater Salvatoris nostri Domini JESU Christi, per quem te cognovimus, & qui se pro nobis obtulit in cruce. Per eundem meipsum offero nunc in Confessione Fidei sanctæ, ad gloriam tuam, ejusque æternam. Gratias tibi infinitas ago, quod me dignatus es adscribere numero beatorum Martyrum tuorum, & me participem facere calicis & passionis Domini nostri JESU Christi Ribad. in vita 26. Jan.

S. Liberatus Abbas cum aliis sex sociis ex Monasterio Carthaginem protracti, cum ad Artianam perfidiam amplectendam sollicitaretur, Una fides, exclamavit, unum baptisma, unus DEUS, nec poterit in nobis iterari, quod in doctrina Evangelii semel dari præceptum est; quia si semel lotus est, non habet necesse, ut denuo lavetur: sed mundus est totus. Satis est momentanea perferre supplicia, quàm æterna subire tormenta. Cùmque Rex talibus dictis irritatus iram tormentis impleri & accendi, ipsūque S. Liberatum cum sociis imponi jussisset, ille cum magna fiducia clamabat: Gloria in excelsis DEO. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis, quando pro fide DEI nostri supplicia perferemus, ne acquisitæ fidei indumentum amittamus. Victor Uticensis l. 4. Wandal. persecut.

III. Tertius actus est, Hæreses odisse, totisque viribus profigare; quo in genere præ reliquis excellens fuit, teste Evagriol. 5. vit. PP. §. 10. Agathon Abbas, qui, cum multi ad illum venirent, & quod plenus esset superbiæ, odii, iræ, impudiciæ &c. spargi de ipso dicerent, falsus est omnia, addens se mortalium esse pessimum. Cùm verò subderent, intelleximus etiam, quod hæreticus sis, statim silentio rupto, absit, inquiebat, à me, ut hæreticus unquam sim. Quærentibus autem, cur hæresin potiùs, quàm alia crimina, quæ sciebat se non patrâsse, negaret? respondit: Crimina alia infirmitatis sunt, & hominem adhuc DEO per fidem unitum relinquunt; hæresis verò est pertinaciæ & perfidiæ malitia, quæ

quæ omni modo nos à DEO divellit, tollens fidem, DEO
primo quasi vinculo unientem, & ligantem.

Abbas Cosmas cùm sepultus fuisset juxta sepulchrum
juscum Episcopi, qui hæreticus fuerat, pluribus noctibus cla-
mare audicus est: Noli me tangere, Hæretice, noli mihi
propinquare, inimice Ecclesiæ sanctæ DEI. Et hic clamor
per longum tempus duravit, ut significaret audientibus
quantopere abhorruerit ipse ab Hæreticorum conversatio-
ne. Prat. spirit. c. 40.

S. Antonius de Padua tanta cum contentione adver-
sus Hæreses pugnabat, ut perpetuus Hæreticorum Malleus
rit appellatus, quemadmodum de ipso Breviarium Rom.
num 13. Jun. testatur.

P. Petrus Faber Societatis JESU primus Sociorum
Ignatii, quamquam in pertractandis Hæreticorum mentibus
lenissimus erat, tamen eos, & eorum omnia sic abhorrebat,
piis, Catholicisquæ censebat, ut ne tum quidem audientibus
esse diceret, cùm recta præciperent; negaretque divinitus
Majestati gratum esse, ut eorum ad nutum, voluntatem
vel institueretur aliquid in Ecclesia DEI, vel meliorem
formam reformaretur; ut enim multa vera interdum Do-
mones, non tamen ex veritatis spiritu confitentur, sic illi
etfi multa interdum salutaria & bona præcipiant, ea tamen
quoniam non bono præcipiuntur spiritu, minimè gratum
accepta esse DEO. Hist. Soc. p. 1. l. 4. n. 102.

P. Edmundus Augerius Soc. JESU Sacerdos quadraginta
Hæreticorum millia ad fidem Catholicam perduxit, Ge-
nerosamque ab Hæresi jamjam in valescente sic purgavit, ut
ter Patriæ, Conservator Fidei, restitutor salutis publicæ
ceretur, uti de eodem Biblioth. Soc. refert.

§. II.

Exempla Spei à Sacerdotibus relicta.

I. Quod olim Philistæi fecisse dicuntur, dum videntibus
Samsonem tam admiranda opera patrare, omnibus modis
laborârunt, ut cognoscerent, in quo ejus robur consistere-
t, cùmque intellexissent, eam in capillis consistere, non quæ-
runt

verunt, donec hos illi eripuerint; id ipsum Dæmon circa Sa-
cerdotes facere conatur; advertit namque etiam ipse, quàm
mulea ac præclara opera pro amore & gloria DEI, ac Proxi-
morum salute parentur; ex altera verò parte pariter non
ignorat, quòd ab Isaia c. 30. dictum sit: *In silentio & spe erit
firmitudo vestra*; hinc omnibus viribus laborat, ut hanc
spem ipsis eripiat. Id quod benè S. Ignatius advertit, cujus
solemnis vox erat, operariis in vinea Domini ante omnia
vitendum esse, ut seipfos vincant, omnesque timores abji-
ciant, qui DEI fiduciam minuunt, impediântque, quò mi-
nus spem suam in uno DEO constituent; noverat videlicet
S. Pater, quid S. Bernhardus l. 9. in Psalm. Qui habitat, di-
xerit: *Tantum per nos operabitur DEVS, quantum se no-
stra in eum fiducia extenderit.* Unde meritò S. Cyprianus
illa Deut. 11. verba: *Omnis locus, quem calcaverit pes ve-
ster, vester erit.* huc applicat, dum ait: *Pes vester utique
spes vestra est, & quantumcunque illa processerit, obtine-
bit.* Porro spes hæc, quæ à S. Alberto Magno in parad.
anim. c. 21. definitur, *certa expectatio future beatitudinis,
proveniens ex gratia DEI, & meritis præcedentibus,* in tri-
bus præcipuè occasionibus ostendi debet, & verò etiam à
non paucis egregiè demonstrata est.

II. Prima occasio est, in alimentis, aliisque rebus ad
corporalem vitam conservandam necessariis, ubi à Sacerdo-
tibus omnis inordinata sollicitudo tantò audacius deponen-
da est, quantò justiore habet titulum ea à DEO petendi
& expectandi; si enim quærentibus regnum DEI & justitiam
ejus omnia hæc adjectum iri Christus Matth. 6. prædixit,
quis justius hæc speret, quàm Sacerdotes, quorum primarius
scopus est, efficere, ut DEUS per gratiam in ipsis, & anima-
bus curæ ipsorum commissis regnet? Tales certè non im-
meritò cum Apostolis Luc. 22. Christo quærenti: *Quando
missi vos sine sacco & pera, & calceamentis, numquid
aliquid defuit vobis?* respondere poterunt: *Nihil.* Porro
similem occasionem non à paucis Sacerdotibus vel aliis Cle-
ricis peregregiè fuisse arreptam, ex sequentibus exemplis
patet.

S. Franciscus Seraphicus suis Filiis seu Religiosis non
aliud dare viaticum solebat, quàm illum Psalmi 54. versu-
culum:

culum: *Iacta super Dominum curam tuam, & ipse te nutriet.* Romano autem Pontifici de alimentis acquirenti sciscitanti respondit: *Matrem quidem habemus pauperem, sed divitem Patrem.* In vita.

S. Ignatius Lojola solebat frequenter dicere: *Iacta cogitatum nostrum in Dominum, & ipse nos nutriet. Invenimus in Domino, & faciamus bonitatem, & pascemur vitis ejus.* Mirantibus, quomodo tam difficili tempore nullis certis redditibus tot è nostris aleret, respondit: *nescitis, quantas vires spes in DEUM habeat? vel ignorantis, parùm illi esse loci, ubi omnia abundè suppetunt? explorata si essent, & manu tenerentur, ubi esset nostra spes enim, quæ videtur, non est spes.* Ribad. l. 5. vit. c. 3.

P. Balthasar Alvarez è Societate JESU cum esset eorum cujusdam Collegii Rector, habebat Ministrum valde scitum, qui anxius ad ipsum currebat, significans, quæ essent, & necesse esset statim prospicere. Cui vir sanctus respondit: *Quam anxius venit P. Minister? communitur sine id cum Domino DEO nostro? respondebat ille: huc non habui tempus orandi. Et tunc cum magna tranquillitate dimisit illum, dicens: hoc debuit esse prima Eas ad cubiculum, & ores, & offeras tuam orationem postea revertaris huc. Cogitas gregem hunc non habere Dominum? Dominum autem talem habet, cui non parvi constitit, ut perire permittat. Eas in pace, & cogit hoc non à tua industria pendere. Discendebat P. Minister ut faceret, quod Pater præscribebat, & sæpe, quando regebatur, inveniebat prospectum jam esse necessitati per media judicio suo prodigiola, id promerente fiducia & fideitate sui Rectoris in DEUM. Vita c. 23.*

III. Altera occasio Spei & Fiduciæ exercendæ se ostendit in vocationis adimplendæ obligatione, seu in quotidianis functionibus ad Sacerdotem pertinentibus ritè obeundis, ubi salubris S. Pauli ad Philip. c. 2. adhortatio ob oculos habere debet Sacerdotibus: *Itaque carissimi mei (sicut semper obedistis) non ut in presentia mei tantum, sed multo magis nunc in absentia mea, cum metu & tremore vestri (& aliorum) salutem operamini; DEVS est enim, qui operatur in vobis velle & perficere pro bona voluntate; Un-*

merito quis Sacerdos cum S. Bernardo l. 3. de 7. pan. dicere poterit: *Tria considero, in quibus tota spes mea consistit, caritatem adoptionis (& vocationis) veritatem promissionis, (quâ Apostolis & omnibus eorum Posteris promissit Matth. 24. Ego vobiscum sum usque ad consummationem seculi:) potestatem redditionis, id quod egregiè iterum obtulerunt sequentes Sacerdotes.*

S. Paulus Apostolus, quantam de divino auxilio fiduciam conceperit, clarè Corinthiis indicavit, dicens 2. Cor. c. 1. *Non enim volumus ignorare vos, Fratres, de tribulatione nostra, qua facta est in Asia, quoniam supra modum gravati sumus, supra virtutem, ita ut taderet nos etiam vivere. Sed ipsi in nobis responsum mortis habuimus, ut non simus fidentes in nobis, sed in DEO, qui suscitavit mortuos, qui de tantis periculis eripuit nos, in quem speramus, quoniam & adhuc eripiet. Sed & ad Philip. 4. intrepidè dixit: Omnia possum in eo, qui me confortat.*

S. Nicolaus, cum onus Episcopatus vehementer refugeret, postquam tamen humeris suis impositum vidit, certò credidit, DEUM sibi ad id portandum copiosas vires datum, adeoque cum magna alacritate & satisfactione sustinuit. Leontius Justin. in vit.

S. Franciscus Xaverius, ubicunque divinus honor agebatur, nulli cedebat difficultati, periculove; ita nihil moliebatur, quod non efficeret: nihil inchoabat, quod non absolveret, uti Turcellinus l. 4. vit. c. 9. testatur. Sed & ipse suam fiduciam satis indicavit, dum l. 2. epist. ep. 2. de periculo naufragii, quod aliqui metuendum dicebant, sic scribit: *Noluit DEVS nos perdere, ut usu docti intelligeremus, quam infirma sint opes nostra, quoties aut nostris viribus, aut profectibus nitimur humanis; nam ubi senseris, quam fallaces sint spes tua, & humanis opibus omnino diffusus in solo DEO, qui unus pericula ipsius causâ suscepta facile propulsare potest, spem omnem posueris, tum verò placidè exarseris, DEI imperio ac nutu omnia gubernari, & quantumvis vasa discrimen præ caelestibus gaudiis, qua in talis ac tempore divinitus impertiri solent, esse contemnendum.*

De Jacobo Merlohorstio Sacerdote saculari, & Palam
 B. MARIÆ Virginis in Pasculo Coloniae sic scribit Aulus Sa
 vitæ c. 22. Amor divinus, Deique perspecta semper præ
 tia fiduciam generabat, quæ, dum ardua DEI causa suscipere
 da viderentur, divino freris auxilio fortiter aggredere
 urgeret constanter, nec desisteret antè, quàm ad exitum
 duxisset, nec hic hominum offensam, judicia, contemptum
 ve verebatur, aut quidquam hujusmodi, vel ullius po
 riam pertimescendam esse judicabat; nam qui jam ipsi
 monibus fortior eos in certamen laceſſebat, nihil humanum
 vel creatum formidabat, experienciã doctus, à providenti
 divina res suas paternè gubernari, ad virtutis augmentum
 & DEI gloriam auctiorem expertus, etiam quoties virtutes
 fierent humanæ, præsens & divinum auxilium subvenire
 nihilque spe & summa in DEUM conceptâ fiduciâ poterat
 ad quidvis in DEI causa feliciter perficiendum.

IV. Tertia occasio est, ut firmam de præmio æterni
 beatitudinis olim conferendo spem concipiat; hinc enim
 non modicum robur accipiet, ad omnes labores & tri
 tiones in munere suo occurrentes fortiter superandos, et
 semper ob oculos habiturus sit, quod S. Paulus ad Rom.
 scripsit, non esse scilicet condignas passiones hujus tempo
 ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis: *Omne
 tem opus*, teste S. Hieronymo in epist. *leve fieri solet,
 ejus pretium cogitatur, & spes præmi solarium sit labor*
 Id quod in Sacerdotibus tantò magis locum habet, quò
 nobiliores, dignioresque sunt labores, quos suscipiunt;
 enim juxta S. Dionysium Areopagitam, omniùm divini
 diviniſſimum sit cooperari DEO in salutem animarum, et
 xitò majus quoque, perfectiùsque tali cooperationi præ
 mium respondebit, atque adeò multò magis Sacerdotibus
 quàm olim Jacobo Patriarchæ omnes anni in suo munere
 consumpti videbuntur dies pauci præ amoris, quo non
 mortalem Rachelem, sed immortalem Deitatem
 fruendam feruntur, magnitudine. Unde rectè dixit illi Sa
 c. 40. *Qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem
 eurrent, & non laborabunt: ambulabunt. & non deficiet
 Sed dicent potiùs cum S. Davide Pl. 4. In pace in dormiam,
 dormiam, & requiescam, quoniam tu, Domine, singulari*

& Paulus in spe constituit me. Id quod variis iterum exemplis
Sacerdotes diverſi comprobant.

S. Paulus ſeipſum aſſiduò ſpe præmii & felicitatis ater-
ſuſcipere ſolabatur; hinc ad Timotheum 2. c. 1. ſcripſit: Scio, cur
credidi, & certus ſum, quia potens eſt depositum meum ſer-
vare in illum diem. Sed & ad Hebræos c. 6. Fortiſſimum,
habemus ſolacium, qui confugiſſimus ad tenendam pro-
ſperam ſpem, quam ſicut anchoram habemus anima tutam
firmam, & ſuccedentem uſque ad interiora velaminis,
Præcurſor pro nobis introiit, I E S U S ſecundum ordi-
nem Melchizedech Pontifex factus in æternum. Hinc Co-
loſſenſis 1. c. 15. hortatur: Itaque Fratres mei dilecti, ſtabi-
les eſſote, & immobiles, abundantes in opere Domini ſem-
per, ſcientes, quòd labor veſter non eſt inanis coram Do-
mino.

S. Bernardus, cum gravi morbo afflictuſ jam pene ex-
tremum ſpiritum traheret, viſus eſt ſibi ante tribunal DEI
ſtare, ubi cum gravibus & improbis accuſationibus à Dæ-
mone accuſatus fuiſſet, reſpondit: Fateor, nec mihi, nec
meis actionibus deberi cælum: tanto præmio indigniſſi-
mus ſum. At verò duplici jure Dominus meus id obtinuit,
& Patris hæreditate, & crucis perſeſſione, altero ipſe con-
cedens, altero mihi donat. Ab hoc dono me quoque illius
hæredem fore confido.

P. Vincentius Caraffa Generalis Societatis J E S U tanti
ſpem faciebat, ut dicere auditus ſit, vel minimum du-
bitationis de ſalute, cladè ſempiterna pluris homini eſſe
debere certiffimo, ingentique rerum temporalium lucro; &
cum DEUS alicui ad opes, dignitatèſque currenti vitam,
ſpemque ſimul omnem intercidiſſet, tacitè illi innuit, quòd
Chriſtus Petro: *Quod ego facio, tu nescis modo, ſcies autem
poſtea.*

V. Meritò ergo Sacerdotes omnes illis Pſalmiſtæ Pl. 61.
verbis alloquor: *Sperate in eo omnis congregatio Populi (&
Sacerdotum) & effundite coram illo corda veſtra. DEUS
adjutor noſter in æternum.* Et ſi omnia alia amiſeritis, na-
ſte amittere confidentiam, qua magnam habet remunera-
tionem, S. Paulo teſte ad Hebr. 10. & in qua omne veſtrum
labor & fortitudo conſiſtit. Dicite proin cum Propheta,
Inſtrud. IX.

millièsque repetite: *Mihi autem adherere DEO meo bene est, & ponere in Domino DEO spem meam*; quia per hanc & gratiam necessariam in præsentì vita obtinebo, & copiosam gloriam in futuro.

§. III.

Exempla Caritatis Divinæ à Sacerdotibus relicta.

I. Tertia virtus theologica Caritas vocatur, quæ aliud est, quàm talis virtus, per quam DEUS diligitur propter se, & omnia alia propter DEUM, quæ proinde Regina virtutum appellatur, eò quòd sicut Ancillæ sicut Regina, ita virtutes reliquæ Caritati ancillantur, id est eandem tanquam finem ordinantur. Unde his tribus virtutibus theologis meritò illa Canticorum c. 6. verba accantur: *Qua est, qua progreditur quasi aurora confurgens pulchra ut Luna, electa ut Sol*; anima enim, quatenus fidem à tenebris ignorantia, cæcitatìs, & infidelitatis a veritate & notitiâ JESU Christi perducitur, potest ei progredi quasi aurora confurgens: quatenus per spem salvatur, & clarior redditur, pulchra ut Luna efficitur: quatenus verò luci increatæ per caritatem jungitur, electa ut Sol incipit.

II. Porro Sacerdotes ob tres potissimùm causas huic virtuti specialiter studere debent. 1. Quia, cum à DEO ad sacerdotium velut statum altissimum elevati sint, atque plures etiam ad eum ritè sustinendam gratias & dotes acciperint, rectè arguunt, se plus etiam à DEO dilectos esse, ideoque omnem conatum adhibere debent, ut tanto magis respondeant; *Nulla enim major est ad amorem invitanda, teste S. Augustino, quàm amore pravenire; & nimis debet esse animus, qui, si dilectionem nolit impendere, nolit accipere.* 2. Quia hæc virtus est summè necessaria ad executiones sacerdotales fructuosè obeundas; nam, ut sapienter S. Gregorius hom. in Evang. notat, *non habet aliquis fructus boni operis, si non manet in radice caritatis*, & ut S. Leo confirmat, *nihil est fructuosum, quod non à caritatis partibus ediderit.* Unde, teste Richardo, non

virtus potens, quàm potentia virtutum dicenda est, eò quòd ipsa omnes accipiant, ut veræ virtutes sint. Hæc virtus, robur spei, & omnium intima vis, ac medulla virtutum. Accedit, quòd Sacerdotum proprium sit officium prædicando & conversando alios in virtutis amorem accendere, non possit autem juxta S. Bernardum capere ignitum eloquium frigidum pectus. Quomodo enim Græcè loquentem intelliget, qui Græcam linguam non novit? sic lingua amoris ei, qui non amat, barbara erit; erit, inquam, sicut æs sonans, & cymbalum tinniens. 3. Quia cum multos labores suscipere, & multas molestias sustinere debeant Sacerdotes, meritò de medio tali prospicere debent, quo roborentur, ut non succumbant, quale præ cæteris caritas aestimatur, nam *qui amat, non laborat*, teste S. Augustino l. 13. *concell. Et omnis labor non amantibus gravis est, solus amor est, qui nomen difficultatis erubescit.* Unde Sponsa de Sponso Cant. 1. dicit: *Fasciculus myrrha dilectus meus mihi,* non falcem, ut notat S. Bernardus, sed fasciculum vocans. eò quòd leve pro illius amore ducat, quidquid laboris immineat, & doloris.

III. Tribus autem præcipue actibus hæc caritas demonstranda est, quorum primus est perfecta voluntatis suæ cum divina conformatio; cum enim amantium proprium sit, unum velle & nolle (cum eorum sit quasi cor unum & anima una) meritò ad caritatem quoque requiritur, ut unam cum amato voluntatem habeat, id est, omne, quod displicere illi novit, studiosè fugiat; & omne, quod illi placere arbitrat, sollicitè perficiat, atque adeò magnam vitæ sanctitatem & innocentiam procuret. Quæ in re præclara nobis à multis Sacerdotibus exempla sunt relicta.

S. Joannes Chrysostomus adeò omne peccatum fugiebat, ut, dum Eudoxia Imperatrix variis minis ac terroribus ipsam a recto proposito avertere conaretur, à Ministris suis ei diceretur: Frustra hunc hominem terres, nihil enim nisi peccatum timet. Simeon Metaph. in vita.

S. Ignatius Lojola tantopere detestabatur peccatum, ut necesse audiret sit, si DEUS eum in gehenna colloçaret, nihil illi acerbius fore, quàm audire blasphemias in DEUM. *Act. Soc. p. 1. l. 10. n. 62.*

S. Franciscus Xaverius l. r. Epist. 7. de seipso scribit
Tædet me interdum vivere, ac satius esse arbitror pro
ligione mortem expetere, quàm in tot, tantisque divini
minis contumeliis vivere.

Alanus de Solminihac Episcopus Cadurcensis ne qu
nomen peccati sustinere poterat, nec ulla re magis, qu
peccato discruciabatur, uti ipse quondam fassus est, dum
tantibus, ne nimium se per vitæ austeritatem affigeret
spondit: Nequaquam nimia sunt afflictiones istæ.
verò scire vultis, quo maximè affigat? non aliâ re
quàm DEI offensâ, siquæ flagitiosos Sacerdotes offendit
nimirum hæ sunt afflictiones & cruces Pastoribus gra
mæ, molestissimæque. Unde si publicos in Paræciis Pa
tores inveniret, qui integris annis in peccatorum carnis
spectantibus curionibus, & dissimulantibus se voluta
summpere obstupescere, ejusmodi Presbyteros ad glori
DEI procurandam obstrictos obmutescere, atque adeo
solebat: Istud nec capio, nec unquam capere potero.
certè tantâ sollicitudine nævos etiam minimos fugieb
Confessarii etiam in annuis Confessionibus difficulte
riam absolutionis invenirent; licet verò quotidie con
sit solitus, ea tamen confitebatur, quæ apud alios in
zum venissent censum. Vir. lib. 3. c. 19.

Petrus Forerius Canonicus Regularis S. Augustini
rochus Marincurienfis nihil magis optabat, quàm ut se
faciendo, quæ DEO placent, eidem acceptus foret.
etiam Congregationem Monialium instituit, cuius
erat, id omne facere, quod Cælesti Sponso suo gratia
judicarent.

P. Jacobus Alvarez Societatis JESU quadraginta ann
unicum quidem peccatum deliberatè admisserat, atque
hoc suo studio firmus persisteret, etiam voto se ad tal
gam obstrinxerat, uti Joannes Rho in suis hist. testatur.
IV. Secundus actus est, ut in omnibus suis actio
Sacerdos nihil aliud, nisi DEUM, ejusque gloriam &
placitum quærat; nam, ut rectè S. Augustinus in P. 1.
xit, *Purus amor mercenarius non est, nec de spe vivit.*
Verus amor sponsa est. Verus amor seipso contentus
habet primum, sed id, quod amatur. Nec u (Sponsa

aliquid aliud quarit, quam amorem, nec illa (Sponsa) habet. Is per se placet, & propter se: ipse meritum, ipse premium sibi est amor. Præter se non requirit causam, non fructum; fructus ejus usus ejus: amor, quia amo: amo, ut amem. Quod quidem premium tanti æstimavit S. Joannes Chrysostomus, ut l. 2. de compunct dixerit: Si omnino dignus fueris agere aliquid, quod DEO placeat, aliam ne require mercedem præter hoc ipsum, quod placere meruisti. Si enim aliam requiris mercedem, verè ignoras, quantum tibi sit placere DEO. Unde rectè concludit S. Bernardus de obed. Patrum: Nostrum condimentum velut tribus quibusdam herbis conficiatur. Opus est, ut justitia sit in intentione, hilaritas in operatione, humilitas in reputatione; insipida namque, & quodammodo insulsa est nostra obedientia, vel patientia, nisi omnium, qua vel agimus, vel qua patimur, ipse (scilicet DEUS) sit causa. Quo in genere non desunt quàmplurima Sacerdotum exempla.

S. Thomas Aquinas post mortem apparuit pulcherrimam stellam in pectore conspicuas propter puram intentionem, quam omnibus suis operibus præfixit; unde interrogatus à Christo dicente: Bene de me scripsisti, Thoma, quam mercedem à me petis? respondit: Non aliam, nisi te, Domine, Surius in vita.

S. Ignatius Lojola in singulis actionibus cum reflexione quædam animi operam dedit, ut in quam maximam DEI gloriam redundarent, unde assiduò in calamo & ore habebat tritum illud: Ad majorem DEI gloriam: certè in solis suis constitutionibus ducenties, & quadragies, & bis puram intentionem obsequii divini inculcavit, ut P. Lancizius opusc. 13. l. 3. c. 1. n. 337. testatur.

Jacobus Merlohorstius Parochus tres fines operibus suis, manè prototo die, & iterum, cum opus inchoandum esset, præfixit, majorem scilicet DEI gloriam, propriam, & Proximorum salutem, quamvis hæc duæ postremæ non nisi mediata fuerint, & ad gloriam DEI velut ultimum finem ordinatae, unde ad hanc quærendam se illis Apostoli 1. Cor. 10. verbis exstimulabat: sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam DEI facite. Sic autem ante opus quodvis intentionem renovabat; O Christe

IESU, in unione Caritatis illius, quâ opus Redemptionis medio terra operatus es, offero tibi hoc opus & omnia sua mea ad maiorem nominis tui gloriam, meam & proximum salutem. Interdum verò ut magis cresceret in me etiam alios fines miscebat hoc modo: O clementissime pater, ecce hoc quantumcunque laboris (meditationis, orationis, vel lectionis) sacrificium tibi offero in acceptissimi & summi sacerdotis nostri, sine quo operata nostra sunt ut pannus menstruata, obsecrans, ut suscipias in hostiam pro meis & totius Populi peccatis victimam pro cordis impuritatibus, & affectuum meorum expiandis. In decimas pro recognitione tui in me Domini quo tibi ad omnia me obnoxium agnosco. In primitiis omnibus beneficiis unquam acceptis. In pacificum pro me mentis mea, imò totius imaginis tua cum te DEO vivo vero. In sacrificium, quod cultu summa Religione & tria tibi tanquam DEO, principio & fini debeo. In holocaustum pro ardenti amoris dilectione debita. In incensum consummato & perfecto resignationis amore. O dirigatur oratio & operatio mea, sicut incensum summi illius sacerdotis in conspectu tuo. Amen. Vita c. 15.

S. Bernardus, cum aliquando ad Populum conferret, ob frequentiam Auditorum eloquentiam ipsius arrantium inani læticia subllire, & vana cogitatione inciperet, quasi quis ei diceret: *En quam nobilis confusio quam attentis omnibus & attonitis ad verborum tuorum eloquentiam; mox advertens suggestionem Diaboli respondit: Neque propter te, maligne Spiritus, prædicationem tuam vi, nec propter te desinam. Vita.*

P. Vincentius Caraffa è Societate JESU amoris suo nihil aliud præmium experebat, quam accessionem amoris, quæ alter quidam, hoc & ipse ex animo dicebat: *Amor amo: amo, ut amem.* Quocirca jucundum erat eum cum frequenter repetentem verba illa orationis à S. Ignatio postulare: *Amorem tuum solum mihi dones. & dives sum.* Quippe probè intelligens, nimis avarum esse, cui DEUS sufficit; nimisque fatuum, qui eo, quatenus hinc licet amorem possessio non exultat. Vita l. 2. c. 9. Porro tunc dicebat, sincerum, purumque ab omni labe laborem

quando in eo, qui juvatur, nihil arridet, vel nobilitatis, vel opulentia, vel dignitatis, vel alterius decoris, quo possit allici. Si ergo quandoque ab inopum, miserorumque consuetudine te revocat squallor & turpitudine: si ad nobilium, locupletumque congressum te pellicit elegantia vestium, speciesque exterior, eja, inquebat, penetra, & pervade hæc, specta intus in anima purpuream ejus, regiamque vestem; externa ista ad illam fordescunt, specta gratia divina pulchritudinem, tam exigua esse nequit, quin immensum exsuperet, quidquid in rerum natura, hominum voto & amore dignum est. Ibid l. 2. c. 15.

Alanus de Solminihac Episcopus nihil agebat, in quo beneplacitum DEI præ oculis non haberet; ratione proprii commodi nihil aggrediebatur, quin ne infernum vel paradysumolvebat animo. Cuidam fortè quærenti, qui hoc fecer, respondit, credere se, id fieri ex singulari DEI providentia, in hoc casu ministerio Angelorum utentis ad hæc objecta mentis oculis subducenda. Nihil frequentius in ore habebat, quàm isthæc Apostoli verba 2. Cor. 5. *Caritas Christi urget nos, ut, qui vivunt, jam non sibi vivant.* Pro suæ autem intentionis directione nullum emittebat actum, sed simplicissimo oculorum conjectu eam peragebat, nam DEUS, inquebat, optimè intelligit, quid quisque tali modo significare velit, unde animæ ipsi unitæ non alio opus habent, quàm simplici intuitu.

V. Tertius actus est, ut omnem erga res creatas inordinatum amorem exuens, eundem in solum Creatorem transferat, ipsum in omnibus creaturis amando, & omnes in eo juxta sanctissimam & divinam ejus voluntatem; nam, ut reat S. Augustinus l. 10. conf. c. 29. ait: *Minus te, Domine, amat, qui aliquid amat, quod propter te non amat.* Quod apta alibi similitudine explicans, putate, inquit, amorem hominis quasi manum anima; si quod tenet, tenere aliud non potest, ideo, qui amat aliud, DEVM amare non potest, occupatam habet animum. Unde rectè Thomas Kemp. l. 2. c. 7. ait: *Dilectus tuus talis est natura, ut alienum non velit admittere, sed solus vult cor tuum habere, & tanquam Rex in proprio throno possidere.* Cujus quidem actus aliquot exempla ex pluribus subjicio.

S. Franciscus Seraphicus adeò diligebat DEUM, in eum
que omnem suum amorem transtulerat, ut illa verba: *Deus
meus, & omnia*, assiduò in mente & lingua haberet, & to-
sape noctes in iis meditandis infumeret.

S. Augustinus Episcopus, quantopere omnem amorem
exuerit erga res creatas, testatur ipse in suis Confessio-
bus, dum ait: *O quam suave mihi subito factum est car-
suavitatibus nugarum! & quas amittere metus fuit
jam dimittere gaudium erat. Ejiciebas enim tu eas
& summa suavitas, ejiciebas eas, & intrabas pro eis
voluptate dulcior, sed non carni & sanguini?*

S. Ignatius Lojola adeò omnia terrena fastidiebat, ut
pius cælum suspiciens cum gemitu dixerit: *O quam
mihi terra, cum cælum considero!* Hinc suis Filiis
omnia commendabat, ut purum pectus, & in amore
flagrans perpetuò custodirent, nihil ut aliud amarent,
peteréntve, nisi DEUM, aut esse, aut sermocinari cum DEO.
Hist. Soc. p. 1. l. 7. n. 11.

Alanus de Solminihæ pro fundamento dilectionis
bebat effatum hoc: ita amandum esse bonum creaturam
tamen illi non adhæreamus, quod ille tam accuratè
vabat, ut omnes creaturæ illi instar stipulæ fuerint, &
respectu rerum creatarum in statu quodam insensibilis
esse crederetur. Vita l. 3. c. 19.

P. Ludovicus de Ponte è Societate JESU pudori ducit
dicere DEO, quòd eum plùs diligit, quàm cælum, terram,
Angelos & alia omnia; id enim esse, ac si diceret homi-
se cum plùs diligere, quàm plumam aut stipulam. Hic
Lucas Carillius de ejus caritate erga DEUM asserere
est, se, quidquid S. Gregorius, S. Bernardus, S. Bonaver-
ra, & alii Doctores de excellentissima caritate scripserunt,
hoc se totum, in Ludovico invenisse, quod etiam non
testimonio aliorum confirmatum habetur. Vita l. 2. c. 3.

P. Vincentius Caraffa cum S. Ignatii vitam suæ norma
statuisset, summique faceret singulas ejus partes, hanc tam
heroicam illius animi constitutionem, quam P. Petrus Ma-
feius hisce verbis describit: *Nihil habebat humani,
animam posset relaxare; maximè quidem in mente,
frequenter tamen etiam in ore habebat; in quo ita*

in eum imitabatur, ut verè diceret, se statux instar manus
 da: De equidem & oculos habentis, sed tamen facultate sentiendi de-
 et, & 10 stituz, rebus hujus sæculi minimè tangi, minimè delecta-
 ti, unde implebat ipse, quod aliis suaserat, ut scilicet usque
 amon adeò omnia, quæ sub sensu cadunt, & tempore definiuntur,
 nfectio obdicare studeant, ut sint instar puri spiritus. Imò etiam ea,
 est car quæ corpori & vitæ necessaria sunt, non in solatium, volu-
 so futu ptatemque vertant, sed ut perpetuæ servitutis onera, debi-
 eae ut timque criminibus pœnam subeant, adeoque sic se gerant,
 ois ut gereret potentissimus Monarcha, eò miseriarum redactus,
 ut equum strigili defricare, purgaréque sua ipse manu cogere-
 tur, qui sanè ejusmodi servitutem non nisi cum horrore &
 iam su regii pectoris indignatione serviret, ab eaque, quàm celer-
 ilius timè posset, se expediret.

§. IV.

Exempla Prudentiæ à Sacerdotibus
relictæ.

I. Quantopere hæc Prudentia, quæ est virtus aptissima
 ad propositum sibi finem media eligens, iisque sedulo utens,
 Sacerdotibus sit necessaria, vel ex eo patet, quòd ipsi electi
 sint ad animarum regimen; si ergo Salomon ad Populum
 sibi subjectum in temporalibus rebus regendum à DEO ele-
 ctus, 3. Reg. 3. quod vellet, à DEO postulare justus, ante
 omnia cor docile (seu, ut 2. Paralip. c. 1. clariùs dicitur,
 sapientiam & intelligentiam) petiit, ut Populum suum ju-
 dicare posset, & discernere inter bonum & malum; quanto
 magis Sacerdos pro regendis animabus constitutus hanc
 Prudentiam ac Sapientiam desiderare, & à DEO petere de-
 bet, ideoque consilium S. Jacobi sequi c. 1. dicentis; *Si quis
 vestrum indiget Sapientia, postulet à DEO, qui dat omni-
 bus affluentior, & non improperat, & dabitur ei;* Sic enim
 dicere poterit cum Salomone Sap. 7. *Optavi, & datus est
 mihi sensus: invocavi, & venit in me Spiritus Sapientia.*
 Certe Christus ipse, ut, quantopere hæc Prudentia Sacerdo-
 tibus necessaria sit, ostenderet, Apostolis regimen animarum
 suscepturis ante omnia hoc præceptum dedit Matth. 10. *Estote
 prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columba.*

Porro sequentibus præcipuè actibus Prudentiæ hæc à Sacerdotibus est demonstranda.

II. Primus est, ut sui curam ac salutem omnibus proponat; cum enim homo qui vis ad æternam felicitatem per ultimum finem creatus sit, graviter sanè contra Prudentiæ leges peccaret, qui alios ad illum finem assequendum periret per talia media, per quæ ipse ab ejusdem finis assecutione arceretur; unde meritò Servator Matth. 16. dixit: *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animam vero suam detrimentum patiatur?* Et sapienter etiam Salomon pronuntiavit Prov. 29. *Totum spiritum suum profert stultus sapiens differt, & reservat in posterum.* Quod quæ ratio fieri debeat, aptâ similitudine explicavit S. Bernardus super Cant. dicens: *Quamobrem si sapias, concham te exornabis, & non canalem; hic siquidem penè simul recipit, & effundit; illa verò, donec impleatur, expectat, & sic superabundat, sine suo damno communicat.* Nempe bene prudensque caritas affluere consuevit, non effluere. Id quod non pauci Sacerdotes suo exemplo confirmarunt.

S. Dominicus, cum per diem tempus non haberet, vacationi vacandi, sed perpetuò in salute Proximi procurandis occupatus esset, majorem noctis partem in oratione, ac meditatione, sui que inspectione infumebat, ne, dum alios saltem re studeret, quicquam de proprio fervore amitteret.

S. Paulus de seipso fateretur 1. Cor. 9. Ego igitur sic curans, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi aërem ventans, sed castigo corpus meum, ne, dum aliis prædicando, ipse reprobus efficiar.

S. Franciscus Xaverius & ipse curabat strenuè, & Operariis ante omnia suadebat, ut attenderent sibi, nullamque rem ducerent, casto, piòque DEI cultu, & animarum suorum salute, ac perfectione potiorem. His præditos animis non solum tuto ac facillè aliorum saluti consulturos, sed etiam ad res quamvis humiles & abjectas, sine quibus rei Christianæ administratio utique jaceat, alacriter, libenterque descensuros. Vit. 1. 2. c. 20.

P. Balthasar Alvarez è Societate JESU, dicere solebat non esse Operarii Evangelici munus, seipsum omnino tradere Proximis à dextris & sinistris; sic enim facillè cor illud

secularizare, & amittere spiritum suum, sed in pondere & mensura, cum ea scilicet moderatione, quæ se ita cum Operario tali compariatur, ut media non negligat orationis & profectus proprii, quemadmodum in instrumentis Artificis usus eorum censetur bonus, qui aciei eorum sit conformis; nam si securis acies obtundatur, etiam si tota die percutiat, nihil boni faciet, quæ tamen acuta vel unâ horâ plus præstitisset. Vita c. 8.

III. Secundus actus est, ut nihil præcipitanter, & inconsideratè; sed omnia cum circumspeditione & prævia deliberatione fiant; nam ideo, teste S. Gregorio l. 29. mor. *Animalia Prophetica & in circuitu, & intus plena oculis esse memorantur. Quisquis enim exteriora sua honestè disponebat, sed interiora negligit, in circuitu oculos habet, sed intus non habet. Sancti verò homines & exteriora sua circumspiciunt, ut bona de se exempla præbeant Fratribus; & interiora sua vigilantia attendunt, quia se irreprobabiles interius Iudicis obtutibus parant, ideo in circuitu oculos, intus habere dicuntur.* Inter quos Sanctos meritò non pauci Sacerdotes nominari possunt.

S. Ignatius Lojola certè præ reliquis in hoc genere excelluit, utpote de quo Historia Soc. p. 1. l. 16. n. 102. testatur, cum ratione & consilio plurimum fuisse usum, crebròque usurpare solitum, à beluis hominem sola ratione differre. Undè ipse in omni actione & finem actionis, & media, modòsque perfectissimos ea perficiendi excogitabat. Et licet in agendo cum aliis suspiciosus ac timidus non fuerit, erat tamen valdè circumspectus ac providus, ut illi non facile quisquam posset imponere. A cœna insequentis diei negotia disponebat. Cum omnia pietatis opera ad salutem Proximi spectantia complecti non posset, magno delectu præferebat publica privatis: perpetua iis, quæ ad tempus fiunt: incerta incertis: secuta periculosis: neque tam videbant, quantum res ipsæ essent, quam quantum spei ad eas. conficiendas ostenderetur. Hinc agebat, non res nobis, sed nos rebus accommodari debere. Ribad. l. 5. vit. c. 11.

Alanus de Solminihac Episcopus summè circumspectus erat dicere solitus, in præsentis vita decipi nos posse, sedulam proin rerum agendarum curam habendam. Negotiorum successum

cessum eminens providebat; nihil leviter & ex præcipitatione faciebat dicens, quòd agere tali modo non sit aliud, quòd seminare curas; & metere; ejus dein nos pœnitent. Vita l. 3. c. 8.

Petrus Forerius Canonicus Regularis & Parochus ignarus Prudentiam olim cum triplici facie pingi solitam tanquam respicientem tempus præteritum, præsens, & futurum, diligenter triplicis hujus temporis rationem habebat. Et 1. quidem fideliter ad res præteritas, & successum æternum advertebat animum, & si quidem desiderio & concupiscentia responderet eventus, iisdem mediis etiam in alia occasione utebatur; si verò secus accideret. perquam diligenter utebatur, ubi commississet errorem, eum emendaturus, malum prospecturus in tempore, quod quidem ipsi plurimum utilitatis emolumenti, ut sublimem prudentiæ gradum attingeret. Ut futura penetraret, præter naturalem ingenii bonitatem tantum luminis ex familiari cum DEO consuetudine habebat, ut occultiora quoque detegeret. Pro re præterita tot captabat consilia, monitaque, tamque prudenter & cum spectu utebatur iis, ut errare quasi fuerit impossibile. eaque propter omnis generis Personæ in negotiis intrinsecis ad eum confugerent. Vita l. 2. c. 11.

P. Petrus Faber è Societate JESU mirâ prudentiâ in actionibus quatuor capita acutè observabat. 1. Ut utramque rem gerendam prudenter inspiceret, an ea eorum hujusmodi, ut sua sponte referretur ad DEUM, & cum animo esset salutaris, tum utilis alienis. Deinde quâ mentis quòve animo fieret, ut ab utraque gena commendaretur animæ facies, eique jure dici posset à Sponso: *Quamvis ebra sunt gena tua*. Tum quo ductus Spiritu unamquam rem gereret, ne, quod Filiorum more amanter gereret, esset, serviliter ageretur. Denique perpenderet ipse secus quanta sit facilitas DEI, quanta clementia in eo accipiens quod damus, admittendisque laboribus ac conatibus nocentem solus ille dolorem, laborémque consideret. Vita l. 2. c. 8.

IV. Tertius actus est, ut omnibus, quibuscumque quantum salvâ conscientia fieri potest, se accommodet, ut sapienter S. Franciscus Borgias vit. l. 4. c. 8. ad vertit.

omnes, quorum curam suscepimus, unâ regulâ metiendi, sed
 potius boni milites imitandi sunt, qui pro fistulæ captu ma-
 chinam bellicam sulphureo pulvere implent, ne dissiliat.
 Quod præceptum sanè non pauci Sacerdotes studiosè obser-
 varunt.

S. Paulus de seipso fatetur 1. ad Cor. 9. Cùm liber essem ex
 omnibus, omnium me servum feci, ut plures lucrifacerem,
 factus sum Judæis tanquam Judæus, ut Judæos lucraret,
 factus sum illis, qui sub lege sunt, quasi sub lege essem (cùm ipse non es-
 sem sub lege) ut eos, qui sub lege erant, lucrifacerem: ijs,
 qui sine lege erant, tanquam sine lege essem (cùm sine lege
 DEI non essem, sed in lege essem Christi) ut lucrifacerem eos,
 qui sine lege erant. Factus sum infirmus, ut infirmos lucrif-
 facerem Omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem sal-
 vos. Unde meritò 2. ad Cor. 12. ait: *Ego vos non gravavi,
 sed cùm essem astutus (& prudens) dolo (pio & licito) vos
 cepi.*

S. Ignatius Lojola ut omnes lucrifaceret, ambitiosis splen-
 dida, avaris utilia, voluptuosis jucunda proponebat. Tri-
 stem & horridam sapientiam semper vitabat, quantum po-
 tuit, se ad communem consuetudinem accommodans, ita ut
 ejus mores primâ fronte intuentibus unus è Populo videretur
 esse. Ut Maffei l. 3. vit. c. 11. testatur. In vocandis homi-
 nibus ad virtutem suis armis petendum Sathanam dicebat;
 sicut enim ille animam justi non continuò apertis armis &
 insidiis, sed tectè oppugnat, nihil primò bonis actionibus
 observando, imò multa, quæ honesti speciem præbent, sug-
 gerendo, donec tandem incautum decipiat; ita in allicien-
 dis ad salutem animis laudanda prudenter ab initio in homi-
 nibus, quæ sunt recta, vitiis parumper intactis, ac leniter in-
 eorum gratiam irrependum; quâ conciliatâ tum demum ad-
 movendam medicinam. Hist. Soc. p. 1. l. 3. n. 49.

S. Franciscus Xaverius mirâ erat prudentia in converten-
 dit peccatoribus; nam primò dissimulavit eorum vitia
 omni affabilitate eos devinciens, tum recensitos varios ma-
 jorum casus, eorumque vitam divinis mandatis contrariam
 ostendens eos convertebat. Si quando aliquis improba di-
 ceret, nullam indignationem ostendebat, nec errantem tum
 reprehendebat, sed in ejus familiaritatem se insinuans, & se-
 ducens

ducens hominem sine arbitris monebat dicens, mirati sunt illi illi verba excidisse. Vit. l. 3. c. 15. & 10.

Petrus Forerius in intimos cordium recessus à natura, pericentia, gratiâque collustratus penetraus, naturalem cuiusvis affectum cognoscebat, & quidquid vitiosum inveniret rescindens, unumquemque secundum naturam suam perire nitebatur, eximiumque præstare, pro fundamento ardens, quod indole tali bonum esset, rectumque, cui potius virtutum omnium margaritas inædificabat convenienter primis principiis ac radicibus bonitatis ibidem reperit hilari nequaquam suam hilaritatem disturbabat, solū tendens, ne in immoderantiam transiret: Melancholicus in sua animi collectione & solitudine relinquebat, tantum incumbens, ne hic humor in morosiores tristitia degeneraret: verbo omnibus omnia fiebat, demperatam imperfectione, ita ut merito Prudentia illius, Matrisfamilias instar esse crederetur, quæ demensum in frustra contumacitatem cuilibet domesticorum secundum ætatem & corporis constitutionem partitur. Vita. l. 2. c. 11.

P. Bernardus Coluagus è Societate JESU noverat perit omnibus omnia fieri, demittere se ad animas humi repentes & ad eas, quarum conversatio in cœlis est. Ad cuiusque gratiam formabat seipsum ac verba componebat: Nec plus nūsvē loquebatur, quàm sciret Auditorem ferre posse. Non fuit tam grandis ullus, qui eo familiariter uti non agnaretur: nemo tam abjectus, quocum ipse suavissimè agere non nōsser, & vellet. Vita l. 2. c. 10.

§. V.

Exempla Justitiæ à Sacerdotibus relicta.

Justitia in genere definitur à Theologis virtus jus facere cuique tribuens; unde quia variæ sunt Personæ, quibus tale tribui potest, variæ etiam justitiæ species exurgunt, nempe Religio erga DEUM, Christum & Sanctos, Obedientia erga Superiores, Misericordia erga Pauperes, Charitas fraternalis erga æquales &c. de quibus proin omnibus specialiter agendum nunc est.

Exempla Religionis erga DEUM.

I. Quantopere hæc virtus, cuius Officium est, debitum DEO cultum tribuere, Sacerdotibus conveniat, vel ex ipso illius officio satis colligitur, quod aliud non est, quam ea, quæ ad Cultum DEI pertineat, devotè ac reverenter perage-
re, atque ut ab aliis etiam simili modo peragantur, studiosè
efficere, unde ab Apostolo *Homo DEI* vocatur, id est, homo,
qui suus esse desijt, & totus DEI est, totusque in hoc positus,
ut DEI honorem, gloriam, & regnum in omnibus propu-
get, & promoveat, ut sacrum illud ministerium, quod *DEI*
invenire sumpsit, DEI devotione consumatur, atque id, quod
ab eodem indignus accepit, eidem subjectus impendat; id
quod in sequentibus præcipuè occasionibus exequi debet.

II. Prima & præcipua occasio est in SS. Missæ Sacrificio
rite offerendo, cum enim Sacrificia sint protestatio quædam
supremæ excellentiæ & potestatis, quam DEUS in vitam &
mortem nostram habet, meritò hunc cultum præ aliis semper
requirit ab hominibus DEUS, nunc verò in novo Testa-
mento tantò æquius, ardentiusque requirit, quantò præstan-
tius, sibi que acceptius Sacrificium per Filium suum instituit,
quodque multiplicium Sacrificiorum in veteri Testamento
non sine magno labore & molestia offerri solitorum substi-
tuit, id quod pulchrè B. Algerus l. 2. de Sacram. c. 3. insinua-
vit licens: *Multiplicitatem Sacrificiorum veterum singu-
lariæ sus Sacrificiis abbrevians, occupationem nobis ex-
teriorum minuit, beneficiorum nobis gratiam multiplica-
vit, uno unico suo Sacrificio remissionem, redemptionem
que nobis faciens peccatorum, profectumque fidei, ceterarum-
que virtutum, & ad vitam æternam perducens. Ceterarum
omnium hostiarum vim & dignitatem magnitudinè sua &
prestanti dignitate obruit. Hic holocaustum, hic hostia
pacifica, hic propitiatorium Sacrificium continetur. Unde
singularis semper Sacerdotum in hoc Sacrificio offerendo
fervor extitit.*

S. Laurentius Justinianus, ex quo die factus est Sacerdos,
notidie Missam celebra vit, nisi valetudine impediretur, di-
cebatque, qui, cum posset Domino suo frui, non frueretur,
facile

facile declarare, se Domini sui curam non habere. Vit. 8. Jan.

S. Thomas Aquinas solebat non tantum quotidie Missam offerre, sed etiam aliam audiebat, cui ut plurimum ipse ministrabat. Sub ipso autem Sacrificio, tanti Sacramenti amore ebrius non raro in DEUM rapiebatur totus lacrymis infusus. Sur. 7. Mart.

S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus etiam quotiescunque tum ipsemet sacrificabat, tum alteri Sacrificio devotus stabat. Vit. 2. Maij.

S. Benno Episcopus Misnensis nunquam sicis oculis Missæ Sacrificium offerre visus est. Vit. 16. Jun.

Leo Pontifex III. hujus nominis interdum uno die septem aliquando novies celebrabat, teste Strabone de div. offic. par. 1.

S. Cajetanus plerumque horas octonas in præparatione Sacrificii Missæ impendebat, & tum primum præparato confessione ad Altare accedebat. Rho. l. 3. virt. c. 1. n. 1.

S. Ignatius Lojola dicendo Missam adeo inflammabatur, ut tota facies ejus instar cancri cocti ruberet, tantoque calore æstuabat, ut quandoque ab altari alienis manibus depositus, in cubiculum debuerit, unde nisi validis esset viribus portendere non poterat. Lancizius opusc. 13. n. 52.

S. Franciscus Borgias iter faciens, ad duo nonnumquam milliaria à via decedere, non dubitabat, & diversarum inermium modis libenter supportabat, dum sacris operari possent liceret. Quotidie confessus rem divinam faciebat, non habuisset copiosis lacrymis id præstare solitus. Vit. l. 4. n. 12. & 13.

Stanislaus Hofius Cardinalis usque ad decrepitam ætatem quotidie Missam dicebat, aut audiebat. Ante Missam nunquam negotiis operam dare volebat, sed soli meditari vacabat. Quamobrem in ipso sæpe diluculo, qualescunque tandem cælum esset, ad Ecclesiam accedere solebat, cum tempore aliquando Medicus malum esse aërem diceret, respondit, quod at DEUS bonus est, qui utique juvabit. Vita c. 16. & 19.

P. Franciscus Suarez è Societate JESU sacris quotidie vacabat, nec se aut per viarum molestiam, aut Hereticorum locorum periculum absterri patiēbatur. Dicenti vero, quod piam, laboriosum esse, quotidie sacrum facere, minime respondit, quæ enim alia hora in vita nostra plenior est solatio.

ere. *De voluptatis? eâ quoties carere cogor, exarescit animus di-*
vinâ dulcedine destitutus. Vita to. de Angel. præfixa.

III. Secunda occasio est in horis Canonicis piè & devotè
 recitandis; ad quod officium quia Sacerdotes specialiter sunt
 ordinati, meritò quoque illi præ aliis salubrem S. Bernardi
 in Cant. adhortationem applicare debent. *Vnde vos*
meo, dilectissimi, purè semper, & strenuè divinis interesse
debeatis: strenuè quidem, ut, sicut reverenter, ita & ala-
riter Domino assistatis, non pigri, non somnolenti, non osci-
antes, non parcentes vocibus, non praecedentes verba dimi-
ntia, non integra transilientes, non fractis & remissis vocibus
multeque quiddam balda de nare sonantes, sed virili, ut di-
vine sepe est, sonitu & affectu voces S. Spiritus deprecantes.
officiè pure vero, ut nihil aliud, dum psallitis, quàm quod psalli-
rationis, cogitetis. Spiritus sanctus illâ horâ gratiarum non re-
praesertim, quidquid aliud, quàm debes, neglecto eo, quod debes,
n. & soleris; quo in genere multi iterum Sacerdotes præclara
exempla reliquerunt.

S. Augustinus horas Canonicas, sepositis omnibus nego-
 s deprecatis, ingenti pietate exolvere satagebat; ad has tempus op-
 ribusportunum, otiumque deligebat, in eo reddendo velut sub
 melioris vitæ initium, officium divinum audiendo, frequen-
 tius lacrymis perfundebatur. Ac semel dantaxat negotiorum
 ij in mole obrutus, Completorij recitandi oblitus fuisse fertur,
 postea paulò post Diabolum cum oblongiore scheda obvium
 , non habuit, quem cum pro imperio rogasset, quidnam in illa
 a. & scriptum ferret? & oblivionem suam observasset, mox dolore
 in conceptu persolvit preces, sicque effecit, ut erratum illud ex
 iam scheda evanesceret. Vita l. 3. c. 33.

S. Carolus Borromæus, licet in aliis etiam orationibus
 lectum, noctuque frequentissimus fuerit, horas tamen Canonicas
 , cum semper flexis genibus recitavit. Vita per Franciscum Pluian
 ondit scripta, c. 20.

S. Vincentius Ordinis Prædicatorum, cum non posset of-
 i die officium divinum ultima ætutudinis die persolvere, curabat id
 eticod lectum per socium recitari, cumque socius Laudes persol-
 vero pens ad illa ultimi Psalmi verba: *Omnis spiritus laudet Do-*
 niminum: pervenisset, sæpius ea Vincentius cum jubilo repe-
 est lo tena, spiritum emisit. Marchant. in hort. Past. tr. 3. lect. 14.

S. Franciscus Xaverius pro attentione comparanda, ad singulas horas officij divini hymnum *Veni Sancte Spiritus* recitabat, & quidem tanto fervore, ut ei cor in pectore palpante, animusque deficere videretur. Libentius autem in locis ædibus, quàm aliis in locis orabat, eò quòd crederet, in locis DEUM benignius audire orantes. Vita l. 6. c. 5.

P. Petrus Faber è Societate JESU ad continendam in studiis modiam mentem consequentes industrias adhibebat. 1. In fine orationis sæpe in memoriam revocabat, & paulo post omnia negotia disponebat. 2. In ipsa oratione post singulos Psalmos dicebat: Pater cælestis, da mihi spiritum bonum, & ad malum; illum quidem omnia verba pronunciantem, sed verò evagationes observantem. 3. Imperabat animi, ut vel in uno psalmo sine evagatione persisteret; id si acciderat ad alium dein simili cum pacto progressus est. Perfectam psalmodiam munere, nisi ex sententia, votòque succederet, cessandum esse dolorem agebat, sed quietum, qui perpetuus, & ad novum usque tempus psalmodiam daret. Ex quibus industriis illæ suavitates ac dulcedines, quibus tanquam in campo pabulo se recreabat, ortum habebant; negabat enim contra miraculum fieri posse, ut qui nullo precandi desiderio fame, nisi tum, cum constitutum precationi tempus adimplerit, incitatur, is solidiorem ex ea gustum, voluptati percipiat. Histor. Soc. l. 3. n. 35.

Jacobus Merlohorstius Parochus ægerimè ferebat precationem, & nimia celeritate concitatum cantum Horarum, & nonicarum, quem, cum emendare non posset, ne præparatam, probare videretur, abesse malebat; summam adhibebat precationem, ut animam diu antè præparatam, & contra evagationem præmuniret. Inscriserat Breviario sententias: *Si cor non orat, in vanum lingua laborat. Orationem præpara animam tuam, & noli esse qui tentans DEVM. Illius est oratio perfecta, cujus clamor est lingua, & actus, & sermo, & vita, & cogitatio.* Cassiod. sup. psalm. Et illud Isidori l. 2. c. 8. *Oratio est, non labiorum; neque enim verba deprecantis DEUS audit, sed orantis cor aspicit; melius est cum silentio corde sine sono vocis, quam solis verbis sine intuitu.*

ande, hanc hasce considerationes sæpe considerabat, ut tantò
 majori cum devotione horas diceret. 1. Considera DEI
 maiestatem, ejusque præstantiam tibi propone, & quomodo
 omnis spiritus laudet Dominum, & omnia opera benedicant
 ei, & amulare. 2. Te constitutum, ut pro Magistratu Ec-
 clesiastico & Politico, pro Amicis & Inimicis pro Sæculari-
 bus distractis, Captivis, Infantibus de Baptismo, & aliis de
 periculis, pro vivis & defunctis DEUM ores,
 ut eam sit proinde æquum, ut devotè id facias. 3. Ad finem
 Regalorum Psalmorum sub *Gloria Patri* singulariter recol-
 le animam, SS. Trinitatem intimo corde lauda, reveren-
 ter adora, desiderans in te sentire affectus, quos Psalmi varios
 suggerunt, velut amoris in DEUM, Doloris de pec-
 catis, Laudis divinæ potentæ, Sapientiæ, Bonitatis &c. Ad-
 mirationis Gratiarum actionis. 4. Quanto pietatis affectu
 & gaudio spiritus horas legere posses, si curares
 illere sapienter, id est, si intellectui Psalmorum, quos Spi-
 ritus S. dictavit, devotè intenderes, ut eos non tanquam à
 quibusdam prophetis compositos, sed velut à te editos, quasi orationem
 tuam propriam, profunda cordis compunctione depromeres, vel
 ad tuam Personam æstimares esse directos, quos viri
 sancti magno affectu & fructu recitare soliti sunt. O quàm
 abunde multiplicet DEO, ea, quæ ipse inspiravit, ut ijs postulare nos fa-
 ceret gemitibus inenarrabilibus, recitari quandoque cum
 lacrimis & risu, aut saltem vanis cogitationibus, id est, sordi-
 bus sacratissima verba, quibus longè major, quàm Sanctorum
 reliquij veneratio debetur, misceri! Quàm Sanctis displi-
 ceat, verba, quibus ipsi DEUM tam seriò & sedulò honorâ-
 runt, ea per te inhonorari, & quasi prophanari, iisque vanas
 carnales cogitationes misceri, ut fiat detestabile illud: *Vo-*
cabitur hic labijs me honorat, cor autem eorum longè est à me.
 DEUM ad hoc tibi de suo Patrimonio largiri alimenta, ut
 id officium sibi præstes, & quàm turpe in eo negligentè
 & negligenter! Sanè si audias servus nequam & fraudulentus, quo-
 modo effugies iram Supremi Patrisfamilias? 6. Oratio-
 nem canalem esse, quo ad nos DEI gratia derivatur, & quàm
 turpe, illam tibi fieri per negligentiam in peccatum, & gra-
 viter detrimentum! Vita c. 19

P. Ludovicus de Ponte horas Canonicas, si poterat, sem-

per coram Vener. Sacramento genibus flexis recitabat. certè, si egredi non poterat, versùs illud recitare solebat. Consueverat etiam raptim interspirare, cum Psalmi suggererent affectum. Vita l. 2. c. 8.

P. Balthasar Alvarez è Societate JESU suas horas cum magna quiete & reverentia, & in recollecto loco, ut cordinationes fugeret, recitavit: nunquam est visus in itinere transitu orare, nec deambulans, sed per multos annos in cubiculo cubiculo genuflexus id recitabat. Ordinariè orabat, ut diutius orare, atque in sensis, quæ DEUS commovet, cavere, ac frui posset. Vita c. 6.

P. Leonardus Lessius è Societate JESU ad horas vacantes non secùs, quàm ad laborum solamen, placidam quietem se conferebat. Singulorum Psalmorum literales, allegoricos, & morales sensus intelligebat, & quilibet Psalmus sine affectu & modo fuit conceptus, & omnibus assequatur, ut singulari cum facilitate & oblatione compositam mentem in divino isto officio committeret. Vita c. 10. n. 48.

IV. Tertia occasio est, ut Templum, Altaria, Suppellectilia cum magna munditie & reverentia tractentur, & mundantur; ex altarium namque, sacrarumque suppellectilium ditia, non parùm splendor nostræ Religionis obscurantur, & dórque fidei, quam de divinis mysteriis concipere debent. Quodammodo enim vilipendi videtur divina illa, tractandaque actio, dum vilia sunt, & sordida ista, in quibus mysteria tractari debent. Profectò si mensa pauperum sum Hospitem excipientis candido solet lintheo regifundatur Hospes, quantò major cura nitore habenda mensa, quæ Christum excipit, & cui ab initio Consecratus est Angelus cooperans Sacerdotibus ibidem ministrantibus, ut rectè discurret Marchantius in Virga Aaron. Iest 19. Quo in genere non desunt iterum insignia Sanctorum ferventium exempla.

S. Carolus Borromæus adeò decorem domus DEI curabat, ut Author compendij vitæ c. 10. dicat, nullam in diolanensi civitate ac Diocesi amplissima Ecclesiam, cui ille manum non apposuerit, aut à fundamentis incredigendo, aut antiquam restituendo, & ornando prodig-

excitabat æstimationis Ecclesiasticis, adeo ut deterfo squallore novam
 are solentem ac splendorem novum summa cum admiratione om-
 ni fugum induerat.

Petrus Aloysius Caraffa Nuntius Apostolicus, quantopere
 as cum decorem æstimârit, & conservare studuerit, claro argu-
 cordamento in Visitatione Diœcesis Leodiensis demonstravit,
 is in auctore apostolica sancivit, ut Tabernaculum
 venerabilis Eucharistiæ, in quo Christus Sponsus adest Ecclē-
 è orationis Sponsæ suæ, interius velo byssino purpureo convescire-
 com, ne intra ligneos asseres contineri videatur Rex gloria in
 tris, qui lucem in cælis habitat inaccessibilem, & est ami-
 ras Cæli lumine sicut vestimento. March. l. c.

Alanus de Solmini hac Episcopus quantopere ædes sacras
 eraretur, verbis satis explicari non potest, inquit Author
 bat, l. 3. c. 20. Si in ijs existeret, suâ modestiâ, oris que ha-
 prus, ad devotionem adstantes excitabat, rarissimè loqueba-
 e & ob, de que rebus valde necessariis: nihil minùs quàm immo-
 cont, stiam & deambulationem in his locis perferre poterat, hu-
 Supel, modi abusu statutâ quoque sub excommunicationis sibi
 ur, & servatæ pœnâ sublato. Si penes ipsum stetisset, hæc templa
 illis in, materialia ex lapide Porphirite & Jaspide extrui, & unde-
 curant, que instar templi Salomonici incurari debuissent. Desi-
 re de, curabat, ut Altaria cum magnificentia exornarentur, pro eo-
 illa, re, ram decoratione nullis sumptibus Beneficarij parcerent, exi-
 quibus, mans, eorumdem proventus meliùs impendi non posse.
 regi, religionis demum Spiritu ductus, quidquid potuit, fecit, ut
 vendi, hæc sacra in eum reducerentur Statum, in quo etiamnum spe-
 nsecu, rantur.

De Jacobo Merlohorstio Author vitæ c. 19. testatur, quòd
 idem, o Pastore existente Altaria pretiosis palliis vestita, sacra su-
 ia Sa, plex Ciborio, calicibusque aucta, vestes Sacerdotales è tela
 El cor, stantissima elaboratæ fuerint. Nec minùs ornatus, quàm
 lam in, mandinæ fuerit Studiosus, lineam Altaris supellectilem lau-
 tam & elegantem requisiverit indicem puritatis animi, quam
 in ho, in hominibus sacra synaxi reficiendis DEUS exigit. Ob quam
 tiam in, strummenti sacri & Altarium nitorem & elegantiam libenter
 tam in, ipsi Metropolitanæ Collegæ in ea Parœcia faciebant.

V. Quarta occasio est, ut Exercitia Religionis, puta Missæ
 dig, celebratio & auditio, Horarum Canonicarum, ubi mos est,
 publica

publica cantatio, Sacramentorum susceptio, Peregrinatio
 sacræ & similia decenter & ordinatè suo tempore perage-
 re, cum enim hæc sint publica Religionis nostræ Catholice
 Exercitia, meritò omni studio procurandum est, ut cum
 devotione & reverentia obeantur, quæ majestatem & san-
 ctitatem dictæ Religionis docet, & ædificationem magis in-
 scientibus, maximè Hæreticis, quàm scandalum parere
 id quod Zelosi Sacerdotes studiosè semper observant,
 etiamnum observant.

Alanus de Solmini hæc Episcopus non modò ipse singulis
 cura dies Dominicos & Fèstos observabat, nemini per-
 aures, nisi ob gravissima negotia, quæ dilationem non
 bantur, sed etiam suis Diocesanis insinuavit, rem gra-
 gratam facturos, si pro Visitationibus officiosis diebus
 quàm divino cultui destinatos seligerent. Hinc etiam
 pere laboravit, ut Nundinas hisce diebus eliminaret,
 quos Mercatores ante portam Ecclesiæ merces suas ex-
 se advertit, sanctè indignatus exemplo Christi, mor-
 loco cedere jussit. Ipsum verò officium divinum
 omni, quæ fieri poterat, perfectione perageretur, effu-
 natus est, eumque in finem diversa statuta fecit. Vita
 c. 20.

Petrus Forerius Canonicus Regularis ita rei divinæ
 promovit, ut diebus operariis etiam templum hominum
 esset frequentissimum, Fèstis verò & Dominicis diebus
 tanta copiâ afflueret Populus, ut plures, quàm quarta
 tra templum manere cogerentur. Univerfa prope
 quor mensibus confessione piaculari peractâ, sacræ me-
 cumbebat, quin haud pauci singulis octiduis id magis
 pietatis sensu & fructu faciebant. Si per modum suppli-
 nis Sancti ejuspiam locus visitaretur, è reliquis omnibus
 rocciani ipsius ex oculorum modestia & devotione
 etiam prorumpente, & ordine, quem servabant, ob-
 dignoscebantur, & infamis reputabatur, qui cauponam
 set ingressus. Vita. l. i. c. 11.

Jacobus Merlohorstius in ipso moræ Pastoralis Mun-
 tio totus in eo fuit, ut eorum Sacramentorum inducere
 quentiam, quibus animæ puritas & gratia vel acquiri
 conservatur. Hinc ad sacrum tribunal quotidie fere

dotibus in æde summa facientibus, pridie verò Festorum aut
 Dominicæ confitentibus operam dabat. Sic inducta in Paro-
 chiam paulatim octavo quoque die Sacræ Communionis fre-
 quentatio, pietas fidelium aucta, concursus ad templum ma-
 gnus & reverentia cultus divini major introducta. Vit. c. 17.

Exempla Religionis erga Christum.

I. Hujus virtutis ardentissimum studium, si ulli alteri, Sa-
 cerdotibus certè præcipuè convenit, tum quia Christus est
 primus & Supremus Sacerdos secundum Ordinem Melchise-
 decb, atque adeò meritò tanquam perfectissimum Exemplar
 illud illis ob oculos versari debet; tum quia idem Christus
 est Fundator Sacerdotij, si ergo Religiosi v. g. meritò ad Fun-
 datorum suum, plùs quàm alij, honorandum & amandum
 obligati creduntur, eò quòd ipse occasio & causa fuerit illo-
 rum bonorum, quæ in Religione participant; facillè patet,
 Sacerdotes quoque tantò magis, quàm alios homines obstri-
 ctos fore ad Christum colendum & diligendù, quantò major
 illis dignitas & utilitas ex Sacerdotij collati beneficio obti-
 git. Unde meritò P. Vincentius Caraffa Societatis nostræ
 Generalis cuidam familiari Sacerdoti in hæc verba scripsit:
*Legi hoc vespere, S. Antonium suis singulariter commen-
 dare solitum, ardentem in Christum amorem. Id ipsum Re-
 verentia Vestra roveo, ut ipsa primùm, tum verò ab ipsa
 ceteri exardescant amore. Et sanè, Pater mi, si amorem
 præcedere debet consultatio & electio eius, quod ad amem,
 consistat, non alium nobis, quàm Dominum IESUM in amo-
 ribus esse debere, quippe cui adsint omnes necessitudinis no-
 stra causa, summæque jura omnia. Quare deceret eum non
 amare duntaxat, sed immensùm amare. Verùm huic nomi-
 ni satisfiit amando, quantum humanitus licet, atque, ut lo-
 quitur Bernardus, ex toto. Etenim, qui dat, quidquid ha-
 bet, nihil sibi facit reliqui, quod ultra donet, atque adeò sine
 fine amat, qui nullum limitem figit amore. Hoc igitur pacto
 acquiescit animus, neque est, quod cupiat aliud. Itaque sæpe
 iteremus hæc sanctas S. P. N. Ignatij voces: Amorem tuum
 solum cum gratia mihi dones: amorem, ut amemus: gra-
 tiam, ut amemur: amare & amari utique sat est, & am-
 plius*

H 7

plius nihil. Vita. l. 2. c. 12. Porro in tribus præcipue
sionibus hanc Religionem ostendere debet Sacerdos.

II. Prima est, ut totam vitam illius altè memori
pectori inscribat, & ad virtutes illius velut perfectissimam
imitationis exemplar oculos in singulis actionibus suis so
flectat, ut, si aliud imitari non potest, illam saltem Ch
laudem mereatur: *Bene omnia fecit.* Marc. 7. Nam, ut
pienter S. Gregorius epist. 1. de perf. Christ. advertit, Quo
que suæ vitæ pictor est; & Artifex hujus voluntas, col
autem sunt virtutes, exemplar Christus esse debet. Hinc
ritò Sacerdos saluberrimam illam S. Bonaventuræ in
ferm. adhortationem audire debet: *Hæc sit sapientia Ch
diu tuum, semper aliquid de ipso (Christo) cogitare,
de vel provoceris ad imitandum eum, vel ad amandum
inciteris; quanto enim quisque in virtutis imitatione
hinc conformare studuerit, tanto ei in prima gloria
vitate appropinquabit, & similior erit.* Quam doctrinam
sanè non pauci Sacerdotes egregiè observârunt.

S. Paulus ita Christum amare, & imitari studuit, ut
cere ausus sit ad Galat. 2. *Vivo autem jam non ego, vivit
rò in me Christus.* Et iterum 1. ad Cor. 2. *Non judicatis
scire aliquid inter vos, nisi IESUM Christum, & hunc
cifixum.* Unde meritò alios quoque ad hanc imitationem
invitat 1. Cor. 4. dicens: *Rogo ergo vos, imitatores me
te, sicut & ego Christi.*

S. Gregorius Nazianz quantopere Christum imitari
duerit, ex pulcherrima illa, quâ se & alios ad imitationem
hanc incitare studuit, ratione satis colligere licet, de qua
orat. 40. in Pasch. dixit: *Simus ut Christus, quoniam
stus quoque sicut nos: efficiamur Dei propter ipsum, quia
ipse quoque propter nos homo factus est.*

S. Bernardus tanti fecit hanc imitationem, ut Lau
Cant. dicere ausus sit: *In cassum laborat in acquisitione
tutum, qui eas alibi, quàm in Christo querit.*

S. Ignatius Lojola, cum vitam Christi legisset, et
eam imitandi desiderio exarsit, ut eam, quam novimus
miramur, vivendi rationem susceperit, & Ordinem Societatis
tis JESU instituerit. Vita.

S. Franciscus Xaverius ad imitationem Christi se & suos
 indefinenter hoc dicto incitavit: *Demus operam, Fratres,*
ut, qui de Societate IESU dicimur, nunquam tali capite, ta-
le corpore videamur indigni. Sacchin, in præf. hist.
 Soc. p. 1.

P. Oviedo Patriarcha Æthiopiæ vehementer lætatus est,
 quod quinque vulneribus à Latronibus affectum fuisse, ut hoc
 modo Christo similior esset. Hist. Soc. p. 1. l. 4. n. 76.

III. Altera occasio est in cultu & amore SS. Eucharistiæ
 exhibendo, in quo meritò iterum Sacerdotes exemplo præ-
 cedere, aliosque longè antecellere debent; si enim nemo
 Christum amandi majores & plures causas habuisse creditur,
 quam B. Virgo, eò quòd illa sola sine Patris concursu eundem
 generavit, quantò majori amore, si fas esset, Sacerdotes ipsum
 amare deberent, ut qui non solum Carnem, sed etiam Ani-
 mam Christi suo modo in Eucharistia producant, atque adeò
 Incarnationis Mysterium renovant, uti S. Augustinus hom. 2.
 in Psal. indicavit, dicens: *Verè veneranda Sacerdotum di-*
gnitas, in quorum manibus DEI Filius velut in utero Ma-
ris incarnatur. Accedit, quòd hoc Sacramentum, teste
 Alano de Solminihac l. 3. vit. c. 20. sit thesaurus Christiano-
 rum, Fons gratiarum cum abundantia in omnes effusarum;
 cum ergo hujus thesauri cura Sacerdotibus unice sit com-
 missa, rectè sanè concluditur, etiam his præcipuè incumbere,
 ut debitus Christo in hoc Sacramento cultus ac amor ex-
 hibetur, qui quidem in tribus præcipuè actionibus consistit.
 1. Ut frequenter in templis visitetur, & ad eum in omnibus
 necessitatibus fiducialis recursus habeatur, cum verè hinc
 impletum videatur, quod Levit. c. 26. dixit: *Ponam taber-*
naulum meum in medio vestri, & non abiciet vos anima
mea: ambulabo inter vos, & ero DEVS vester, vósque eritis
Populus meus. Quidni ergo meritò quilibet Sacerdos à
 Christo Eucharistico quasi sibi dicta illa pii Ascetæ l. 3. c. 30.
 de imit. verba applicet: *Fili, ego Dominus confortans in die*
tribulationis, venias ad me, cum tibi non fuerit bene.
 2. Ut Sacrificium Missæ frequenter devotè offeratur, vel au-
 diatur, sicque, ut idem pius Author l. 4. c. 5. ait, DEUS ho-
 noretur, Angeli lætificentur, Ecclesia ædificetur, vivi adju-
 ventur, defunctis requies præstetur, & ipse Sacerdos omnium

bonorum particeps efficiatur. 3. Ut cum magno zelo & promptitudine Christianis communicare volentibus adhiberetur, cum debita reverentia & pompa ad agros deperiretur, vel etiam in Processionibus circumferatur; & ad hanc communione Fideles ferventer & efficaciter excitentur. Sacerdotes namque sunt Apostoli Christi, ideo sibi dictum à Christo credere debent Luc. 22. *Euntes parate vobis Pascha.* Sacerdotes sunt Ministri in magna Christi instituta servientes, illis ergo convenit iterum Christi mandatum Luc. 14. *Exi cito in plateas, & voca civitatis, & pauperes, & debiles, & cæcos, & claudes, & duc huc.* Sacerdotes sunt Medici animarum; an non illis præcipuè convenit ad Medicum, de quo *virtus eius & sanabat omnes*, alios adducere? Sacerdotes sunt Pastores ovium; decet proin, ut de bonis pascuis videant illis, sicque illud Ezech. c. 34. usurpare possint *pascuis uberrimis pascam eas.* Quæ omnia quàm ferè à variis Sacerdotibus præstita sint, sequentia exempli celebunt.

S. Franciscus Xaverius tanto ferebatur in SS. Eucharistiam affectu, ut, ubicunque poterat, quæreret cubiculum templo propinquum. Observatum est Malacæ, eum fere sacrario quasi alterum Samuelem pernoctare, humiliter habere solitum, indèque in templum digressum, ante Eucharistiam majorem noctis partem flexis genibus intercessiones transegisse. Proprium illi erat, Eucharistiam flexis genibus ministrare Populo, quando commodè id fieri poterat. Vita l. 6. c. 5.

De S. Francisco Borgia sic scribit Sacchini in p. 3. Soc. l. 8. n. 49. Ultra omnem vim eloquentiæ est, quæ pietate ferretur, quàmque sanctis & dulcibus afficeretur verbis. Ubicunque degeret, secretam sibi curabat cellam aræ maximæ latus; in eam velut portum, quàm frequenter creberrimè ab negotiorum æstu recipiebat sese, ibi DEUM effundebat cor suum, ibi divinitatis commotione dulcedine fruebatur, beatæ vitæ per gustans suavitatem. Quoties in templum inferebat, sagacissimè statim sentiebat, quomodo SS. Sacramentum asservaretur, nec unquam fallere

etiam lampades & cætera argumenta deessent. Eboræ gra-
viter ægrotans & lethargo captus evigilare per vim, Medi-
corum jussu cogebatur, & allatâ Eucharistiâ mox exporre-
ctus, alacer & agilis apparebat.

Alanus de Solminihac Episcopus ad Sacellum domesti-
cum, ubi SS. Eucharistiam consilio alterius Episcopi asser-
vabat, perpetuò confugiebat: hîc omnes suas difficultates
applicabat, suumque cor effundebat: hîc pro DEI gloria,
honorumque Diœcesanorum spirituali emolumento maxima
consilia agitabat: hîc vires, animumque sumebat ad susti-
nendas calumnias adversum se cogitatas. Vilis est ab Alta-
ri aliquoties recedere facie prorsus inflammata, quæve ta-
lios quosdam à se projiceret. In omnibus suis Archipresby-
teratibus suæ Diœceseos conferentias cum suis Sacerdotibus
habebat, quâ ratione effici posset, ut honor debitus Eucharis-
tiæ à Fidelibus exhiberetur. Hinc decrevit, ut in omnibus
templis ruralibus asservaretur, & quidem in deauratis Taber-
naculis holoserico vel serico vestitus, & umbellâ seu papilio-
ne coopertis. Statuebat item, ut coràm tali Altari lampas
semper arderet, & optimo oleo nutrireretur, dicere aliquando
auditus, æquissimum esse, ut lampades eorum hoc sacra-
mento arderent impendio sanguinis Christianorum, sanguis
tamen Episcoporum primus adhibendus esset. Manda vit suis
Missionariis, ut ubique Confraternitatem SS. Sacramenti
erigerent, vel stabilirent, effecitque deinceps, ut in omnibus
Parœciis institueretur, & ipse, quâncunq; poterat, Pro-
cessionibus mensuris interfuit, & Vener. Sacramentum cir-
cumtulit. Verbis & exemplis Fideles ubique cohortabatur,
ut Sanctissimum Sacramentum ad ægros deportatum cum
debita reverentia comitarentur, quæ devotio Cadurci adeo
deinceps crevit, ut aliquoties ultra duo millia Personarum ejus-
modi comitantium fuerint numerata. Vita l. 3. c. 22.

Petrus Foretius suis Canonicis & Monialibus conceptis
verbis commendabat, ut, quidquid ad amorem & cultum hu-
jus SS. Sacramenti pertinet, singulariter commendatum ha-
berent, non auro, non argento parentes, nec aliis lionis aut
laboribus. Si sacram pyxidem tangebant, tam reverenter id
egit, ut exterior homo manifestè mutari, & facies collectio-
ni prorsus extraordinariâ viâ videretur alligata.

Jaco-

Jacobus Merlohorstius, ut die Jovis solemne sacramentum cantaretur, oblato de suis bonis stipendio, procurabat. *De* autem non potest, inquit Author vitæ c. 21. quo arserit desiderio cultum hujus augustissimi Sacramenti in se & aliis promovendi; in eum finem sæpe ad Sodales hujus Congregationis verba faciebat, eisque aphorismos, quibus omnia cogit, quæ ad divinissimum Sacramentum piè sumendum aliis ministrandum desiderari possunt, dedicavit; unde ruit tandem die Jovis sanctissimè vitam finire.

P. Thomas Sanchez è Societate JESU SS. Eucharistia quinquies de die visitavit, die Jovis verò (quem singulis ob hunc finem observabat) oñies, quo die etiam flagellabat corpus, & cilicio castigavit, & ferè semper de illo cogitavit Annuæ Soc. 1620.

P. Antonius Cordubensis, sive domi, sive in templo verba faciebat, ante SS. Sacramentum in genua abjectus prostrabat, & ob illa oracula accipiebat, ac veluti ad fornacem incendebar, quæ ad Populum diceret. Hist. Soc. p. 3. n. 178.

P. Ludovicus de Ponte noctes sæpe integras coram SS. Eucharistia insomnes traduxit, tamque frequenter quocumque foret anni tempestas, etiam per tenebras visitavit, sine illa esse non posse videretur, ipsique Domestici mirarentur, hominem, qui ob languorem virium vix spiritum trahebat, ad SS. Eucharistiam adorandam tam agilem & velocem esse. Si ex cubiculo prodire non poterat, coram imagine saltem SS. Sacramenti procumbebat. Vita l. 2. c. 9.

IV. Tertia occasio est in speciali devotione erga Christi Passionem & vulnera ostendenda, quæ quidem tres præcipuè causas Sacerdotibus specialiter conveniunt. Prima est, quòd hæc Passio & vulnera Christi plurimum conducant ad zelum animarum excitandum; si enim Elephas conspecto sanguine ad pugnam accenduntur, quanto magis Sanguis Christi, menti observans zelum & indignationem adversus peccata & Sathanam excitabit. Secunda est, quòd eadem passio est mediū efficacissimum ad animas lucrandum, tel te Blofio c. 2. Monil. spir. S. Gertrudis divinitus dixerit, quoties quis in Christi Crucifixi imaginè animo commoto oculos intendit, toties divinæ pietatis oracula

et advertit. S. Edmundus verò adjurans Diabolum, & indicare cogens, quibus potissimum armis ejus vires infringereat, publice confessus fuerit, id per memoriam & cultum S. Passionis & stigmatum fieri, ut Surius in vita testatur. Tertia est, quòd ea ipsa Passio perquam salutare sit remedium ad omnes labores & difficultates, quæ in cura animarum passim occurrunt, leviores reddendos, fortitèrque exantlandos, nihil enim adeò grave est, quod non aquanimiter toleretur, si Christi Passio ad memoriam revocetur, ut S. Gregorius in Epist. ait. Porto hæc devotio & cultus in tribus præcipuè actibus consistit, nempe in assidua meditatione seu memoria, in cordiali & firma fiducia, & amorosa compassione; nam, uti Thomas de Kemp. l. 2. c. 17. rectè advertit, nemo ita cordialiter sentit passionem Christi, sicut is, cui contigerit similis pati. Unde is in opusc. de Ven. Sacram. quatuor in Christi passione cogitanda esse monet, scilicet dilectionem ejus redamando, amaritudinem illius compatiendo, fortitudinem ejus adversa patienter sustinendo, & utilitatem ejus gratias agendo, quæ quidem, quomodo à Sacerdotibus observata sint, sequentia exempla docebunt.

S. Paulus tam assiduus erat in meditanda & prædicanda Christi Passione, ut dicere ausus sit, se nihil scire, nisi JESUM Christum, & hunc Crucifixum. 1. Cor. 2.

S. Augustinus de seipso in l. de contempl. c. 21. fatetur: Quidquid mihi deest, usurpo mihi ex visceribus Domini mei, quoniam misericordia affluunt. Cùm me pulsat aliqua turpis cogitatio, recurro ad vulnera Christi. In omnibus adversitatibus non invenio tam efficax remedium, quàm vulnera Christi, in illis dormio, & requiesco intrepidus.

S. Bernardus in l. sup. Cant. de seipso dicebat: Ego ab invivente mea conversatione pro acervo meritorum, quæ mihi deesse sciebam, fasciculum hunc colligare curavi collectum ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus Domini mei. Primum scilicet infantilium necessitatum: deinde laborum, quos pertulit in prædicando: fatigationum in discurrendo: vigiliarum in orando: tentationum in jejunando: lacrymarum in compatiendo: insidiarum in colloquendo: postremo periculorum in falsis Fratribus, convulsorum, spuro-

sputorum, colaphorum, subsannationum, exprobrationum, clavorum, horumque similium.

S. Franciscus Xaverius in Christi vitæ, mortisque meditatione maximè acquiescebat. satis gnarus, ibi enim omnis exempli documenta in illustri posita monumenta tueri, atque imitari licere; hoc meditationis genus præcipuè salubre ac frugiferum, præcipuum utique exemplum Christianæ vitæ, & ingens incitamentum divinæ caritatis impensè & complectebatur ipse, & aliis commendabat. *ta l. 4. c. 7.*

P. Balthasar Alvarez assiduò hortabatur suos ad imitandam Christi passionem, tanquam spiritualis ejus profectus fontem; & in ordinariis suis exhortationibus frequenter hoc repetebat: Ne existimemus, nos aliquid fecisse, donec ad eum perveniamus, ut semper Christum crucifixum in peccatis habeamus. Semper Christi crucifixi imaginem in cubili habebat, in quem frequenter aspiciebat. Præcipuo studio in Christo crucifixo tres ejus Comites, scilicet Paupertatem, Contemptum, & dolores considerabat, & in se transferre studebat. *Vita c. 3 §. 2.*

P. Vincentius Caraffa pro primaria voluptate habebat contemplationem cruciatuum, & mortis Christi, nempe quibus omnes amoris mutui illecebræ convenirent, Perpetua Theandrica, caritas incomparabilis, tum Patris genitricem suam nobis donantis, tum Filii sanguinem & vitam nostræ salutis causâ prodigenter inter ingentia tormenta denique norma, quam discere aiebat, amare nimirum cogitando, cujus memoria ne mente unquam exiideret, diu super pectore gestavit paupertinum signum Redemptoris à Cruce pendens habitu, at sine cruce, sive quòd ipse in suo tanquam cruci clavis amoris illum affigi desideraret, sive quòd molestiam & crucem majorem ferre. Atque plangebatur singulare illius in doloribus, plagisque gaudere hinc perpetua desideria vulnerum, adeò ut à capite usque pedes non nisi vulnus esse perciperet; sic enim generosissimus amator discerebat, non esse germanum Christi patiens amoris, qui imitationis illius avidus non esset, nec propro vitam nobis placidè fluere, & ne levi quidem cruciatu libatam, quando Christus ob oculos nostros versaretur.

cruce, plagis olim confectus & cruciatibus, ut nos à morte æterna assereret. Vita l. 2. c. 17.

Jacobus Merlohorstius, in supremo morbo, cum abessent, qui solarentur, icones Passionis Dominicæ libenter contemplabatur, quibus interiorem spondæ partem vestiebat. Quod si quis adstantium augere dolores magnitudinem incipiebat, ei placidè respondebat, longè mitiùs, quàm mereatur ipse, DEUM secum agere, hocque se beneficii loco numerare, quòd guttulam sibi delibandam amari Calicis propinaret, quem ipse felle & absynthio plenum esset bibiturus. Vit. c. 36.

P. Petrus Colnagus è Societate JESU sextâ quâque Feriâ in lignea cruce procumbens brevem capiebat somnum, contra Crucifixi imaginem in lectulo floribus ornato collocabat. Eadem die & quoties concionanti de Passione sermo fuit, acerbissimum in latere cruciatum, & letiferos in corde dolores sentiebat, haud secus ac si lanceâ vulneratus immanè vulnus accepisset, crescebatque dolor pro magnitudine fervoris. Quod tormentum ipse velut insigne DEI munus impetravit, dum ad quendam Religiosum ex D. Benedicti Familia in silva habitantem, qui Christi patientis in corde dolores immensos experiebat, accessit, & ut eam sibi à Christo lanicam pariter obtineret, rogavit. Vita l. 2. c. 4.

Exempla Religionis erga B. Virginem.

I. Ut in hac etiam Religione præcellere alios studeat Sacerdos, non pauca sanè, nec leves ei rationes offeruntur. In primis quia, cum B. Virgo post Christum sit petissimâ causa & cooperatrix nostræ Redemptionis, meritò credunt, eam nihil magis desiderare, quàm ut opus hoc pretiosissimum suo effectu & fine non frustretur, atque adeò præ aliis diligere eos, qui suo conatu & labore efficere conantur, ut animæ talis fructus fiant participes, id quod Sacerdotes animarum curam gerentes potissimum faciunt. Deinde verò cum præ reliquis arduum sit opus cooperari DEO in salute animarum, atque adeò magna ad id fructuose, ritèque obeundum gratia requiratur, meritò hujus Sanctissimæ Virginis favor & intercessio ambitur, utpote quæ est my-

fici

stici corporis collum, per quod omnes gratiæ à Capite
 sto in reliqua Ecclesiæ membra derivari debent, ut adeo
 ritò S. Bernardus in s. de aquæductu ex hoc ipso capite
 cultum illius ferventem hortetur, dicens: *Totius medullarum
 dium, totius præcordiorum affectibus MARIAM hanc
 remur, quia sic est voluntas ejus, qui omnia nos habet
 luit per MARIAM.* Quia verò hoc ipso, quòd Sacerdotes
 præ aliis Dæmonis animas perdere volentis conatibus
 opponant, & in cultu Mariano ferventes se ostendant,
 Dæmon fortiùs eos oppugnaturus est (uti S. Joannes in
 calypsi c. 12. prævidit, dicens: *Et postquam vidit Dæmonem
 quòd dejectus esset in terram, iratus est in mulierem, &
 sit facere præsum cum reliquis de semine ejus*) facile
 paret, quòd novum iterum titulum, causamque habeat
 hujus potentissimæ Patronæ præsidium confugiendi, ut
 quam præ omnibus Sanctis timet memoratus Dæmon.
 S. Bernardus iterum in quod. serm. apertè indicavit, dicens:
*Non sic timent hostes visibiles quasi castrorum multitudine
 nem copiosam, sicut ærea potestates MARIÆ vocabuntur
 patrociniū, exemplum. Fluunt, & pereunt sicut ceræ
 facie ignis, ubicunq; inveniunt hujus nominis reverentiam,
 tionem, devotam invocationem, sollicitam imitationem.*
 Unde justè sibi Sacerdotes applicare deberent præsidium
 Claudii Aquavivæ Societatis JESU Generalis adhortationem,
 nem, quâ suos ad Cultum Marianum sequentibus verbis
 adhortatus: *Altera res, quâ si minima nostra Societas
 & Congregatio Sacerdotum) nitatur, fore confido, ut
 DEI est beneficentia) etiam atque etiam in dies efflorescat
 est præcipua quadam Religio ac pietas erga Sanctissimam
 Virginem MARIAM. Ea namque cum Parens fuerit
 qui omne calum, omnemque naturam molitus est, vultu
 proprie, ut ait Damascenus, in res universas Hera ac
 na nomen & jus adeptæ est. Itaque velim in omnibus
 ac temporibus, siue publicis Societatis, siue propriis Societatis
 rum, præstanti quâdam veneratione, ac singulari fide
 qua nullam vereatur repulsam, ad hoc laborum omnium
 sollicitudinum refugium supplices accurramus. Equidem
 dum mecum reputo, quanto devotionis affectu hanc calum
 ginam complexi sint, quantumque ex ejus pio & assidu*

ad omnem profecerint sanctimoniam multi Sancti Viri,
 ac privatim S. Ignatius, quantam rerum nostrarum spem
 ac tutelam in hac velut arce collocarint, magno teneor stu-
 diis, ut & nos eam propensissimis animis atque obsequiis pro-
 sequamur, deprecantes, ut ipsamet deprecante hac pietas
 velut suavissima nardus nostris mentibus innascatur. Cer-
 te si spectemus Desipara Virginis dignitatem, auctore DEO,
 in tam illustri, excelsoque loco sitam, ut per seipsam & Re-
 ventionem, & admirationem moveat; siue beneficiorum illius
 nos magnitudinem, quibus gratiam, quam possumus, re-
 ttere fas est; siue inopiam ac mendicitatem nostram, quam
 prius tam salutaris patrocínio sustentemus, potiora semper
 erantes in posterum, hac, inquam, omnia si spectemus, ea
 que, quam maximas à nobis & honoris, & amoris significa-
 tiones erga caelestem hanc Præsidentem & Custodem nostra salu-
 ta exoptant. Quatuor proin vel quinque actibus hæc Re-
 ligio erga SS. Virginem demonstranda est.

II. Primus actus est, ut magnam de illius dignitate &
 potestate æstimationem concipiat Sacerdos, quò major enim
 hæc æstimatio fuerit, eò major quoque exurget amor ac fi-
 ducia ad illam. Hæc porro æstimatio in duobus præcipue
 objectis concipienda est, nempe ut eam in gratia & meritis
 omnes Sanctos longissimè superare credamus, sic enim clarè
 Hieronymus in l. de Assumpt. indicavit, dicens: *Cæteris*
virginibus per partes præstatur gratia, MARIÆ verò se to-
tam infudit gratia plenitudo, qua fuit in Christo, quanquam
aliter & aliter, quia in Christo fuit plenitudo gratia tan-
quam in homine personaliter definito, in MARIA verò ut
in templo singulariter consecrato; in Christo sicut in capite
effluente, in MARIA verò sicut in collo transfundente.
Hæc si diligenter attendas, nihil est virtutis, nihil splen-
doris, nihil gratia & candoris, quod non resplendat in Vir-
gine gloriosa. Dein verò eadem æstimatio exigit, ut firmis-
 sime credat Sacerdos, hanc potentissimam Patronam & pos-
 se & velle juvare, uti præclare advertit S. Bernardus, dicens:
inhibentem sic potest potestatis ejus, vel pietatis commendare
iniquitatem, nisi fortè aut non creditur DEI Filius ho-
norare Matrem, aut dubitare quis possit in affectum cari-
tatis transisse MARIÆ viscera, in quibus novem mensibus
 Instruct. IX.

ipsa, qua ex DEO est, caritas corporaliter requievit. Cuius geminae æstimationis præclara exempla varii Sacerdotes bis reliquerunt.

S. Hieronymus tantam de dignitate hujus Virginis estimationem concepit, ut in s. de Assumpt. in hæc verba erit: *Quid nos tantilli, quid actione pusilli, quid in ejus diebus referamus, cui, etiamsi omnium nostrum membra serentur in linguas, eam laudare sufficeret nullus; enim celo est, de qua loquimur: abisso profundior, cuius des dicere conamur. Si calum te vocem, altior et: trem Gentium, præcedis: si formam DEI appellem, existis: si Dominam Angelorum, prima esse probatur. ergo de te dignè dicam?*

S. Bonaventura in Speculo B.V. ut suam de hac SS. gine opinionem aperiret, *Ipsa est, inquit, quàm majorem re DEVS non potest; majorem facere mundum potest DEVS majorem Matrem, quàm Matrem DEI facere non DEVS.*

S. Anselmus in serm. de Concept. V. *Nihil, inquit, Domina, æquale est, nihil comparabile; omne enim est, aut supra te est, aut infra te; quod supra te est, DEVS est; quod infra te est, omne, quod DEVS non est.*

Laudandus hoc in genere præ aliis est P. Franciscus rex insignis Societatis JESU Theologus, qui in publicademia fuisse probavit, B. Virginem in dignitate ac maiestate superare omnes Sanctos Homines & Angelos, qui sunt vel fuerunt. Et verò etiam quàm grata fuerit sancti Matri hæc oratio, ipsamet ostendit, dum P. Martino G. rex itidem Societatis JESU Religioso gratias egit, quod memorato Patri Suarez author fuerit suo consilio & honoris ut hanc quæstionem eatenus non auditam eventilaret.

III. Alter actus est, filialis fiducia nullam timens famam; ad quam S. Bernardus l. de aquæductu his verbis loquitur: *Modicum illud, quod offerre desideras, gratiosissimè, & omni acceptione dignissimè MARIÆ manibus tradendum tradere cura, si non vis sustinere repulsam.* ut S. Anselmus c. 6. de excell. Virg. loquitur, *Velocior est dum est salus memorato nomine Virginis, quàm invocatio ejus Filii; non quòd ipsa major & potentior sit (nec est)*

esse magnus & potens est per eam, sed illa per ipsum.) Verum quia etsi merita invocantis non merentur, ut exaudiantur; merita tamen Matris intercedunt, ut exaudiat. Unde merito quamplurimi Sacerdotes ingentem erga hanc Auxiliatricem fiduciam conceperunt.

S. Augustinus fiduciam hanc suam in l. 37. de Sanctis per hæc verba declaravit: *Toto mentis affectu beatissima Virgini nos intercessionibus committamus omnes, ejus patrocinio omni nisu imploremus, ut, dum eam obsequio frequentiam in terris, ipsa nos sedula prece commendare dignetur in caelis; neque enim dubium, qua meruit pro liberandis proferre precium, posse plus omnibus, liberatis impendere suffragium.* Quam proinde cum Filio in cruce fixo ardentibus precibus compellans, tantâ mentis implebatur dulcedine, vix ut avelli ab alterutro posset, ideoque in hæc inædum verba erumperet: *Possum in medio, quo me vertam, nec scio; hinc pascor à vulnere, hinc lactor ab ubere.* Virg. c. 32.

S. Bernardus in serm. quod. pariter suam fiduciam exprimens, *Filii, inquit, hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia, hæc tota ratio spei mea.* Unde & alios ad firmam fiduciam exhortans, *Si criminum immanitate turbatus, conscientia faditate confusus, si iudicii horrore perterritus, si barathro desperationis absorptus es, MARIAM comita, MARIAM invoca, non recedat à corde, non recedat à ore.* Et ne dubitaret quis de exauditione precum, alibi loquitur: *Ille solus, ô Virgo beata, sileat laudes tuas, quæ fideliter invocatam senserit unquam in suis necessitatibus sibi defuisse.* Et quid mirum, si invocata adest, quam non invocata præsto est?

S. Franciscus Xaverius quàm magnam haberet fiduciam in hanc Patronam, triplici in occasione ostendit. 1. Quando in Meliaporâ inter verbera Dæmonum assiduò clamavit: *Domina, opitulare, Domina non opitulaberis?* 2. Quando in hora mortis illud assiduò ingeminavit: *O Mater DEI, memiso mei.* 3. Quando in Catechesi tradenda B. V. opem potissimum implorare consuevit. Bourghesius c. 6.

Alanus de Solmini hæc Episcopus B. Virginis hujus tutelæ torum commisit, omnésque ad id faciendum instigavit.

vit, asserens, hanc devotionem esse plenam consolationem
viamque cuius salutem suam consequendi securissimam
quâ necessitate premebatur, ad eam tanquam ad Africam
quoddam securissimum confugiebat, quia, aiebat, potentia
ejus est incredibilis, nec minor est ejus nobis succurrere
voluntas. Vit. l. 3. c. 20. Ubi etiam additur, quod, cum
ligiosum quendam ad pœnitentiam ob delicta agenda
elusum, in rabiem propè versum comperisset, miseram
commotus, ad eum properè se contulerit, & in genua
mittens, brachiâque expandens dixerit: Mi Frater, con-
giamus ad piissimam Matrem nostram, dicamus unum
Regina brachiis expansis, quod cum alter licet difficul-
tasset, adeò immutatus est, ut in terram corruens, & ut
mè lacrymans dixerit: Sufficit, Pater, sufficit, totâ viâ
in pœnitentia perseverabo.

P. Franciscus Suarez in suis necessitatibus & dubiis
per ad B. Virginem recurrerebat, eique nodos difficultatis
velut consultandos & explicandos, facta prece, proponebat.
Bourgh. c. 20.

P. Thomas Sanchez inter cœtera sua norata pia scribere
Omnis mea cura & sollicitudo erit SS. Sacramentum,
Crucifixus, & Virgo MARIA, ad quam ut Matrem in omni-
bus necessitatibus, difficultatibus, studiis que recurrat,
eam DEO gratias agam pro quovis opere facto in obsequium
DEI; per eam veniam precabor pro quovis defectu admi-
nistrato, per eam illos DEO commendabo, qui mihi molestiam
quam exhibuerint. Bourgh. c. 20.

P. Alphonus Vera è Societate JESU, si quid cum
quorum confessiones audiebat, efficere volebat, tantum
Virginem rogabat, & mox, quod voluit, confitentibus
petravit. Annæ Castell. 1597.

P. Bernardus Colnagus tenebat Romæ in cubiculo
ginem Deiparæ, antiqui operis, lapideam, & subfusa
hanc suam aiebat nigellam, neque ad illam velut unquam
cordis sui asylum perfugit unquam, quin, quod impetrare
volebat, auferret. Sed & frequenter literas ad B. Virginem
scribebat, easque aræ alicui ejusdem Matris imponebat.
plerumque ab ea responsum obtinebat. Vita l. 2. c. 5.

IV. Tertius actus est imitatio SS. Deiparæ, nam, quod

de Sanctis in communi S. Augustinus dixit: *Tunc veraciter pro nobis Sancti intercedunt, quando aliquid in nobis de suis virtutibus recognoscunt*, hoc etiam B. Virgini jure applicari potest; unde S. Bernardus, cum ad fiduciam erga ipsam concipiendam fuisset hortatus, mox addidit: *Vt imitres orationis ejus suffragium, non deseras conversationis exemplum*, id quod non pauci iterum Sacerdotes suo exemplo docuerunt.

S. Hieronymus, quanti faceret hanc imitationem, sequentibus verbis in s. de Assumpt. ostendit: *Igitur dilectissimi, amate MARIAM, quam colitis: colite, quam amatis: quia tunc verè colitis, & amatis, si imitari velitis ex corde, quam amatis.*

S. Ambrosius simili ratione suam de hac imitatione æstimationem aperiens, *Sit nobis*, inquit l. 2. de Virgin. *tantumquam in imagine descripta Virginitas, vitæque B. MARIÆ, in qua velut in speculo refulget species Castitatis, & formæ Virtutis. Hinc sumatis exempla vivendi, ubi tanquam in Exemplari Magisteria expressa probitatis, quid corrigere, quid fugere, quid tenere debeat, ostendunt.*

Petrus Poterius non ignorans, ut Author vitæ l. 2. c. 20. fol. 516. scribit, similitudinem esse potentissimum illicium ad amorem sui procurandum, omni studio efficere conabatur, ut, quam ipse in imitanda Deipara rationem tenuisset, etiam commissis curæ suæ Monialibus persuaderet, hinc sic eas aliquando alloquebatur: *Historiæ nobis referunt, gloriosam Virginem ad miraculum usque pulchram fuisse, conitari oportet, ut tales, qualis illa fuit, vos quoque sitis, non quidem ut transitoriam venustatem, quæ mundo ingens detrimementum affert, possideatis, sed in animæ pulchritudine similes illi evadatis.* Quærenti verò, in quo consistat hæc pulchritudo? respondebit S. Augustinus, eam in amore JESU consistere, hanc grandium animarum esse pulchritudinem, amare JESUM, DEUM Hominem, de eo libenter verba facere, nunquam defatigari in auscultandis iis, qui de eo loquuntur: amare, quod ipse amat: & odisse, quod odit. Nunquam vos magis Mater diliget, quam si multum ejus Filium diligatis.

V. Quartus actus est purus & constans cultus persequia varia in honorem hujus sanctissimæ Virginis persequitur. *amor enim otiosus non est, teste S. Gregorio, sed operatur magna (in honorem scilicet, & beneplacitum amati) si est, si operari renuit, amor non est.* Hinc tam præclara non Sacerdotibus Deiparam sincerè amantibus exempla sunt lieta.

S. Gerardus Episcopus, si quis reus ab ipso veniebat per nomen Matris Christi, mox lacrymis perfundebat & eundem in gratiam humanissimè recipiebat. *Sicuti Sept.*

Alexander Alensis Doctor insignis Ordinis Seraphicorum, cum vovisset, se nihil, quod amore Virginis peteretur, rogatus à quodam Fratre, ut Ordinem Fratrum ingrediatur, mox ingressus est, & ibidem sanctè vixit. *S. Antoninus p. 3. hist. tit. 24. c. 8. §. 1.*

Alanus de Solminihac quotidie Coronam hujus sanctissimæ Virginis devotè recitabat : Sabbatis omnibus in honorem Missam dicebat : parvum illius Officium nunquam intermittebat : singulis diebus vesperi Famulum ad dicendas Litanias convocabat : eam nunquam quam piam Matrem appellabat : Hospitale Pauperum firmorum sub ejusdem nomine & patrocinio fundabat. *l. 3. c. 20.*

P. Petrus de Anasco è Societate JESU singulis Sabbatis ad honorem sanctissimæ Virginis jejunavit, fastusque quoties id fecit, præcipuum aliquod beneficium impendebat. *Bourgh, c. 20.*

P. Sebastianus Barradius è Societate JESU, non peritur ullam ejus imaginem esse neglectam, aut loco honesto asservari ; unde si fragmenta in ambulacro invenisset, reverenter sublata in Breviario suo ponebat. *Vita præfixa.*

P. Balthasar Alvarez, cum aliquando in oratione periret, Dæmon ei aperte dixit : Remitte tu, & ego te (à tentationibus scilicet, quibus ipsum vexaverat) præcipuum ut istam devotionem dimittas, quam habes in Matre quæ MARIA appellatur. *Vita c. 26.*

P. Desiderius Colinus, cum in phrenesi constituto aliquid valde molestum imperatum fuisset, postquam, ut amorem Virginis id faceret, rogabatur, mox paruit dicens: Absit, absit, ut ego Matris meae causa nolim obtemperare. Annuz Soc. 1609. fol. 615.

VI. Quintus actus est Mariani honoris & devotionis procuratio, tum in Concionibus & Carechismis, tum in privatis congressibus & colloquiis alios ad hanc devotionem incitando; eum enim Sacerdotes, teste Christo, sint lux mundi, meritò lux eorum & adhortatio sic lucere debet, ut Auditores glorificent non Patrem duntaxat, sed Matrem etiam, quae in caelis est, sic enim sperare poterunt, in se verificatura iri, quod Eccl. 24. dicitur: *Qui me elucidant, vitam aeternam habebunt.* Quo in genere non defunt iterum variorum Sacerdotum insignia exempla.

S. Vincentius Ordinis Praedicatorum tanto amore & devotione ferebatur in hanc Virginem, ut nunquam concionaretur, quin aliquid in ejus laudem diceret. Ferd. Castigl. in vita.

S. Franciscus Borgias, ut ejusdem Virginis honorem dilataret, imaginis à S. Luca depictae quamplurima exempla à praestanti Pictore depingi curavit, & per varias Provincias distribui jussit. Bourgh. c. 23.

P. Jacobus Laynez secundus Societatis JESU Generalis, etiam si quartana febris laboraret, tribus tamen horis in Concilio Tridentino pro asserenda Virginis immaculata Conceptione peroravit. Bourgh. c. 8.

P. Alphonsus Salmeron unus ex primis decem Sociis S. Ignatio adjunctis, singulis Quadragesimae Sabbatis de laudibus & cultu sanctissimae Virginis concionabatur, magnam cum admiratione Populi, & honoris Mariani incremento. Ribad. in vita.

P. Franciscus Costerus è Societate JESU ad honorem Deiparae promovendum primus in Provinciis, quibus praefuit, Sodalitates instituit, iisque Leges condidit. Bibl. Soc. in c. 19. Ind. §. 9.

P. Benedictus Fernandus itidem è Societate JESU omnia sua Scripta B. Virginis honori dedicavit, nec ullam praeter, vivit lectionem, quam ejus encomiis non ornârit. Ibid.

P. Franciscus Turrianus Festum Præsentationis à P. quibus
expunctum, eruditissimis suis Scriptis restitui curavit, utroque
ut gratum sibi fuisse hoc obsequium ostenderet, eidem
travit, ut eodem die vitam suam feliciter finiret, Ibiq.

Exempla Religionis erga Sanctos.

I. Ad hanc Religionem erga Sanctos Sacerdotibus
nerandam non parùm conducet discursus à P. Petro
super hac materia factus, qui, ut l. 2. vit. c. 6. legitur,
bat pietatis esse Christianæ, quosdam sibi è Sanctorum
deligere, quos præ cæteris venereris, & colas, & quibus
votis, optatisque confugas; nec enim Majestatis esse
næ, quamquam possit, omnia, quæ petimus, æquè per
per Beatum quemlibet largiri. Quocirca in rogandis
pellandisque Cælestibus, & eorum Natalibus celebra
habendam esse cujusque rationem, & ad cujusque
dona divina, quibus & hîc à DEO auctus, nobilitatus
& illic DEO potitur ac fruitur, petitionem nostram
commodandam; nec enim hunc à Sanctis DEUM colle
suum quisque Creatorem cum universis Hominibus com
nicatum velit; quippe alios alium, dum hanc vitam
rent, tenuisse cursum: alios aliis decoratos fuisse
bus, & velle ea maximè vigere, per quæ ipsi DEUM
lutem invenerit. Nec sine DEI cecidisse consilio, ut no
dem omnes benefactis ac rebus gestis, nec eadem virt
sanctitatis gloriâ flourerent, quamvis nec ipsi exigant,
hîc ipsi DEUM honoris cultu, laudisque coluerint, et
is à nobis sine varietate colatur. Quinam autem es
Sanctorum numero à Sacerdotibus colendi sint, relin
dum proprio potiùs cujusque arbitrio videtur, quam
assignatione definiendum, cum varias in diversis ad Sa
inclinaciones advertamus, & alios quidem ad S. Caro
Borromæum, vel S. Franciscum Salesium, aut S. Philipe
Nerium, ut qui in id toti incubuerunt, ut spiritum Pat
lem penè emortuum, verbis, exemplis, constitutionibus
precibus resuscitarent, alios ad Apostolorum Principes
rum & Paulum, alios ad alios Sanctos Sacerdotes magis
elinari experiamur. Satis ergo erit varia exempla attr
qu

quibus demonstratur, quanto studio Sacerdotes quidam Patrones à se electos venerati sint.

S. Augustinus præcipuo in honore semper S. Stephanum habuit, in cuius honorem templum extruxit, ejusque Corporis reliquiis illud exornavit, eò quòd plurima tribuerentur beneficia illum invocantibus, ut in vita illius l. 3. c. 31. refertur.

S. Silvanus Archiepiscopus in Nazareth S. Hieronymo devotus erat, ut, quidquid faceret, DEI nomen, & S. Hieronymi præmissum invocaret. Spec. Exempl. V. diffamare. c. 7. ubi etiam, quàm potenter ab hoc Sancto defensus sit, narratur.

S. Ignatius Lojola peculiari semper affectu & honore S. Petrum Apostolum prosequatur; hinc ab eodem apparente morbi depulsi, simulque conversionis Religiosæ beneficium accepit. Sed & alios Sanctos studiosè venerari, & invocare consueverat, hinc non semel illi eidem apparuerunt, maximè quando Constitutiones scribebat, quo tempore sic eos aspexit, ut ipse modum, quo eos viderat, explicare se posse negaret. Gloria S. Ign. c. 4.

S. Franciscus Borgias, ut Divorum cultum exstaret, aufereretque, Romæ in æs incisas, & affabrè sculptas imagines in omnes Provincias misit. Ipse verò Sanctorum reliquias & imagines religiosè venerabatur, splendidèque ornari curaverat, afferens, nusquam gemmas, aurum, argentumque dignius impendi, quàm in Authoris DEI, Divorumque cultum. Vita l. 4. c. 4.

S. Carolus Borromæus maximè æstimabat venerationem Sacrarum Reliquiarum, quarum varias translationes solemnissimè celebravit, elevando eas ex locis indecentibus ad monumenta magis conspicua & novis modis, ritibusque similes celebritates exornando, quo in fidelibus Populis magnas reverentiæ affectus erga tam pretiosa pignora accenderetur. Atque hâc ratione revixit in animis Populi memoria diversorum Sanctorum, qui antè in profundæ oblivionis tenebris sepulti jacuerant. Compend. vit. c. 19.

Alanus de Solmini hac Episcopus Sacra Divorum Lipsana velut thesaurum præstantissimum singulari studio venerabatur, nec ad ea accedebat propiùs, quàm summa cum reverentia.

rentia. Primum suam Diocesim lustrans, omnes in ea
quias visitavit, & si de earum veritate certus esset, ju-
ut cum decencia & veneratione super mensas belle
cultui Fidelium proponerentur, nec ab alio, quam Sa-
te superpelliceum induto in locis commodis cultoribus
reponerentur. Episcopis inter Sanctos relatis mirum
erat, imitationi virtutum eorundem Episcoporum tan-
qui cultus, ut nonnemo è Patribus ait, est præstantior
super omnes autem maximam gerebat devotionem
Carolus Borromæum, verissimum Pastorum speculum
jus vitam fidelissimè in se exprimere, suasque ad
illius normam exigere studuit. Vita l. 3. c. 20.

P. Petrus Faber in adeundis Oppidis vel Urbibus
los, Sanctosque Tutelares eorundem familiari quadam
servantia, & fiducia alloquebatur, suasque cum
& civium agebat, eò quòd interiore quodam, eoque
stri admonitu senserit, cælestium omnium tantam
gia, ut vel unius præsidium plus efficacitatis habeat
rigendos hominum mores, quam cunctorum edicta
industriique conatus. Vita l. 2. c. 5. & 6.

Petrus Forerius Canonicus Regularis & Parochus
tanquam summi Monarchæ Aulicos aspiciebat, & venerat
ad hos tanquam asyllum securissimum confugiebat, con-
sui Domini servos diligebat; reverebatur tanquam Ju-
colebat ut totidè Dominos, tamq; frequenter amoris
stimulis ad eosdem invisebat, ut absque hyperbole dici
ejus conversationem crebrius cum Beatis, quam cum
libus in terra fuisse: quam familiaritatem ut aliis etiam
suaderet, dicere solebat, mortalium utendo familiarita-
mendum esse, ne eorum vitia per oculos ad animam
trent, & induantur, at in conversatione cum Beatis
hunc timorem exulare, cum omnia in eis imitanda
pote sancta & perfecta. Peculiari tamen studio ac devo-
venerabatur Divos Basilium, Joannem Chrysostrum
colaum, Bernardum, Epurium Patrociæ suæ Patronum
bertum, & Ignatium Lojoram, quibus tam fidenter
negotia communicabat, ut ea fidentia verè in famili-
rem transiverit. Divus tamen Augustinus ei erat elec-
millibus, ejus magni consilii Angelus, ejus Oraculum

in omni casu tam ingenuè consulebat, quàm infans ad Patrem se conferat, sique verum est dicere: Devotio est imitatio, quem colimus, videbatur nihil ampliùs addi posse devotioni, quam in incomparabilem Doctorem gerebat, posteaquam vix possibile est majorem inter utrumque similitudinem reperiri, uti fusiùs author vitæ l. 2. c. 20. ostendit.

P. Bernardus Colnagus è Societate JESU Custodem suum Angelum frequenter ad spectabili forma præsentem habuit, æque ad illius Angelicam oris, corporisque siderei compositionem suos ipse gressus, motum, vultusque habitum ex modestiæ legibus conformare didicit: hunc in rebus arduis consulere, negotiorum, consiliorumque participem facere: hoc divini amoris flammam mutuare, constitutis horis ad surgendum è lecto excitari, ad orandum, dandamque literis operam, legesque ex amussi servandas incitari solebat: quidquid denique ageret, diceretve, ad majorem DEI gloriam referre doctus, raro admodum beneficio, quoties vel in levissimo levis etiam culpæ periculo versabatur, non perfuntionè moneri consueverat. Inter Cælites verò reliquos præcipuè D. Petrum, D. Thomam Aquin., D. Bernardum, D. Vincentium Ferrerium, D. Ignatium Lojolan, D. Antonium de Padua, D. Franciscum de Paula, & D. Agatham colebat, & amabat, eorumque non magis amator Religiosus, quàm imitator strenuus, virtutes sibi vitæ, moribusque exprimendas à primis etiam annis sumpserat, nihilque in eorum rogatus gratiam non faciebat, suavissima cum illis colloquia miscere solitus, & vel in ipsa mensa iisdem panis frustula cruce signata dicare. Amicis quoque aut quibuscunque demum aliis, ubi ubi se ferebat opportunitas, verbis disertissimis minorum Cælitum amorem, religionemque copiosè ac graviter suadebat. Vita l. 2. c. 7. §. 7.

P. Petrus Canisius, quemadmodum qui vulgo ad cuiuspiam gratiam tendunt, per ejus propinquos ac necessarios facile aditum sibi aperiunt, ita sibi agendum statuebat cum DEO, sanctaque Deipara, ut cum illarum Parentibus: deinde cum Sanctis, apud quos præcipua singularum earum tutela esset, tanquam cum Fratribus & Sororibus: denique cum Angelis cuiusque Custodibus, velut cum Pædagogis ac Magistris. Multum autem in Custodibus Hominum exorandis Ange-

Angelis reponerat, quod multifariam ii præparare, quæ cum agendum est, animos, vimque inimicorum & opprobriorum arcere possint ac vincere; unde ubi primam in Religionem aliquod aut Regnum perveniebat, mox Præbendam, & locorum Archangelos & clariores apud eas Genesim nenerabatur Sanctos, & invocabat, ut & Incolis, & sibi tantis boni, propitiisque vellent, dum inibi legatione profunderetur. Ex quo instituto facillè consequeretur, ut inter Superos magis, quàm inter mortales habitaret, & agendas res non modò suavitas, & quidam quasi floriditatis succus non elanguesceret, sed etiàm vireret pulchritudine & effloresceret pabulo ex ipsa actione petito, quæ sanctissima beatarum mentium, quæ simul in ministeria humanae salutis missæ semper vident faciem Patris, humana tarditas patitur, imitatio. Vita l. 3. fol. 346.

P. Cosinas Alamannius supputato Sanctorum quotquot invenire poterat, semel saltem ad cujuslibet rem Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam recitabat. Bibliotheca script. Soc.

Exempla Obedientie.

I. Quantopere hæc virtus, quæ nihil aliud est, habitus inclinans ad omnia Superiorum iussa celeriter & pariter exequenda, necessaria sit Sacerdotibus, clarè ipsius Christi testimonio Jo. 15. dicentis: *Manete in me, ego in vobis: sicut palmes non potest fructum ferre nisi in ipso, nisi manserit in vite, sic nec vos, nisi in me manseritis. Ego sum vitis, vos palmites: qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potest ferre. Quid verò sit manere in illo, paulò post indicat dicens: Manete in dilectione mea. Si præcepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea. Cùm autem idem Christus Luc. 10. de Superioribus dicat: Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit: facillè colligitur, per obedientiam præcipuè Sacerdotem manere in Christo, adeò fructum ex suis functionibus sperare non posse, nisi perfectam suis Superioribus Obedientiam præstare diligenter, quod suo damno expertus est P. Melchior Nunnius*

provincialis, qui in Indiam primùm, postea ad Sinas Evangelii causa profectus, nullum ferè aut exiguum fructum fecerat, cujus causam Historia Societatis JESU l. 15. n. 134. & Genes. n. 87. non aliam fuisse indicat, quam quòd ier illud Superiorum nutu, sed suæ pietatis, Sociorum & Proregis pro impulsu susceperit. Ut adeò meritò quivis Sacerdos applicet sibi possit verissimam illam pii Authoris sententiam in Causa Persona prolatam l. 3. c. 13. *Fili, qui se subtrahere ab obedientia, ipse se subtrahit à gratia; & qui quaquam (per proprium judicium) habere privata, amittit communem, communem scilicet benedictionem, & fructum, qui DEO obedientibus dari consuevit juxta promissionem in primo Psalmo factam, dum dixit: *Beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum, sed in lege Domini voluntas ejus. Et tanquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo, & folium ejus non defluet, & omnia, quaecunque faciet, prospera erunt.* Porro tres præcipuè actus sunt, qui à Sacerdote quoad hanc virtutem requiruntur.*

I. Primus est, ut Superiores suos non ut Homines, sed DEI vicarios ejus Personam sustinentes aspiciat, ideòque omnem illis honorem & reverentiam exhibeat; quemadmodum S. Paulus ad Eph. c. 6. monuit, dicens: *Servi, obedite Domino carnalibus cum timore & tremore in simplicitate cordium vestri sicut Christo, non ad oculum servientes quasi hominibus placentes, sed ut servi Christi, facientes voluntatem DEI ex animo, cum bona voluntate servientes, sicut Domino, & non hominibus, scientes, quoniam unusquisque quodcumque fecerit bonum, hoc recipiet à Domino; id quod non pauci Sacerdotes egregiè observârunt.*

S. Franciscus Xaverius S. Ignatium velut Superiorem suum adeò venerabatur, ut nomen illius à literis præcisum in reliquaria theca inclusum collo circumferret, literasque ad ipsam datas flexis interdum genibus exararet. Sed & Episcopos, eorumque Vicarios adeò venerabatur, & tam perfectè obediebat, ut nihil sine eorum autoritate tentare præsumeret. Vita l. 6. c. 8.

S. Franciscus Borgia non tantùm S. Ignatii jussa ad unquam expediebat, sed etiam Fratri Coadjutori Michaëli Mar-

co, qui ei Comes à S. Ignatio additus fuerat in iis, qua letudinem concernebant, exactissimè obediebat. In Q. reali secessu lapides, calcem, & ligna ad aedes constructas portare iussus tam libenter & expedite paruit, ac si illius vocem audivisset. Vita l. 4. c. 3.

Alanus de Solminihac quamdiu Abbas fuit, regimini Directoris perfecte se subiecit, cuius etiam vocem audi- vit velut à DEO missam, nihil nisi prius ab ipso præcep- agens, quin & ipsam inedia, aliásque mortificationes scribi sibi curans, nec, quod præscriptum erat, ullo modo transgrediens. Quamdiu morbis conflictabatur, Medicis sequentissimum se præbebat, sumens, quicquid præscri- sent. Præterea illi Principis Apostolorum monito- c. 2. *Subiecti igitur estote omni humana creatura DEVM, sive Regi quasi præcellenti &c.* fideliter obsequi obedientiam erga Reges etiam, & Provinciarum Gubernatores exercuit, eorum mandata non minùs promptè obsequens, quàm fideliter exequens. Vit. l. 3. c. 17.

P. Petrus Faber ad nutum obediebat cuicumque Superiori, volens Subditos non considerare mala in Superioribus, sed sola bona, ut sic eos ex animo possent honorare. Imò si viderent Superiores longè à virtute abesse, eò acriùs emendari vellet, ut ipsi se divini amoris, timorisque respectu in statu perfecterent, diligentiam, fidelitatem, alacritatem obsequii, ita demum, ubi gratos se ipsi DEO effecerint, dignam obedientiam fore, quibus etiam boni Præsides conce- ditur. Vita l. 2. c. 27.

Petrus Forerius, ut perfectiùs obedientiam exerceret, etiam Pueros, quos instruebat, suos Dominos, etiam venerabiles appellabat, dicere ante lectionis initium iube- jubete Domini, ut me tegam: jubete, obsecro, ut me regam.

III. Alter actus est, ut Sacerdos cum magna celeritate integritate exequatur omnia, quæ à Superioribus fuerint imperata: nam, ut rectè S. Bonaventura c. 4. Spec. notat, *Bonus Obediens Verbum non exspectat, ubi de voluntate Superioris constiterit; illum, inquit, ego optimum Obedientiam gradum dixerim, cum eo animo opus recipitur, quo respondetur, adeoque ex voluntate jubentis intentio pendet.*

quem gradum Sacerdotes sat multos assecutos fuil-
 sequentia exempla demonstrant.

Christus, ut exemplo suo ad obedientiam nos excitaret,
 humiliavit semetipsum, obediens factus usque ad mortem
 crucis; unde meritò S. Bernardus hom. 1. super Missus. hoc
 exemplum considerans exclamat: Erubescere superbe cinis:
 DEUS se humiliat, & tu te exaltas? DEUS se hominibus sub-
 iicit, & tu dominari gestiens hominibus, tuo te præponis Au-
 g. 1. 1.

Mirabilis quoque jam à principio ortæ Ecclesiæ Aposto-
 licæ fuit obedientia. Nondum enim Christum miracula
 potentem conspexerant, nondum cælestis regni retributio-
 nem per illum futuram audierant, & tamen statim, ut eos
 secuti sunt, relicto omnibus eum secuti sunt.

S. Thomas Aquinas, cum semel Bononiæ in cœnobio
 ambularet contemplationi intentus, Frater quidam alterius
 cœnobii, qui sanctum virum non noverat, à Priore petiit,
 ut liceret ipsi cum Fratre, qui primus ei venisset obviam,
 ad quædam expedienda negotia egredi in urbem. Priore an-
 te, ante omnes incidit in S. Thomam, dixitque ei: Fra-
 ter, Prior iussit te mecum ire. Mox præeuntem Fratrem Vir
 sanctus sequitur. Sed cum ille iret festinantius, non potuit
 eum assequi. Itaque non raro ab illo arguebatur, sed Vir
 sanctus humiliter se excusabat. Ut autem Cives viderunt
 quorundam virum parvi momenti Fratrem sequi, existimabant
 quod errore fieri. Accedunt igitur ad illum Fratrem, indicant-
 eum, quem virum post se ducat. Tum ille ad S. Thomam
 reversus obnixè rogavit, ut veniam daret suæ ignorantie.
 Cives autem cum multa reverentia virum DEI compellentes
 interrogabantur, cur adeò se abjicere voluisset? at ille, Mo-
 ralis, inquit, Religio sanctæ obedientie studio perficitur,
 quia homo homini se subicit propter DEUM, quem admo-
 dum DEUS ipse se hominibus causa salutis humanæ submi-
 ttit. Hieron. 7. Mart.

S. Bernardus, ut suam in obedientia præstanda prompti-
 tudinem ostenderet, etiam post mortem, cum Abbas ei præ-
 cepit, ut à miraculis patrandis cessaret, ne per concursum
 hominum divina officia impedirentur, paruit, nullumque
 amplius

amplius miraculum patravit. Lyraus l. 1. apoph. S. Ignatius
apoph. 12.

S. Franciscus Xaverius tam erat Obedientiæ studiosus
ut vix indicata S. Ignatii voluntate, quâ volebat, ut
peteret, mox omnes difficultates & discrimina con-
ad iter se parârit, nec minori alacritate suscepit.
ipse S. Ignatius ad eum obedientiæ confidebat, ut
quibus eum ex India Romam revocabat, solam litteram
calce adscripserit, non dubitans, quin ea sufficeret
illud pari velocitate & alacritate, quâ Indiam ingressus
rat, suscipiendum. Vita l. 1. c. 8.

P. Petrus Faber ad nuntium parebat S. Ignatio, licet
ex suo ad locum imperatum discessu spem fructus salutis
& valetudinem primùm recuperatam læsum iri
enim, aiebat, voto nos obstringi, ut ad salutem multo-
traxu nostro vocemus, sed ut Filii simus obedienter
l. 2. c. 27.

Alanus de Solminihac de seipso fatebatur, se ne-
mam quidem in obediendo difficultatem sensitse, neque
ginari sibi posse, quâ subito difficilis esse queat ;
prius moriturum, quàm id animo affecturus esset ;
non nesciret, quod plerumque opponitur ; nunc vero
ejus amore se captum, ut etiam Episcopalem dignitatem
defereret, si ea impedimento foret, quò minus obtinere
posset. Vita l. 3. c. 17.

Petrus Canisius jam grandis natu senex, cujus (ut
nius ait) laus in Evangelio erat ; cujus vel conspectum
nebant in beneficio plerique Catholicorum, & tanquam
oraculo edita responsa accipiebant, intra septa domus
velut unus è numero suas obibat vilissimorum officiorum
vices, dormire, surgere, vesci, omnia demum ad altitudinem
nutum, hoc est, legum ac Præsidum facere ; intellectu
nempe per eam, quâ plenus erat, Sanctorum sapientiam
hanc virtutem humilitate junctam, esse maximè capax
cælestium donorum materiam, familiaritatis DEI con-
tricem, beata pacis, tranquillitatisque parentem ac pro-
stodem, rerum denique bene & feliciter agendarum firmis-
simum fundamentum. Vita l. 3. fol. 341.

De P. Julio Mancinello è Societate JESU scribit vitæ Au-
thor l. 2. c. 4. talem in eo obediendi promptitudinem & pro-
plicitatem fuisse visam, qualem non meminerit se in aliis
legisse, vel audivisse. Dicebat, ad obediendum Superio-
ri parvo vel magno, quisquis esset, non solum se relicturum
esse hunc vel illum locum meliorem, hoc vel illud offi-
cium, quod arrideret genio suo, sed etiam si in lustralibus
luminis jam salutis securus, imò si in cælo jam beatus, exi-
tum fuisse cum beatitudinis incertitudine, iterumque il-
lus, quò obedientia illum destinasset. Hinc se promptissi-
mam exhibebat in relinquendis pietatis officiis, & in operi-
bus caritatis, quæ alioqui interpolare, aut interrumpere vi-
deri peccatum posset. Ita Neapoli ex obedientia deseruit
munus excipiendi confessiones, & litandi in privato sacello,
quod propter privatam consolationem magis ei arridebat,
quam publicum templum; sed & Constantinopoli in Italiam
profectus est longissimo, difficili, & periculorum pleno iti-
nere, tamen illic res magnas pro gloria DEI efficeret, ac
crederet operam suam summè necessariam esse. Vita l. 2.
c. 4.

P. Balthasar Alvarez etiam difficillima, & vires suos propè
superantia opera, in quibus obedientia cum collocabat,
promptissimè acceperat, dicere solitus, ex quo DEUS posuit
Religiosum in aliquo statu vel munere, etiam cum profectu
eundem deducturum; quòd si illum plus oneret, quam ferre
possit, seipsum onerare, quia in se suscepit, quòd velit supplere.
Vita c. 5.

P. Bernardus Colnagus pari promptitudine excurrebat
quaeversum, sive Romam, Venetias, Mediolanum, mitte-
retur, sive ad quemvis ignobilem pagum vocatus esset. Ne-
que plus temporis morabatur post imperia Majorum, quam
quo schediasmata colligeret. Panormo Sortinum missus, in-
tra medie horæ spatium itinere se accinxit. Unum verbum,
quævis unus addebat currenti alas, quòd semper DEUM in
Moderatoribus agnosceret. In medio rerum cursu, fortu-
natisque successibus ad unicum Superioris signum vela aliò
revertebat, è scholis ad conciones; ab his ad scholas; modò
ad abjecta ministeria; modò ad sublimiores functiones
promptus & alacer, maximo Superiorum solatio, quia in
Instrud. IX. K qua-

quacunq̄ue necessitate ad omnia munia pro dignitate
da ex æquo idoneus & paratus. Vita l. 2. c. 6. §. 2.

IV. Tertius actus est, ut cœcæ obedientiam ex
studeat, & non solùm idem velit, sed etiam idem
quod Superior, ejusque judicio subiciat suum, quoad
voluntas intelligentiam inflectere; etenim cùm obe-
tia, ut rectè discurret S. Ignatius in aurea sua Episto-
la obed. n. 9. sit quoddam holocaustum, quo totus homo
ulla prorsus imminutione Conditori suo ac Domino per-
nus Ministrorum in caritatis igne immolatur, cùm
eadem renuntiatio quædam integra, per quam omni
sponte decedit Religiosus, ut divinæ Providentiæ Su-
perioris ductu gubernandum ac possidendum ultro se addi-
cancipet, negari non potest, quin obedientia compo-
dat non solùm executionem, ut imperata quis faciat, sed
libertatem, ut libenter faciat; sed etiam judicium, ut
cunq̄ue Superior mandat, ac sentit, eadem inferiori
& vera esse videantur, quatenus vi sua potest voluntas
ligentiam flectere, uti fieri posse ex sequentibus
Sacerdotum exemplis patet.

SS. Petrus & Andreas vocati à Christo, non hæsitantes
solliciti, unde viverent, non considerantes, quomodo
homines Prædicatores fieri possent, sine mora secuti
Christum. Marci c. 1.

S. Ignatius Lojola quanti faceret cœcæ hanc obe-
dientiam, ex eo facilè intelligi potest, quòd dicere solent
eum, qui in obediendo voluntatem tantum, & non iudicium
pariter cum Superioris judicio conformaret, altero die
pede in Religione existere, & plerumque in magna
moda incidere, & gravissimis perturbatæ conscientiæ
lis ac molestiis implicari, cùm, ut Cassianus in c. 11.
c. 11. rectè advertit, Nullo alio vitio tam præcipitem
ulus Subditum pertrahat, ac perducatur ad mortem, quam
neglectis consiliis Seniorum, suo judicio persuaserit,
tionique confidere. Unde ipse S. Ignatius non raro
solebat, si Pontifex imperaret, ut in Ostiensis portu
cul Romæ sito in proximam, quam inveniret, navem
remis, & gubernaculo, veloque, imò & omnibus
vitam conservandam necessariis se conferret, man-

committeret, se id non solum prompto, sed etiam hilari animo facturum; cumque primarius Dominus, qui id asserere audierat, admirans diceret, quæ hæc prudentia foret? respondit ipse, prudentiam non in Subdito, qui imperium requirit, quam in Superiore, qui imperium dare debet, requirit. Vita l. 5. c. 4.

S. Lambertus Trajectensis Episcopus cum invidorum iniquitate Episcopatu motus ad Monasterium Scabolanense transfugisset, Monachalem servans vitæ modum, & nocte quadam ad orandum è lecto desiliens, strepitum percusso pedibus pavimento fecisset, & Abbas indignè id ferens iussisset, quisquis hujus culpæ reus esset, continuo ad Crucem extra Monasterij septa sub dño stantem exiret, nec ante diei crepusculum reverteretur, mox nudis, ut erat, pedibus, & ciliis tantum indutus abiit, & licet ob brumæ tempus ferè extinctus, ibidem mansit, donec à Monachis semivivus repertus, & in Monasterium reductus est. Beyrlinck Obedientia, fol. 5.

Atanus de Solminihac Episcopus quidquid à summo Pontifice proveniret, cæcâ quâdam obedientiâ excipiebat: Si Papa, aiebat, aliquid loquitur, haud opus est alio, quàm submissione & obedientia, excluso omni penitus examine, & rationum investigatione. Vita l. 3. c. 17.

P. Petrus Canisius hortabatur, ut omnes quantumcunque docti, & in rebus agendis exercitati pro exemplo sibi proponant Puerum JESUM, & obedientiam promptissimam, & simplicissimam simplicitatem, quam in tenera illa ætate illustravit, imitari omni ope studeant. In quo cum jam inde primo Matris conceptu thesauri fuissent omnes scientiæ & sapientiæ DEI, tamen ad decorum se ætatis accommodans, nec emanare sinens immensam illam lucem, subditus, & obsequentissimus Josepho & MARIE erat; & quamvis haud dubiè meliores ipse rerum efficiendarum vias, quàm quo interdum modo imperabantur, nôset, nihilo tamen minùs astricta placita obedienter, ac simpliciter sequebatur. Quam obedientiæ formam, inquit Author vitæ l. 3. fol. 341. Canisius haud magnificentius verbo proponebat, quàm ipse sequebatur.

P. Ignatius Martinus è Societate JESU dicebat, id est
 latij ac spei ad immortalitatem consequendam præ
 esse, quòd nunquam meminisset, egisse se, ut ad suam
 ratem flecteret iudicium Superioris. Unde obtemperat
 lis summa semper fide, & nunquam de statione deced
 qua eum obedientia collocavit. Annua lit. Soc.
 f. 158.

V. Meritò ergo omnes Sacerdotes præclaram sibi
 ad Hebræos c. 13. sententiam applicant: *Obedite Præ
 vestris, & subjacete eis; ipsi enim pervigilant quæ
 nem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio
 ciant, & non gementes.* Nam cum Providentia
 omnia suaviter disponat, infima per media, media per
 ma, suos ad fines cuncta perducens, uti tum ex Angelicis
 Hierarchiarum subordinata serie; tum ex cælestium gra
 rum, quorum morus ab uno movente supremo gradatim
 que ad infimos ritè proveniunt, connexionè ordina
 tum in Ecclesiastica Hierarchia, cujus omnia membra
 ctiones ab uno generali Christi Domini nostri Vicario
 vantur, patet, rectè colligitur, eò rectiorem & me
 fore Ecclesiæ gubernationem, quò accuratius hæc
 natio per obedientiam custoditur.

§. V.

De Exemplis Fortitudinis à Sacerdotibus
 relictis.

Fortitudo juxta Theologos est virtus, quæ labores
 cula, etiam mortis constanter perferuntur, & cum op
 etiam ultro suscipiuntur. Unde sicut varij labores
 cula existunt, ita variæ quoque species Fortitudinis
 tur, inter quas tamen duæ sunt potiores, quæ à Sacerdotibus
 exerceri præcipuè debent, Patientia scilicet & Constantia
 quibus proin per diversos titulos agetur.

De Exemplis Patientia.

I. Patientia, quæ est virtus, quæ mala hujus sæculi
 animo sustinemus, ita ut propter illa nec interius
 deratè turbemur aut tristemur: nec exterius aliqua

bonum aut indecorum admittamus, tribus modis exerceri
 potest, teste S. Gregorio hom. 5. super Evang. *Alia namque
 est, qua à DEO: alia, qua ab antiquo Adversario: alia,
 qua à Proximo sustinemus. A Proximo namque damna, per-
 secutiones, & contumelias sustinemus, ab antiquo Adver-
 sario tentamenta; à DEO flagella toleramus. Sed in his
 omnibus vigilanti oculo semetipsam debet mens circumspi-
 cere, ne contra mala Proximi pertrahatur ad retributio-
 nem mali; ne contra tentamenta Adversarij seducatur ad
 rebellionem: ne contra flagella Opificis proruat ad exces-
 sum murmurationis. Porro circa hanc Patientiam triplicem
 assignat gradum S. Bernardus l. 1. de S. Andrea, incipientium
 scilicet, proficientium, & perfectorum. Qui initiatur à ti-
 more, Crucem Christi sustinet patienter: qui proficit in spe,
 amat libenter: qui verò consummatur in caritate, am-
 bitur jam ardentius; solus enim iste est, qui dicere possit:
*Domine tuus semper fui, & desideravi amplecti te; felix,
 qui ad hunc pervenerit gradum.* Quantopere autem hæc
 virtus necessaria sit Sacerdotibus, vel ex eo satis patet, quòd,
 cum vocati sint cum S. Paulo, ut tanquam vasa electionis
 portent nomen DEI coram Gentibus, & Regibus, & Filiis
 Israël, hoc ipso etiam de illis verificandum sit, quod DEUS
 Act. c. 9. dixit de illo: *Ego ostendam illi, quanta oporteat
 pro nomine meo pati.* Si enim juxta eundem Aposto-
 lum ad Tim. 3. omnes, qui pie volunt vivere in Christo,
 persecutionem patientur, quantò magis illi, qui etiam alios
 ad pie vivendum inducere volunt, similes persecutiones su-
 mtere debebunt. Unde meritò Christus Apostolis suis Joan.
 15. dixit: *Si de Mundo fuissetis, Mundus, quod suum erat,
 diligeret: quia verò de Mundo non estis, sed ego elegi vos de
 Mundo, propterea odit vos Mundus. Mementote sermonis
 mei, quem ego dixi vobis: Non est Servus major Domino
 suo. Si me persecuti sunt, & vos persequentur.* Ut autem
 clarius appareat, quam perfectè Sacerdotes hanc Patientiam
 exercuerint, è re erit varias, in quibus ea exerceri debet, oc-
 casiones distinguere.*

II. Prima ergo occasio est in damno & jactura rerum tem-
 poralium ad vitæ sustentationem pertinentium, seu bonis
 fortunæ, ut aliqui vocant, quale damnum, cum jam olim
 primi

primi Christiani, teste S. Paulo ad Hebr. 10. cum gaudio
 stinuerint, cognoscentes se habere meliorem & maiorem
 substantiam; facile patet, multo magis similem partem
 à Sacerdotibus requiri posse, atque adeo illos merito
 claram S. Chrysostomi s. 10. adhortationem ob oculos
 habere debere sic loquentis: *Faciamus de necessitate
 rem seu voluntatem: exempli gratia proprium quod
 Filium, substantiam alius omnem & Fortuna bona
 veris, quod pactum est, nec deleri amplius, nec solui
 licebit insanabili calamitate utilitatis aliquid capi
 re, si magno ac virili animo adversos tolerari fortis
 sus, proque maledictis Domino laudem referas; hoc
 qua præter spem evenerint mala, in voluntate
 commutabis, id quod sequentes Sacerdotes studiose
 vârun.*

S. Joannes Eleemosynarius, cum tredecim paves
 trecentas auri libras continentes naufragio perisisset
 aliud dixit, nisi illud Jobi: *Domina dedit, Domina
 tulit: sit nomen Domini benedictum.* causamque
 nij suis peccatis adscripsit. Surius in vita 28. Jan.

S. Stephanus Abbas, cum quidam ex odio omnem
 in area pro se & Fratribus collectam igne subiecto
 zisset, nuntianti sibi tam tristem casum placide resp
 sibi nihil mali accidisse, sed ei, qui id fecisset, se
 re, veniamque & gratiam à DEO ex animo precari
 gorius l. 4. Dial. c. 19.

S. Remigius, cum securam annonæ caritatem
 dens, ingentem frumenti copiam in pauperum sub
 collegisset, eamque malevoli aliquot igne absump
 audito nuntio equum conscendit, & ut Inimicorum
 niam compesceret, accurrit. Sed cum omnia jam arde
 deret, de equo descendit, & quia tum ob ætatem, &
 frigus vespertinum frigeat nonnihil, ad ignem
 faciens tranquillo corde & ore dixit: *Semper bonus
 eius.* Sur. 10. 1.

S. Bernardus Claravallensis Abbas cum ducenta
 pondo sibi ad Monasterium construendum missa à Gra
 ribus intercepta fuissent, gratias DEO egit, quod
 onere liberârit. Marulus l. 5.

S. Ignatius Lojola, cum impensas in domo ædificanda factas solvere non posset, ideoque Magistratus Satellites, qui domum invaderent, omnemque supellectilem in pignus arripserent, misisset, cum aliquot fortè nobilibus extra domum colloquens, ubi à Nuntio à Domesticis missio, quid ageretur, intellexit, nihil commorus colloquium continuavit, & cum demum discursu, quem inceperat, finito ad colloquens dixit: Scire vultis, quem Nuntium prius acceperim? cumque illi annuerent, totam facti seriem non aliter, ac si ad se non pertineret, enarravit, non sine eorum, qui audiverant, admiratione. l. 5. c. 9.

III. Secunda occasio est in infirmitatibus corporalibus, plagisque ac vulneribus sustinendis; in qua patientia tantò magis exercitatum esse Sacerdotem oportet, quantò crebrior ei se offert necessitas, etiam alios suos Parochianos ad similem Patientiam excitandi, unde semper in memoria habere debet præclaram S. Augustini l. 3. de visit. infirm. c. 3. sententiam: *Tussi laboras, pulmone deficiis, cibum stomachus respuit, phitisi decoqueris, vinum fastidis, dysenteria satiaris, multimodo morborum genere afficeris? sed ES hæc, si oculum habes, si cordatus es, DEI dona sunt, disciplinam ne abjicias, Fils.* Quod consilium non pauci Sacerdotes egregie sunt secuti.

S. Paulus de seipso 2. ad Cor. 12. scribit: *Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi.* Et iterum: *Propter quod placeo mihi in infirmitatibus meis; cum enim infirmior, tunc potens sum.*

S. Dominicus, cum graviter ægrotans à Socio moneretur, ut solatium à DEO posceret, primò ipsum increpuit, dicens: Nihil de tua simplicitate mihi constaret, te protinus hinc expellerem, quòd hæc dicere non sis veritus: dein in humum se abjiciens, gratias, inquit, tibi ago, mi amantissime DEUS, pro his, quæ mihi dedisti perferenda. Auge dolores, multiplica cruciatus, da centum morbos, dabis etiam, sat scio, simul patientiam. Chron. S. Dominici c. 2. §. 45.

S. Franciscus Borgias dolores morborum non tantùm constantè ferebat, sed etiam augere studeret, quò menti uberiores seges colligeretur. Hinc ægrotans pharmaca, quamvis amara, sorbendo hauriebat, ut amaritie diutius cruciaretur. Cata-

raporia quoque eadem de causâ mandere solitus, ut, qui in de-
nistri voluptatis olim fuerant, iidem pœnâ torquerentur.

Abbas Benjamin, etsi solo tactu alios curabat, se tamen
nunquam à gravissimo morbo hydropis curate voluit, sed
numi accedentibus dicere solitus: Orate DEUM pro
mea, de corpore nihil solliciti, quando illud & sano
in re nulla commodavit. Rodriq. p. 1. tr. 8. c. 18.

Alanus de Solminihac, Episcopus, licet præter ali-
vissimas infirmitates, tam gravem febrim patere-
cessiones triginta horis durârint, nec spatium illi salu-
nis Angelicæ recitandæ concesserint, plus nihilominus
dij præseferbat, quàm si mediis in deliciis thoro strom-
strato incumberet, quod videntes duo Medici dixerunt,
lem se huic patientiam nunquam vidisse, quin imò
auditus est, se suam infirmitatem ne quidem cum
regno commutaturum. Vita l. 3. c. 6. & 7.

Jacobus Merlohorstius, Parochus, morbos dentium
ez, calculi gravissimos quasi donum & amoris pigra-
tre amantissimo missum cum grati animi significatio-
cipiebat, & velut particulam Crucis Dominicæ oblatum
osculabatur, id unum dicere solitus: *Auge, Domine,*
auge patientiam. Vita c. 27.

P. Ludovicus de Ponte, cum die Veneris sancto velen-
tius exarsisset in cupiditate experiendi dolores Christi-
culari morbo, qui per totam vitam eum non amplius
feruit, correptus est, quo ita obsessus est, ut ipsemet
præter caput, nullum membrum expers esse mali pro-
quæ tamen omnia tanta cum patientia toleravit, ut
etiam fecerit, nemini dolores suos manifestandi, nisi
celare fas non esset; neque unquam aliquid amittit
dolores & molestias levaret, ne Domesticorum quidem
quia, aut ab Amicis submissa subsidia; imò nec oblatum
lampade S. Ignatij oblatum aliter accepit, nisi cum
protestatione, quod nolit sanari, nisi majoris id gloria
rit Domino nostro. Vita l. 2. c. 4.

P. Leonardus Lessius totos quadraginta quinque
nunquam sine dolore fuit, & ita quidem, ut semper post
priori fuerit deterior. Ex luce, quam ex diversorio co-
xerat, maculosa scabies usque ad eò affectit certas partes

unde molestissima impetigo utramque tibiā assiduo pruritu
 ceu edaci morfu corroserit. Unde etiam natus stomachi lan-
 guis, frigus, pituita, intestinorum tormina, ventorum ex ore
 salus, prædura alvus, colicæ aculeus, hepatis, vicinarumque
 partium affectio; adhæc hernia utrinque, hinc pigni, inde
 præ magnitudine extuberans. Proximo ante mortem qua-
 tuordecim annis duo calculi ovo gallinaceo pates, nullo indicio
 antè cogniti, quasi cælo lapsi, vesicam cruentarunt, & exul-
 cerarunt usque ad eò, ut mala omnia præterita huic com-
 posita lusus viderentur. Et tamen eadem mala simul cum
 hoc plerumque sæviebant, ita ut bonus Pater subinde qui-
 tans exclamaret: Omnia excelsa tua, & fluctus tui super
 me transferunt, Domine. Solemne illi erat sexages quoti-
 die à binis illis lapidibus, interdum etiam centies cruciari.
 Quibus tamen in cruciatibus omnibus laudabat DEUM, gra-
 tias agebat, ampliùs petebat. Vita c. 18.

IV. Tertia occasio est in contemptibus & persecutionibus
 ferendis; contra quos jam pridem Christus suos Apostolos,
 & cum his etiam Sacerdotes secuturos armavit, dicens
 Math. 5. *Beati estis, cum maledixerint vobis homines, &*
persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum adversum
vos mentientes propter me: gaudete, & exultate, quoniam
merces vestra copiosa est in calis. Sic enim persecuti sunt
Prophetas, qui fuerunt ante vos. Unde meritò S. Chryso-
stomus hom. 8. in epist. Ephes. sic loquitur: Nihil est equè
præclarum, atque vincula (ac contemptus) propter DEUM
pati. Vinculum esse propter Christum præclarus est, quàm
esse Apostolum, quàm esse Doctorem, quàm esse Evangeli-
stam. Si quis amat Christum, novit, quod dicitur. Si quis
enardescit in DEUM, & ejus amore uritur, novit vim vin-
culorum. Malueris esse vinculus propter Christum, quàm
calos habitare. Unde meritò Joannes Crucius, primus Car-
melitarum Discalceatorum Fundator, dum post multos ex-
haustos labores à DEO interrogari se persentisceret, quod
premiu pro his peteret? respondit: Domine, pati & con-
temni propter te. Lyræus in apoph. 3. l. I. id, quod bene
plurimi etiam alij Sacerdotes agnoverunt.

S. Cyrillus Alexandrinus à Synodo quadraginta trium
 Episcoporum, publico decreto tanquam insignis iniquitatis
 K 5 Author,

Author, & Ecclesiasticarum Sanctionum contemptor, Hæreticūque se plenissimè professus, & ideo Episcopatus, æquissimo animo sententiam accepit. Lanciz. op. n. 97.

S. Athanasius usque adeò contumeliis & persecutio-
fuit obnoxius, ut de eo scribat Ruffinus, in ejus per-
nes univèrsam propè orbem conspirasse, & commoto-
cipes terræ, Gentes, Regna, Exercitus adversus ip-
ivisse. Sed & Metaphrastes ait, omnem ei locum fugi-
ctum esse, quia usque adeò quærebatur, ut præmia
nerentur iis, qui ubicunque terrarum inventum pro-
sent; accusabatur autem de hæresi, Magia, seditio-
citata, adulterio, ob quæ tandem omnino damnatus,
exilium pulsus est. Ibid.

S. Basilius, ubi Episcopus factus est, à multis tan-
Hæreticus, & Hæreticorum consortio pollutus vitæ
ideoque coactus fuit, nemini propemodum se creden-
nésque pariter vereri. Imò & apud Damasum Papam
ejusmodi accusationes parùm gratiosus effectus est, ut
respondere quidem ad ejusmodi Epistolam dignate-
tur.

S. Hieronymus de seipso testatur, & scribit: Me
stum putant, & omnibus flagitijs obrutum. Ego
sus & versipellis, & lubricus. Alius incessum meum
lumniabatur & risum. Imò, teste Baronio ad annum
adeò frequens fuit turba in Hieronymum calumnians
& obtrectantium, ut vix ediderit scriptum aliquod,
non opus fuerit prætexere Apologiam. Ibid.

S. Ignatius Loiola tanti æstimabat persecutiones
eula, quibus pro Christo fuit vexatus, atque contritus
que numero ponebat, ut apertè diceret, si quæ à DEO
ta sunt, omnia in alia parte statæræ collocarentur,
tera carcer, catenæ, probra, vix illa omnia præ illius
mentum ullum habitura apud se; neque verò creaturæ
lam naturam posse talem in animo lætitiæ creaturæ
æquate possit gaudium illud Spiritûs & purissimam læ-
tatem, quam eorum mentibus infundit Dominus, qui
ta pro illius amore, magnâque pertulerunt.

Alanus de Solmini hac Episcopus dicere solebat: Cui
sunt hominis inestimabiles thesauri, divitiæque, quæ
pro

pretium mundo prorsus est incognitum. Longo jam tempo-
 re praestantiam earundem per DEI gratiam agnovi, sed &
 tam stupenda inesse experior, ut verba desint, quibus
 eadem explicem. Miror summopere, quòd calumniarum per-
 fecti nequeant: me quod attinet, etiam gravissimam mihi
 summè amabiles & desiderabiles videntur, & existimo ma-
 ximos Calumpiatores, qui famam nostram proscindunt,
 amicos esse omnium, quos habemus, maximos. Et aliàs
 vidam scripsit: Audeo ceu verissimum affirmare, quòd,
 quidquid isti de me dicunt, deque mea agendi ratione, &
 nemum de omni eo, quod meam Personam, meumque ho-
 norem spectat, id ceu gratiam prorsus singularem à DEO
 recipiam, & idcirco grates illi ex toto corde referam, nec
 aliud magis rogabo, quàm ut illis condonet. Alio quo-
 que tempore rationem afferens suæ hujus æstimationis sic
 loquebatur: Licet SS. Sacrificium sit tantæ efficacitatis, ut
 ex opere operato imperet, at pluris æstimo criminationes
 à N. N. contra me vulgatas, quàm si augustissimum hoc sa-
 crificium pro me offerret. O quàm excellentes sunt cal-
 umniarum: si rationem hujus desideratis, ea alia non est,
 quàm quod admodum tergeamur vanitate, superbiâ, & a-
 more proprio, nec unquam hisce plenè nos evacuabimus
 sine calumnijs & persecutionibus, quibus summopere pu-
 rificamur; hæc sunt ignis quidam expiatorius, hæc autem
 expiatio quoddam est præambulum ad unionem cum DEO
 sive in hac, sive in altera vita consequendam. vita l. 3. c. 7.
 P. Balthasar Alvarez cum in Hispaniæ & Romæ graviter
 fuisset accusatus, & quidam hoc ei retulisset, subrisit edi-
 ti singularis lætitiæ signis, cujus rei causam rogatus re-
 spondit: Quia nunc video DEUM mihi bene velle, quo-
 niam per Amicorum suorum viam me deducit, nam diu sol-
 licitus fui, quòd videretur mei Dominus oblitus. Vit. c.
 49. §. 2.
 V. Quarta occasio est in desolationibus & ariditatibus
 animæ perferendis; in quibus vel maximè elucet perfectio
 Virtutis Patientiæ; nam, ut rectè advertit pius Author l.
 2. de imit. c. 9. *Non est grave, humanum contemnere so-
 latium, quando adest divinum. Magnum est, & Galde
 magnum, tam humano, quàm divino posse carere solatio,*
 & pro

Et pro honore DEI libenter exilium cordis velle sustinere, Et in nullo seipsum quarere, nec ad proprium meritum respicere. Unde merito S. Laurentius Justin. de concub. c. 15. ait: *Hac vicissitudo amantibus est dem laboriosa, sed exercitatis perutilis; parit enim militatam, custodit innocentiam, offensam mundat, cendit Spiritum, dolorem inducit, prudentiam commendat perseverantiam, custodia adhibet diligentiam, torporem excutit, concupiscentiarum flammam extinguit, ad inquisitionem provocat, qualiterque reperiri non sufficiens edocet.* Ob quam causam multi Sacerdotes in exilium cum magna alacritate tolerarunt.

Christus, ut omnibus Sacerdotibus exemplum præberet, quâ ratione etiam internas animi derelictiones supportare deberent, etiam ipse eas prius in cruce sustinere voluit, que ideo ad eas indicandas clamavit: DEUS meus, ut quid dereliquisti me? Marc. 15.

Quidam non minus egregius DEI amator dicebat de ipso: *Quadraginta jam annis servio DEO in multitudine, sine ullo gustu & consolatione, eo tamen die eam facio, suave mihi experior, & expeditum virtutis exercitium; at quando mihi in hoc desum, sentio me sum torum flaccidum ac penè exarescentem.* Rodericus 1. tr. 8. c. 29.

Exempla Constantia.

I. Constantia est Virtus, quâ quæcunque impeditur bonarum actionum, vel ex ipsa humani cordis infirmitate, vel ex alijs causis extrinsecis provenientia superata, & in iisdem actionibus stabiliter perseveramus. Quæ eadem virtus Sacerdotibus tantò magis necessaria est, quòd nobiles sunt labores, quos pro DEI Gloria, & proximi salute suscipere solent; *incassum enim vincitur, si ante terminum deseratur; quia frustra currit, qui prius, quàm ad metam venerit, desinit;* ut sapienter S. Gregorius l. 1. moral. advertit; alioquin illam S. Pauli ad Galat. 5. reprehensionem audiet Sacerdotes: *Currebatis bene, quis vos impedivit non obedistis?*

uitati? persuasio hac non est ex eo, qui vocat vos. Mem-
 ore ergo quivis salubrem S. Joannis 2. ep. adhortationem
 audire debet: *Videte vosmetipsos, ne perdatis, qua operati
 estis, sed ut mercedem plenam accipiatu, quemadmodum
 multi Sacerdotes per suam constantiam obtinuerunt, in dua-
 bus præcipue occasionibus.*

II. Prima est in propositis & bene cæptis fortiter & con-
 stanter exequendis; non enim est magnum, teste S. Augusti-
 no, inchoare, quod bonum est; sed consummare hoc solum
 perfectum est. Vigor namque virium virtutum, ut S. Ber-
 nardus in epist. 129. sapienter advertit, consummatio est.
 Tolle perseverantiam, nec obsequium mercedem habet, nec
 beneficium gratiam, nec fortitudo laudem. Denique non
 qui inceperit, sed qui perseveraverit usque in finem, hic
 salvetur. Unde non quaruntur juxta S. Hieronymum l.
 1. contra Jovin. in Christianis (quantò magis Sacerdotibus)
 incipia, sed finis. Paulus male cepit, sed bene finivit. In-
 da laudantur exordia, sed finis prodicione damnatur.
 Quam generosè verò hanc constantiam tenuerint multi Sa-
 cerdotes, ex sequentibus exemplis constabit.

Christus de seipso dixit ad Patrem: *Opus consummavi,*
quod dedisti mihi, ut faciam. Jo. 17. Et in cruce: *Con-*
summatum est. Jo. 19. Unde S. Bernardus in die Parasce-
 ves, super verba illà: *Descendat, si Rex Israël est.* Imò ve-
 re, ait, *quia Rex Israël est, titulum Regni deserere non de-*
bet, cum enim salvus esse non possit, nisi qui persevera-
verit usque in finem, quantò minus poterit esse Salvator?

S. Paulus de sua constantia ipse etiam testimonium sac-
 clarum protulit, dum ad Timotheum 2. E. 4. dixit: *Bonum*
certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi:
in reliquo reposita est mihi corona justitia, quam reddet
mihi Dominus justus Iudex.

S. Thomas Cantuarenis Archiepiscopus, cum Henricus
 Rex Angliæ, coacta Synodo Provincialium Episcoporum, le-
 ges tulisset utilitati ac dignitati Ecclesiasticæ repugnantes,
 adeò constanter obsticit regiæ cupiditati, ut neque pollici-
 tationibus, neque terroribus à sententia decedens in exilium
 pulsus sit, ejectis cum illo omnibus propinquis & amicis, ac
 juramento adstrictis, quòd Thomam adire velint, ut saltem
 misera.

miserabili suorum casu moveretur, qui à sancto proprio privatis incommodis deterreri non potuit. Sed non exiit ille carnem vel sanguinem, neque ullus in eo humanitatis sensus Pastoralis officij constantiam labefactavit. Ita 29. Dec. apud Surium & alios.

S. Ignatius Loiola in rebus arduis urgendis constantissimus erat. Causæ hujus constantiæ erant, quòd antequam quidquam aggrediretur, omnia benè circumspiciebat, examinabat. Deinde quia multùm orabat, cum largiri gratiam à DEO petens, unde sæpe voluntatem divinitus intelligebat, non sinens se ab ea avelli. Deinde quia viros peritissimos, quorum curæ res commissa fuerant, consulebat. Hinc Julius III. festivè Principes monarchie cum Ignatio contenderent, nò victi vellent discedere, delictet ob ejus in rebus agendis constantiam & fortitudinem. Maff. l. 3. c. 9. & Ribad. l. 5. c. 9.

S. Franciscus Xaverius, licet Meliaporæ in templo Dæmonibus cæsus sit, ut triduo illi decumbendum persistebat tamen in oratione invocans B. Virginem, tandem, ubi convaluit, in templum rediit, quâ constantia Et Dæmones nihil ausi fuerunt, nisi quòd Monachorum more in choro quasi matutinum recitarent. Vit. l. 2. c. 1. Ejusdem miram in itinere ad Mauricenses & in Japoniam suscipiendo constantiam, quisquis apud Tursellinum in vita l. 3. c. 2. & 17. legerit, admirabitur profectò, potius periri hominem, qui contra tot difficultates, ex omnibus occurrentes, totque virorum sapientissimorum dehortationes in eo consilio immotus persistere, & tam feliciter exitum perducere potuerit.

Alanus de Solminihac Episcopus euidam Episcopo dicens, duos se pedes habere indicavit, bonitatem, & firmitatem, & cum his se semper anibulare. Difficultates occurrentes tam parùm horruit, ut potiùs animosior sit factus; hinc aliquando loquens de contradictionibus quas ab Ecclesiasticis suis patiebatur, ipsemet, aiebat, *ne nescio, quid hoc sibi velit, quanto plus exagitor, animosior, fortiorque evado.* Leges à se semel in Dilectum si latas inviolabiliter observari fecerat, nec unquam remissit, utcunque Regni Magnates apud eum suis precibus

instituerint, & se ob repulsam eorum odium incursum
 præviderit; quam constantiam in oratione præcipue DEUS
 contulit, è qua sæpe tam heroico digressus est animo,
 imperterritus Regibus etiam in faciem restitisset, quin
 ipsam necem pro JESU Christi gloria lubens sustinisset.

Vita l. 3. c. 6.

III. Altera occasio est in morte pro DEI gloria & ovium
 salute subeunda; quæ quàm propria sit sacerdotibus curam
 animarum gerentibus, ex ipso Christi summi Pastoris testi-
 monio liquet. Jo. 10. *Bonus Pastor animam suam dat
 pro ovibus suis. Mercenarius autem, & qui non est Pa-
 stor, cuius non sunt oves propria, videt lupum venientem,
 & fugit; cuius Constantiæ exempla præclara sequentes Sa-
 cerdotes reliquerunt.*

S. Thomas Cantuariensis Episcopus, cum nefarii Satellites
 Regis clam Cantuariam convenientes, Episcopum in tem-
 plo Vespertinis horis operam dantem aggressi fuissent Cle-
 ricis templi aditus præcludere conantibus accurrens, o-
 culum aperuit, illis usus verbis ad suos: Non est DEI
 Ecclesia custodienda more castrorum, & ego pro Ecclesia
 DEI libenter mortem subibo. Tum ad Milites conversus,
 vos, ait, DEI jussu cavete, ne cuiuspiam meorum nocentis.
 Dein flexis genibus, DEO, B. MARIÆ, & S. Dionysio, re-
 liquisque Sanctis ejus Ecclesiæ Patronis, Ecclesiam & seip-
 sam commendans, sacrum caput eadem constantiâ, quâ ini-
 quissimi Regis legibus restiterat, impio ferro præcidendum
 contulit. Vita. 29. Dec.

S. Emmeramus Episcopus Ratisbonensis, ut Theodonis
 Ducis Filiam à crimine cum Sigibaldo commisso liberaret,
 in se culpam suscepit; unde in itinere à Lamberto Theodo-
 nis Genero deprehensus, inprimis spoliatus chlamyde & sto-
 la, dein funibus ad scalam alligatus, digitos articulatim
 præcisos, oculos, nares & aures amputatas, cum utroque
 pede & palmis linguâ, ipsisque verendis impudenter abs-
 tractis amisit, & tamen in his omnibus cruciatibus ne gemi-
 tum quidem emisit, sed hilari vultu indefinenter DEO gra-
 tias egit; unde meritò in animæ exitu lux immensa ex ore
 illius procedere, & cælos instar fulminis penetrare visa est.
 Vita 22. Sept. apud Surium & alios

P. Antonius Pintus Japon è Societate JESU, rare virtutum
humilitatis, ac caritatis, quadraginta tribus annis, quibus
in Societate vixit, multa millia Gentium convertit. Tandem
captus Nangasachij, post triennem carcerem archiepiscopi
per triginta dies bullientes aquas sulphureas suffragantibus
vísque assatus est. 3. Sept. 1632. Vita Mastuill. c. 18.

P. Marcellus Mastrillus à S. Francisco Xaverio mirabiliter
curatus, & in Japoniam missus, ibidem primò diducit
ribus per contortum funem suspensus, capite in aqua immer-
merso, retexente se fune violenter rotatus est. Dein
supina facie alligatus, infusa in faciem magna vi aqua
suffocatus est. Tum candente ferro virilia ustularum
verecundam barbariem detestatus esset, aquæ cruciatibus
rursus admotus est. Demum prælatâ mortis causâ, metuen-
fidem exteram venisset prædicatum, jumento eductus
tenatus, os dentato constrictus lupato, capitis parte
rasus, in læva verò minio probros infectus, capite
hem genuum tenus immerso pedibus suspensus in
usque diem, post illam depositus, tertio acinacis
truncatus est, rursusque terra validè contremuit.

§. VI.

De Exemplis Temperantiæ relictis à Sacrosanctis
tibus.

Temperantia est virtus, quâ coërcemus appetitum
rebus, quæ inordinatè vel turpiter appetuntur. Quæ
rò variæ sunt ejusmodi res, erga quas inordinatus
titus vel usus cohiberi debet, videlicet divitiæ,
venera, cibus & potus, honor, membrarum liber-
cupationes, hinc variæ quoque Temperantiæ species
gnantur à Theologis, de quibus proin seorsum nunc
dum erit.

Exempla Paupertatis Spiritualis.

I. Latius hîc sumitur Paupertas Spiritualis, pro
delicet contemptu opum, quo non excludimus

dominidum & possessionem divitiarum, sed ita iisdem ui-
 uis, ut Davidicum illud consilium ps. 61. obseruetur:
Paupertas si affluant, nolite cor apponere, ut ad eò Paupertas
 spiritualis hoc loco idem sit ac legitimus titulus & usus di-
 uitiarum. Quæ quidem Paupertas quantopere conveniat
 Sacerdotibus, ex ipso Clerici nomine patet, cum enim Cle-
 ricus idem significet ac Sors, atque adeò Clericus ideo appel-
 latur, quia vel est Sors Domini, id est, ministerio divino
 consecratus, vel quia ipse Dominus est Sors & hæreditas il-
 lius. Et patet, ipsum non in incerto divitiarum, sed in
 DEO vivo sperare, atque adeò veras virtutum ac meritum
 celestium divitias sectari debere, cum ipso Christo teste
 nemo possit DEO & Mammonæ servire. Unde
 S. Paulus Timotheum ep. 1. c. 6. & in eo alios quo-
 rumdam sacerdotes tam sollicitè ad avaritiam vitandam horta-
 tur: *Est autem quasi magnus pietas cum suffi-*
cientia; nihil enim intulimus in hunc mundum, haud
quidem aliquid, quod nec auferre quid possumus. Habentes au-
tem quædam alimenta, & quibus regamur, his contenti sumus;
nam qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem &
in laqueum Diaboli, & desideria multa inutilia & noci-
ua, qua mergunt homines in interitum, & perditionem;
radix enim omnium malorum est cupiditas. Porro in
 potissimum occasionibus coercere debet Sacerdos in-
 ordinatum amorem & appetitum divitiarum.

II. Prima occasio est in acquisitione divitiarum: ubi se-
 culo cavendum est, ne vel Beneficiorum pluralitate, vel
 negotiatione illiæta, vel simoniaco contractu divitias ac-
 quirere studeat Sacerdos, sed ordinario Beneficij sui pro-
 ventu contentus, spem suam in divina providentia consti-
 tuat, memor semper promissi Matt. 6 à Christo facti: *Qua-*
erit primùm regnum DEI, & iustitiam ejus, & hæc om-
nia adiciuntur vobis. Quis autem magis regnum DEI
 querit, quam Sacerdos, cujus omnis cura eò potissimum
 tendit, ut DEUS in ipso, & alijs hominibus per gratiæ infu-
 sionem regnet; unde merito sperare potest, se idem ex-
 pecturum, quod Apostoli olim sunt experti, qui Christo Luc.
 querenti: *Quando misit vos sine sacculo, & pera, &*
calceamentis, numquid aliquid defuit vobis? responde-
runt:

Infruct. IX.

L

runt:

runt; nihil. Rectè ergo pronuntiavit S. Leo si. a. de coco,
drag. *Semper dives est Christiana paupertas; nec in
in isto mundo indigentia laborare, cui donatum est
omnium rerum Domino omnia possidere.* Quam doctrinam
& veritatem quàm plurimi Sacerdotes egregiè oblerunt.

S. Arsenius cum mortui Fratris testamentum, quo
declaratur, ei oblatum fuisset, lacerato illo dixit:
prius, quàm Frater meus mortuus fui: nihil ergo de
estis ab ipso bonis ad me pertinet. Petrus Sanch. in
DEI p. 5. c. 9. fol. 540.

S. Basilius in exilium pulsus nihil aliud habebat
libellos pauculos, & pannosam vestem, quàm indutus
hæc erat tota ejus suppellex, quam cum Præfeto
toris Valentis exilij sententiam pronuntianti obtulisset
xit: Exilium nihil ad me spectat, cum domus, quam
habito, aliena sit. Nihil possidens ab exilij metu
sum: unam cognosco omnium patriam Paradisium,
commune exilium est, incolæ ego sum in terra, sicut
Patres mei. Surius in vit.

S. Gregorius Thaumaturgus moriens obrestatus
ne peculiarem & proprium sibi locum sepulture com-
rent, rationem hanc addens: Si vivus non sustinui
ri alicujus loci Dominus, sed inquilinus vixi in alicujus
que post mortem pudebit esse inquilinum, sed hoc me
posteris, quòd Gregorius neque vivus loci alicujus
est nominatus, & post mortem fuit inquilinus alicujus
pulchrorum, seipsum sejungens ab omni in terra
ne, adeò ut ne in proprio quidem loco voluerit
Solam enim possessionem illam judicavit pretiosam
in se avaritiæ vestigium non admittit. Nislenus in vit.

Cum S. Amato Abbati Episcopus quidam liberaliter
mosynam dedisset, respondit ille: cur das, quo non
geo? da potius pauperibus, nam ego quidem nudus
sus sum de utero Matris meæ, & nudus in terram
Cum verò Episcopus coëgisset illam accipere, abiecit
& dixit: DEUS pars mea est, vobis autem non
Surius in vita.

S. Carolus Borromæus cum Ecclesiasticis proveniens
Avunculo copiosè fuisset ditatus, omnes dimisit pariter

4. de eos, quibus ad proprios usus & egenorum necessitates uterentur. Breviarium. 4. Nov.

Robertus Bellarminus Cardinalis à pluribus Beneficiorum malis severissimè abstinuit. Quare duas Abbantias, S. BEATISSIMI nimirum in ipsa civitate Capuæ, & S. MARIE ad Procidam resignavit, nec primæ propinquitate ac præsentia, cum ejusdem civitatis esset Archiepiscopus, se tueri voluit. Imò non solum beneficia à se abdicare contentus, sed ipsarum pensionum redditibus se spoliavit, & ex decem ac quatuor millibus annui proventus, quæ Pontificis liberalitate ei collata fuerant, quatuor circiter millibus tantùm sibi reservatis, demum penè ad indigentiam se redegerat. Vita c. 16.

Jacobus Merlohorstius Parochus, ut viam sibi ad plura beneficia non comparibilia præcluderet, sequens votum fecit: Ego Jacobus Merlohorstius B. V. MARIE in Pascuæ Pastor, bene deliberata mente promitto, & voveo DEO Omnipotenti, coram beatissima DEI Matre, Patrona mea, S. Angelo Custode, cæterisque Patronis meis & Cælitibus omnibus velut testibus, quòd non velim, aut cupiam unquam ad statum, gradum, dignitatem ullam altiorem, pinguiorem aspirare, neque verbo ullo, scripto aut obsequio, per me vel per alios, cujusquam gratiam, favorem, aut operam optare, quòd altiùs promoveri queam, sed velim & optem multò magis sorte mea, (cui utinam dignè respondeam,) contentus vivere, donec DEUS & Superiores, quibus obedientiam debeo, aliud de me statuunt. Ita factum Coloniae 1631. ipso die S. Francisci, cujus exemplo utinam mihi de terrenis despiciere, & amare ac quærere cælestia. Amen. Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco Pascuæ ibi se collocabit. Sed ut opum contemptâ affluentiam spem in DEI Providentia fixam teneret, nihil DEO strenuè militanterum necessarium defuturum, ob oculos quotidie ponebat hæc Breviario insertas sententias: *Iacta super Dominum curam tuam, & ipse te enutriet, & non dabit in ænium fluctuationem justo, Pl. 94. Expecta Dominum, & custodi Siam ejus, & exaltabit te, ut hereditate capias terram, Pl. 26. Melius est modicum justo super divitias peccatorum multas. Spera in Domino & fac bonitatem,*
L. 2
& 17.

Et inhabita terram, Et pascere in divitiis ejus.
 His se precibus & expensis animo sententijs ad contemptum
 divitiarum excitabat in dies ferè, dum Breviarij librum
 veret. Vita c. 10.

III. Secunda occasio est in usu quotidiano divitiarum
 nam ut bene noravit S. Bernardus l. 4. *Aurum & gemmae
 et cetera hujusmodi, quantum ad animi bonum
 etat, nec bona sunt, nec mala, usus tamen horum
 abusus mala, sollicitudo peior, questus turpior.*
 Sic S. Basilio apud March. in Virg. Aaron. tr. 2. lecta
*subsidium Vita, non ad malorum incitamentum
 sunt, pecunia anima redemptio est, non exitus occasio
 de meritò Sacerdotes salutis & perfectionis suae magis
 diost singularem semper in divitijs ritè usurpandis
 tiam & moderationem adhibuerunt.*

S. Augustinus, cum probè nosset, sordes apud vulgum
 temptum parere, splendorem verò non carere virtute
 status est in victu & vestitu, uti & alijs omnibus
 mediocritatem, non nimis nitida vel abjecta conficienda
 Vestem sericam aut byssinam, aut vulgò pretiosam
 re profus erubuit, & si quæ similis offerchatur, non
 debat. Eandem virtutem observavit in adibus sup
 li, & Episcopalibus ornamentis, ut docuit Pedum
 le, quod non fuit ex auro vel argento, sed his longe
 re materia. Vita l. 3. c. 46.

S. Franciscus Xaverius Româ in Indiam proficiscens
 hil secum præter communes vestes & Breviarium
 è Lusitania nihil nisi vulgare lacernâ & paucos libellos
 trudente D. Castancio servum, mihi, inquit Xaverius
 rum manuum usus dum erit, alio ministro opus
 Vita l. 1. c. 9.

S. Thomas de Villanova unicum birretum proprio
 domi asservabat, sola veste & pallio laceris contentis
 suis manibus ex veteri Scapulari in frustra discisso
 bat; ac ita non semel, sed perpetuò, dum vixit, laceris
 nibus spretis, post hæc labore manuum, unde eleemosynas
 satiùs dare posset, & pauperibus, quorum se Patrem
 Tutorem agebat, largiùs subveniret, operabatur.
 prium cubiculum storeis tantum obductum, & percontat

habens, ibi super vili lectulo, aut sarmentis stratis quiescebat, & frequenter pauperes Sodales adhibens ex eadem olla cibum sumere consueverat, adeò tamen parcè, ut senio confectus, nunquam annuisset integrum pullum, sed quartam pulli partem, vel medietatem perdicis tantum pro sua scola parari. Triumphus honoris. fol. 40. & 41.

S. Franciscus Borgias simul ac se Societati JESU addixit, nullam unquam pecuniam contrectavit. Itinera ingressus adduci non potuit, ut vel syndonem mundam valetudinis causà, circumferre Comitum pateretur; sago aut chlamyde non alià usus, quàm pallio quotidiano, quod invertere, duplicareque solebat, ne luto inquinatum deterius crederet. Petasum unum agebat satis esse arcendis cæli injurijs ocreas pedibus ut induceret, impetrari ab eo non poterat. Vita l. 4. c. 2.

Alanus de Solminihac Episcopus, quamdiu Cancellaræ Abbas fuit, de bonis Abbatæ non plùs, quàm Religiosorum omnium minimus frui voluit. Ad mensam accedens, quidquid apponebatur, ceu eleemosynam accipiebat, atque idcirco conquestus nunquam fuit, appositum nimis calidum vel frigidum esse, aut malè conditum, eò quòd eleemosyna Pauperi non sit debita, isque contentus esse debeat omnino, quod ipsi porrigitur. Idem quoad vestimenta reducebat in praxim, sique ei lacerata vel usu detrita ministraretur, summopere gaudebat. Pecuniam non dignoscebat, nec unquam illam attrectabat, nisi pro secreta aliqua eleemosyna faciendâ. In suis infirmitatibus per se Medicos advocabat, dicens, Pauperibus ejusmodi commoitates non convenire, & plerumque necesse fuit, ut Officiales sub aliquo prætextu illos vocarent. Frequenter in ore habebat, pauperem se moriturum, & nonneminem rogaturum, ut pro sepeliendo corpore suo sibi linteum ex eleemosyna, largiretur, quod etiam re ipsa contigit, siquidem nihil in Mundo possidens superiorem puellarum Orphanarum linteamen pro sepultura ex caritate sibi largienda suppliciter rogavit. Vita l. 3. c. 4.

Petrus Forerius ex tribus Beneficijs sibi oblatis pauperum arripiebat. Pileo utebatur, quamdiu aliquid primæ tunicæ supererat, neque habitum, nisi ultimo etiam filo

disrupto deponere. Quidquid ejus usui destinebatur, per vilius seligebat, cum, cui nihil deficit, revera pauperem non esse judicans. Ipsius conclave non alieno Vatis Eliæ vel Bethlemitico, splendebat ornatu, non parietes, mensa nullo instrata tapete, non aderat sella, imò ne quidem imago pretiosior, quam Vita l. 2. c. 8.

P. Petrus Faber cum ei aliquando repentina quibusdam animo cogitatio futuræ suis in ædibus egestatis occurrere statim decrevit, quot annis se omnibus rebus, que sentem ad victum & cultum pertinerent, penitus nihil ut se spoliatus esset, nihilque egentius. Vita l. 1. 3. n. 34.

Jacobus Merlohorstius in vestibulo & suppellectilem quidem diligenter observabat, nihil tamen in domum distributum immisceri patiebatur: sed in ta rudi opere elaborata, quæ pietatem proiecere oculos pascere, passim in domo occurrerent & pigitationes ingerebant. Beneficium habuit pertentum tamen contentissimus vixit. Cibus ejus parcissimus & parabilis. Vita c. 25.

IV. Tertia occasio est in dispensatione suorum vel divitiarum, circa quam bene observandum est Concilium Tridentinum sess. 25. c. 1. de reform. hinc verbis notat: *Interdicit S. Synodus Episcopis redditibus Ecclesie Consanguineos, Familiareque genere studeant, cum & Apostolorum Canones prohibent res Ecclesiasticas, qua DEI sunt, Consanguineis sed si pauperes sint, eis ut pauperibus distribuant, vero de Episcopis dicta sunt, eadem non solum in cunque Ecclesiastica beneficia tam secularia, quam larvia, obtinentibus pro gradu sua conditionis obsequentur, sed etiam ad S. Romana Ecclesie Cardinales pertinet cernit. Nec immerito, quia, sicut Urbanus Papa cret. loquitur, ipsa res Fidelium oblationes appellat, quia Domino offeruntur, non ergo debeat in alium quam Ecclesiasticis, & Christianorum Fratrum in tium converti, quia vota sunt Fidelium, & pretia*

Patrimonia Pauperum, atque ad pradiatum o-
 plendum à Domino tradita: si quis autem, quod
 secus egerit, videat, ne damnationem Anania &
 Saphira percipiat, & rem Sacrilegij efficiatur, sicut qui
 pradiorum fraudaverunt. Hinc tam solliciti fue-
 runt varij Episcopi & Sacerdotes, ne quidquam huic de-
 ceto contrarium agerent.

S. Basilius in Epist. ad Julianum Apostatam deposcentem
 se aliquot auri talenta sic scripsit: Redditus mei Epi-
 scopatus sunt unus ager, decem oleæ, decem aluci, una mo-
 la, domus una, oves quadraginta, octo palmæ, tres fici,
 parvus hortus, quorum ego me Dominum non censeo, sed
 dispensatorem, cum mihi eorum incumbat cura, ut inde
 pauperes alantur.

S. Joannes Eleemosynarius, quamprimum factus erat
 Episcopus, mox advocans Dispensatores & Secretarios suos,
 sic eos alloquebatur: Non est justum, ô Fratres, & in mi-
 nisterio socij, ullius alterius curam gerere prius, quam
 Christi. Euntes itaque per totam civitatem singulatim de-
 scribite meos Dominos; cumque illi quærerent, qui es-
 sent Domini isti, respondit: Quos vos pauperes & men-
 dicos appellatis, ego Dominos meos & adjuutores nomino,
 illi soli mihi opem ferre possunt, ut à Christi regno non
 excidam. Unde denique tale testamentum fecit: Joannes
 humilis quidem servus servorum DEI, propter autem im-
 positam mihi Pontificatus dignitatem gratiâ Christi liber:
 Ago tibi gratias, Domine DEUS meus, quod me dignum
 censueris, qui tua tibi offerrem, & quod ex Mundi bonis
 nihil mihi sit reliquum, nisi tertia pars nummi, quam ip-
 sam etiam jubeo dari pauperibus, qui sunt Fratres mei in
 Christo. Quando enim DEI permissione creatus fui Epi-
 scopus Alexandria, inveni in meo Episcopatu circiter octo
 millia librarum auri, ex oblatione autem piorum collegi
 decies millibus plures his pecuniis; quas cum cognoscerem
 esse Christi, Christo etiam dare volui, cui nunc quoque tra-
 do animam. Quod testamentum cum fecisset, Spiritum
 quoque suum in manu viventis deposuit. Metaphrastes in
 vita.

Joannes Fischerus Episcopus Roffensis ita redditus fu-
piscoparus dispensavit, ut impij Satellites arculas illius tribu-
quentes, nullum nummum, sed citicium duntaxat auctam fu-
gelum invenerint. Marchant, in virga Aaronis ut. 4. solori
10.

Gregorius XIII. Viginti Collegia excitavit, & deo-
& totidem millia pauperum intra & extra urbem auctavit.
ut Baronius testetur ei à Romanis statuam in Capitolio impo-
rectam esse, in qua testentur, & prædicent, vices centi in
na aureorum millia ab eo in pauperes distributa fuisse. Marpes

Alexander V. Pontifex adeò liberalis & profusus fuit in
pauperes; ut ipsemet fassus sit, se divitem Episcopum, libera-
perem Cardinalem, mendicum Pontificem fuisse. Ibid. Loren

Clemens IV. Cum prius conjugatus duas Filias genuisset,
se, nunquam adduci potuit, ut post Pontificatum suscipere
majorem ipsis, quam prius privatus constituerat, &
offerret, dicere solitus: Ego DEO, non autem carna-
sanguini acquiescam. DEUS ita vult, ut sua in pia sollicita-
sas erogentur. Dignus Petri successor non est, qui fami-
cognitioni, quam pietati & Christo deserit. Ibid. fol. 10. annis

S. Adalbertus redditus suos in quatuor partes divi-
quarum primam Clero, alteram pauperibus, tertiam
sua pro captivorum redemptione obtulit, quartam
suisque ad usus necessarios servavit. Vit. 23. April. V.

S. Udalricus extremum diem imminere sibi advertens
totam suam supellectilem, præter paraturam unius
& mensarum, quæ ad servitium Successoris reliquit,
se importari præcepit, quibus visis cum gemitu dixit:
quid mihi hæc omnia? fuerunt autem pauca camillia
septem vel octo mensalia, duo sarcilia, & de argenteo
cem solidi, quos statim per manus Præpositi voluit
Pauperes dividi, reliqua verò Clericis erogari. Vita
Jul.

S. Ambrosius à tempore, quo Episcopus ordinatus
omne aurum & argentum Ecclesiæ vel Pauperibus
buit; prædia etiam, quæ habebat, reservato usufructu
manæ suæ, Ecclesiæ donavit, nihil sibi, quòd hinc sum-
eret, derelinquens. Vita 7. Dec.

Jacobus Merlohorstius quâ ratione bona sua & divitias
distribuere solitus sit, ipse in computo à se facto testatur,
at hanc sic scripsit; Anno 1631. exeunte ego Jacobus Mer-
lohorstius pro more meo jam ab annis aliquot observato,
computavi, persolvi, & liquidavi omnia debita mea cum
debitoribus & singulis, ita ut jam nulli debitor sim, nisi Deo
& Benefactoribus. Et quamvis annis præterlapsis multa
impenderim in ornatum & reparationem Ecclesiæ, non pau-
ca in pauperes, peregrinos, studiosos, aliòsque afflictos &
opes pro modulo facultatum mearum erogaverim, inve-
ni tamen superesse mihi in parato (quæ benignissima DEI
liberalitas & beneficentia est,) quingentos triginta quatuor
denarios. Hoc igitur quantumcunque est, ad DEI hono-
rem & Proximi subsidium, & salutem animæ impendere
decevi, decrevi tres ex residua ista pecunia facere portio-
nes, & unam quidem Ecclesiæ pro necessarijs usibus, & or-
namentis; alteram pauperibus Studiosis, Religiosis, Men-
dicantibus, Peregrinis; tertiam verò meis seu domûs, seu
Familie necessitatibus attribuire, idque singulis deinceps
denariis, quos mihi DEUS pro sua clementissima providentia
concessurus est, certa & stabili lege observabo. Ita statuo
& decerno ego Jacobus Merlohorstius anno 1632. initio
Januar. Vita c. 25.

V. Meritò ergo Sacerdotes ejusdem Merlohorstij salu-
brem adhortationem audiant, & observent, dum post repre-
hensam divitum avaritiam sic loquitur: Verùm magis
prodigiosum est, si opes avidè congerant, qui electi in for-
tem Domini statum profitentur, cujus decor & integritas
opum contemptu & cælestium præcipuè honorum desiderio
constat. Ut quid ergo pauperes Christi patrimonium tam
violenter invaditis? tam infideliter tractatis, tam indignè
consumitis? ignominia Ordinis vestri est, propriis studere
divitijs, nec bene conveniunt militare DEO, & dignis sæcu-
lo curis implicari? quando peius habuit Ecclesia, quàm
cum illius Ministri ceperunt contemptis aut malè contor-
tis Canonum & conciliorum decretis; Beneficia Benefi-
cij, curas curis superaddere, & multorum alimenta ad
luxus & vanitatis suæ fomenta convertere, DEO ingrati,
Ecclesiæ injurij, Proximis inutiles, pauperibus & miseris

immites, sibi metipsis perniciosi. Si ullos Hominum certe hæc verba spectant: *Habentes victum, & quibus nichil egamus, his contenti sumus.* Superest aliquid? en vos velut Patres & Oeconomus in clamant. Quid ego vos necet aut noxias, aut alienas condere divitias? quorundam de ta possidere Beneficia, quæ viam sternunt ad multa cia? Vereor, hoc multos tunc primùm sapere, cum est pœnitere. Ita ille ut vitæ c. 10. refertur.

Exempla Abſtinentiæ.

I. Abſtinentia virtus est, quâ voluptatem in usu ſitam refrænamus, & debitam rationem in eorum ſumptum quoad quantitatem. tum quoad qualitatem, moderatè tempus ſervamus; & hæc virtus Sacerdotibus ob ſerios liter cauſas ſummopere neceſſaria eſt. 1. Quia cum pe unicus integram Parochiam aut Urbem curæ ſuæ commiſſam habeat, valde expedit, ut ſano ſit corpore viribus robuſtis, ut ſemper ad obſequia caritatis promptus ſit; ad hunc autem finem vel maximè abſtinentia eſt neceſſaria, utpote quæ, teſte S. Hieronymo in Mater ſanitatis, ſicut voluptas Mater eſt ægritudinis, merito jam olim Siracides c. 37. hortatus eſt: *Noli eſſe in omni epulatione, & non te effundas ſuper eſcam: in multis enim eſcis erit infirmitas, & appropinquabit uſque ad choleram; qui autem abſtinet adjiciet vitam.* 2. Quia ſine ea difficulter ſuis ſpiritualibus fruſtuosè invigilare poterit; cum ipſe præ aliis contra vitia pugnare, aliòs que ad pugnam modi excitare, eumque in finem ſolidis virtutibus cogitationibus, & ſalubribus conſiliis abundare debeat. 3. Quia abſtinentiæ ſpecialiter ſtudere oportet, utpote teſte S. Leone in ſ. de jejun. dec. meal. *prodeunt caſtigationes, rationabiles virtutes, & ſalubria conſilia;* ſicut juxta commune præverbium plenus venter non & laborat libenter, ita nihil ſalutem, nihil ſic ſenſum men operatur, ut moderata reſectio, uti rectè S. Chryſoſtomus ſ. 29. ſuper Epift. ad Hebr. advertit. 3. Quia magis ſcandalizat ſubjectos Populos, quàm intemperantia Paſtorum; cum fixum ſciunt S. Hieronymi eſſatum: *ſerios*

ſaturitati *Juncta eſt laſcivia*. Unde idem Sanctus c. 2. in
 Mich. rectè ſic loquitur : *Eccleſia Principes, qui deliciis
 ſuſum, & inter epulas atque laſcivias pudicitiam ſerva-
 re ſe credunt, propheticus ſermo deſcribit, quòd ejiciendi
 ſunt de domibus ſpacioſis, lautisque convivis & multo la-
 ure epulis conquiſtis, & ejiciendi propter malas cogita-
 tiones & opera ſua. Et ſi vis ſcire, quòd ejiciendi ſint, Evan-
 gelium lege : In tenebras ſcilicet exteriores, ubi erit ſletus
 & ſridor dentium. An non confuſio & ignominia eſt, I E-
 VM Crucifixum, Magiſtrum Pauperum atque eſurientem
 ſermonibus prædicare corporibus, jejunſorumque doctrinam ru-
 dentes buccas, tumentiaque ora proferre ? Porro in tribus
 præcipuè capitibus hæc abſtinentia demonſtranda eſt à Sa-
 cerdotibus.*

II. Primum eſt in qualitate ciborum, ut ſcilicet non nimis
 pretioſos aut exquiſito modo paratos cibos habere deſideret ;
 Ita enim Concilium Carthaginènſe quartum monuit, dicens :
Vilem ſupelleſtilem, & victum pauperem habeat ſacerdos,
*dignitatisque largitorem meritò vita fideliter quarat ; ne
 dum delicias ſectamur, à regno cælorum retrahamur, ut S.
 Hieronymus epiſt. 2. loquitur. Hinc & S. Bernardus ad FF.
 de monte DEI ait : De condimentis ſufficiat obſecro, ut
 comedibiles ſiant cibi noſtri, non etiam concupiſcibiles, vel
 delectabiles. Quam doctrinam multi Sacerdotes egregiè ob-
 ſervarunt.*

S. Auguſtinus etiam ut Episcopus menſa uſus eſt tenui ac
 frugali ; ea non opiparis ferculis vel argentea ſupelleſtile
 utendeſcit ; ſed vaſis ligneis præter cochlearia erat inſtructa.
 Veſcebat autem, ut ſemper, oleribus aut leguminibus, in-
 terdum autem hoſpitibus adventantibus, pauillum carnis
 adhibebat. Nihil in cibo & potu præter neceſſitatem exqui-
 rens, voluptati nihil indulgendum ratus. Vita l. 3. c. 47.

S. Laurentius Juſtinianus menſam habuit non ſordidam,
 ſed communem, cibo ſemper uſus vulgari ; nihil appetere,
 aut damnare ſolitus ex iis, quæ apponebantur. Vita 8. Jan.

S. Carolus Borromæus viliffimis plerumque cibus uteba-
 tur, ita ut extremis temporibus carnes omnino negligeret.
 Viæ Compend. c. 25.

S. Ignatius

S. Ignatius Lojola nullum edulij vel condimenti quicquam indixit; nihil inter edendum questus, licet male paratus foret. Placuit tamen illi ad allucandos peccatissimi homines non incommoda frugalitas. *Maff. l. 3. c. 10.*
 Gloria S. Ign. c. 10.

S. Franciscus Xaverius, dum in Commorino versabatur licet summè laboraret, & perpetuo sudore disfluere, tamen exiguâ duntaxat, & à se coctâ vivebat; raro pane lacte licet acido adhibito. *Vita l. 2. c. 6.*

Jacobus Merlohorstius uno ferè cibo ordinariè contentus erat, ciborum varietatem ut valetudini noxiam detineret neque enim ciborum indulgebat suavitati, sed naturam viebat necessitati. *Vita c. 23.*

Petrus Forerius dulces cibos, quorum gustum non pro acerbiorè liquore corrumpere, penitus vitabat; hinc inquam butyrum recens, ova rarissimè, pisces semper in pomâ cocta solùm valetudine sinistra coactus comedit. Quadraginta propemodum annis semel tantùm de leguminibus & radicibus, adjunctis frequenter piscis in modico sale asperso coctis vescabatur. *Vita c. 14.*

III. Secundum caput, in quo abstinentiam exercere Sacerdos, est quantitas cibi; pro qua servanda hanc legem præscribit Cassianus *collat. 23.* ut secundum capacitatem virium, vel corporis, vel ætatis, tantùm sibi meti cibum quisque concedat, quantum sustentatio carnis, non tantùm desiderium saturitatis exposcit; nam ut rectè ait S. Hieronymus *l. 2. in Jov.* nihil ita obruit animum, ut ter plenus & exarsuans. Hinc studiosè illam semper Sacerdotes vitârunt.

S. Vincentius Ferrerius etsi concionibus, aliisque occupationibus ad salutem Proximi tendentibus gravissimè occuparetur, per quadraginta tamen annos quotidie, exceptis diebus Dominicis, jejunabat. *Vita 5. April.*

S. Ursinarius Episcopus tam tenui ac modico utebatur ut per eum nemo, nisi per miraculum sustentari posset & talis erat, quem absque officio dentium sumere potest unde ab ipso etiam pane novendecim annis abstinebat.

S. Nicolaus Episcopus semel duntaxat edebat quotidie vespèri quidem, ut publicis negotiis, quæ magna erant

que, diem licentiùs commodaret. Nec plùs uno ferculo
 creavit unquam, niſi Hoſpitiſum gratia, quorum dignitas
 ſententiam eſcam expeteret. Vita 7. Dec.

P. Franciſcus Suarez, diebus illis, quibus non jejunabat,
 ſemp̄o ad meridiem cibo aut nullo, aut modico prandium
 noctem differerat, quod ipſum tamen libræ pondus non
 exceſſit. Vita.

P. Conſalvus Silveria, cùm eſſet Gonimbricæ, domum ſe
 palpito recipiens, cibarij panis fruſtum à Promorondo pe-
 cebat, còque ſe ad locum ſolitarij culinæ proximam con-
 ferens, majori voluptate illum comedebat, quàm alij ex-
 quiſitiſſimos cibos, reliquo tamen die prandij loco nihil at-
 tingebar. Vita c. 6.

IV. Tertium caput abſtinentiæ Sacerdotalis eſt modus ſu-
 mendij cibum; ut ſcilicet hîc ſibi maximè dictum exiſtimet
 Sacerdos illud Gen. 4. *Sub te erit appetitus tuus, & tu do-
 minaberis illi;* nam, ut ſapienter S. Gregorius l. 10. moral.
 dicit, non tam cibus, quàm appetitus in vitio eſt, & ple-
 numque culpa committitur, etiam cùm abjecta & vilia ſu-
 mantur. Certè quàm difficilis ſit hæc appetitùs frenatio, te-
 ſtatur eſt S. Auguſtinus, qui in lib. Conf. de ſeipſo ſic loquu-
 tus eſt: *In his tentationibus (gulæ) poſitus certo quotidie
 adverſus concupiſcentiam manducandi & bibendi; non
 enim eſt, quod ſemel præcidere, & ulterius non attingere
 decernam, ſicut de concubitu potui. Itaque freni gutturis
 temperata relaxatione & conſtrictione temperandi ſunt.
 Et qui eſt, Domine, qui non rapiatur aliquando extra me-
 tu neceſſitatis? quiſquis eſt, magnus eſt, magnificet nomen
 tuum; ego autem non ſum, quia homo peccator ſum. Unde
 merito multi Sacerdotes in hoc appetitu expugnando omnem
 diligentiam adhibuerunt.*

S. Auguſtinus de ſeipſo fatetur, quòd non aliter ad cibos
 ſumptuosos, quàm ad pharmaſia haurienda acceſſerit, quæ ple-
 rumque cum magno horrore appetitus ſumuntur. Hinc l. 10.
 Conf. c. 31. dicit: *Docuiſti me, ut, quemadmodum medica-
 menta, ſic alimenta accedam ſumpturus.* Hinc ut faciliùs
 appetitum à cibus averteret, menſam pio colloquio, ſacrâ le-
 ctione, vel diſputatione de rebus ſacris condiebat. Vita l. 3.
 c. 47.

P. Bernardus Colnagus è Societate JESU, ad mensam S. A. rus altè suspirabat, non secus ac si in malam crucem maneretur; ut verò appetitum magis domaret, amarorem suum ante absynthio, aceto, sale nimio, pulvere, vel acerbis herbis & sibus conciliabat: vel præcalidis cibus palatum admodum. Vita l. 2. c. 13.

P. Thomas Sanchez, quando advertit, in mensa asperum ferculum sibi arridere, statim id deposuit; nullum verò condimentum, sale, aut aliud condimentum adhibebat. Vita l. 2. c. 13.

P. Julius Mancinellus è Societate JESU, perpetuo ab asperis ferculis, quæ ipsi magis arridebant, abstinuit; è comestione verò, ut magis appetitum domaret, ad illos se cibos contulit, quos fecit, à quibus à puero abhorrebat, & nauseabat in adolescentia, & quorum odorem, ubi percepit, in deliquium commisit. Vita l. 2. c. 5.

P. Sebastianus Barradius itidem è Societate JESU, in mensa tantum & palato ingratißima edebat. Sæpe mortificationis sui gratiã calidissimos sumebat cibos, sæpe frigidissimos, ut sibi sapor periret. Vita Itiner. præfixa.

Exempla Sobrietatis.

I. Sobrietas est virtus, quã inordinatum potus appetitum frenamus; quæ, quantopere necessaria sit Sacerdotibus, vel ex ipso eorum, officio satis patet; cum enim ipsi, quasi Navarchi & Speculatores, ac Vigiles, rectè tantò magis ab iis, quàm Navarchis & Vigilibus corporibus sobrietatem requiri, quantò majora animæ damnationis pericula ebrietate timeri non immerito queunt. Hinc ait Paulus 2. Tim. 4. sic alloquitur: *Tu verò vigila, in sobrietate labora, opus fac Evangelista, ministerium tuum sobrius esto.* Adde, quòd ipse, quem toties bibunt, calicem ritualis sacratissimi Sanguinis Christi meritò eos incitantem ad calicem Dæmoniorum seu ebrietatem singulari modo vitandam; non enim potestis calicem Dæmoniorum bibere, inquit S. Paulus 1. ad Cor. 10. tam studiosè semper sobrietatem coluerunt plurimi Sacerdotes, eumque in finem Convivia, in quibus maxima ebrietatis casu sobrietatis violandæ, tanta contentione devitant.

S. Augustinus tria semper sollicitè cavebat. 1. Ut nunquam cuiquam uxorem suaderet. 2. Ne militare volentem cuiquam ad hunc finem commendaret. 3. Ut ad convivium invitatus, persuaderi se non sineret. Vita l. 3. c. 47.

S. Hieronymus non modò ipse convivia studiosè devitavit, sed etiam alios Sacerdotes ad idem faciendum stimulavit; hinc ad Nepotianum sic scripsit: *Convivia vitanda sunt secularium, maxime eorum, qui honoribus tument. Consolatorez nos potius in muroribus suis, quam Convivas in prosperis noverint. Facile contemnitur Clericus, qui saepe deprecatur ad prandium ire non recusat. Nescio enim, quomodo etiam ipse, qui deprecatur, ut tribuat, cum acceperit, libentius te iudicat, Et mirum in modum, si eum rogantem contempserit, plus te postea veneratur.*

S. Gregorius Nazianzenus, cum semel, iterumque à Theodosio Imperatore ad convivium invitatus recusare non potuisset, quanto cum dolore interfuerit, ipse de vit. differt. testatur, dicens: *Non jam Imperatori ut prius contubernatis erit Gregorium, atque inter medios epulones non erit, tristis et tacitus accumbens, agrè anhelitum ducens, Et servilem in modum edens.*

Jacobus Merlohorstius convivia, cum honestè poterat, declinabat, imitatus S. Chrysostomum, qui, cum abstinentiæ et sobrietatis leges difficulter se in conviviis servare posse adveniret, omnino ab iis abstinebat. At si subterfugere non liceret, tantùm ad vespertinum tempus (quod clepsydram secum portatà explorabat) accumbebat, facetus, jucundus, simulque pius inter epulas, utilitatis semper spiritualis capax memor; tum missionem postulabat, nam intempestiva convivia in multas horas vel noctem prorsus abhorrebat; temporis enim illius inestimabilem jacturam rebatur.

11. Ne tamen omnino convivia, quæ ipse etiam Christus, et sancti interdum Viri frequentarunt, interdicta sibi existiment Sacerdotes, salubrem S. Gregorij regulam Natali Episcopo l. 2. epist. ep. 37. datam ob oculos habere debent: *Convivia, quæ ex intentione impendenda caritatis fiunt, rectè vestra Fraternitas in suis Epistolis laudat. Sed tamen sciendum est, quia tunc ex caritate veraciter procedunt, cum in illis nulla absentiam vestra mordetur, nullus ex irrisione reprehenditur.*

prehenditur, nec in eis inanes secularium negotiorum
bula, sed verba sacra lectionis audiuntur: cum non altera
quàm necesse est, servitur corpori, sed sola ejus infirmitas, quæ
reficitur, ut ad usum exercenda virtutis habeatur.
itaque si vos in conviviis vestris agatis, abstinentiam
teor, Magistri estis.

Exempla Castitatis.

I. Quantopere hæc Castitas, quæ est virtus ab illicitis
venereæ voluptatis coercens, Sacerdotibus necessaria sit,
ex hoc patet, quòd jam olim DEUS in veteri Testamento
Sacerdotes in tabernaculo ministraturos à mulieribus abstinere
debuerint, unde ut rectè argumentatur Innocentius
dist. 31. c. 4. multò magis Sacerdotes vel Levitæ post
ex die ordinationis suæ servare debent, quibus vel Sac
tium, vel Ministerium sine successione est, nec præter
quàm vel à Sacrificiis divinis, vel à Baptismatis officio
Et si Apostolus 1. Cor. 7. suavitè abstinentiam ad tempus
eis, ut vacent orationi; multò magis Sacerdotes, quibus
orandi & sacrificandi jure Sacrificium est, debent
ab hujusmodi consortio abstinere, uti idem Innocentius
dist. c. c. 5. discurret. Unde & ipse Christus, ut ostendat
quantopere cupiat hæc virtute instructos esse Sacerdotes,
misit quidem Apostolos suos in varia peccata cadere, quibus
tamen illos unquam luxuriæ notâ vel suspitione maculâ
voluit. Duobus autem præcipuè actibus castitatem
monstrare debet Sacerdos.

II. Primus est, ut nihil unquam castitati contrarium
suscipiat, verbo, aut opere committat, sed illud præcipuum
Apostoli monitum ad Eph. 5. *Fornicatio autem, & omnis
immunditia, aut avaritia, ne nominetur in vobis, quæ
deceat Sanctos*: altè pectori insculptum habeat, studio
mèque observet, sicut plurimi Sacerdotes exemplo
cuerunt.

S. Gregorius Nazianzenus, cum quondam lectioni
duas mulieres decoras juxta se sedentes vidisset, & torrens
eas vultu aspiciens, quænam essent, & quid sibi vellent
terrogâset, illæ familiariter eum complectentes, nec
lestè feras, inquit, præsentiam nostram, amba

ubi familiares sumus : altera quippe ex nobis Sapientia,
altera Castitas vocatur, & iussæ sumus à DEO tecum habi-
tate, quia mundum & jucundum in corde tuo habitaculum
parasti. Rufinus in prolog. libr. S. Gregor.

Cum Nobilis quædam Matrona, eâque pulcherrima S.
Wolstanum Wigorniensem in Anglia Episcopum ad turpi-
tatem provocaret, ipse auditâ funestâ fœminæ voce, fâ-
cto crucis in fronte signaculo dixit : Fuge fomes lasciviæ,
Satanæ filia, vas Satanæ ; & simul alapam mulierculæ tanto
impetu impexit, ut crepitus illiæ palmæ in tota domo audiveretur,
verbisque severissimis, & Episcopo dignis eam abegit.
S. Hieronimus 19. Jan.

S. Ignatius Lojola, ex quo die in B. Virginis Patrocinium
dedit, tantam consecutus est castitatem, ut nullam deinceps
carnis tyrannidem, quamvis præfervidus naturâ, sen-
tisset. Maffæus l. 3. vit. c. 8.

S. Franciscus Xaverius tantopere castitatem coluit, ut
etiam ipsum libidinis nomen summopere horreret ; unde
cum turpe ipsi dormienti somnium quondam evenisset, adeo
illi resistit, ut copiosus per nares sanguis efflueret. Vita.

De S. Epiphanijs Episcopi Ticinensis castitate sic scripserunt
Erodus ejus Successor : Constituebat in eo domum suam
castitas, & continentia radices fixerat in profundis. Virum
esse, nisi per patientiam laboris ignorabat ; carnem se
habere, nisi cum moriturum se meminerat, nesciebat.

P. Angelus Moritola tam insigni castitate à DEO donatus
fuit, ut in missionibus solus inter homines Ethnicos & nu-
mos non aliter ac beata mens à cælo delapsa viveret, aspe-
ctusque eorum non aliter, quàm ligneum quoddam aut sa-
puleum simulacrum moveretur. Syllabus Prov. Pervan. 7. Oct.
1626.

Petrus Forerius etiam minimam iniquitatem castitati
contrariam sic avertebatur, ut famem potius ad mortem
toleraturus fuisset, quàm panem à suspecta manu subactum
comederet : ad hæc neque digitum hominis pro re quacun-
que totius Mundi attrectasset ; unde si Epistola, liber, cla-
vis, vel res alia ipsi tradi debebat, jubere consueverat, ut
mensæ vel fenestræ imponeretur, ne dantis manum attrecta-
ret. L. 2. vit. c. 9.

Infrus. IX.

M

III. Alter

III. Alter actus est, ut omnes occasiones lædendæ eatis, præcipuè Mulierum aspectus & consortium, cum studio devitentur, ne, qui amat periculum, pereat. Hinc merito S. Hieronymus Nepotianum hortatur: *Patrum tuorum aut raro, aut nunquam Mulierum præterierant; quòd si verò propter officium Clericatus aut visitetur, aut Virgo, nunquam domum solus intratus cum sola secretò, & absque arbitro vel teste, non sicut enim non potest homo, teste Salomone prov. 4. 17. dare ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant, aut ambulare super prunas, ut non comburantur pedes eius; sic qui ingreditur ad Mulierem proximi sui (sine debita causa & cautela) non erit Mundus, cum reprobam; quam doctrinam accuratissimè tanè quamplurimè sacerdotes observârunt.*

S. Augustinus Episcopus nullam Mulierem intra domum suam conversari est passus, ne quidem germanam sororem suam, quæ Vidua DEO serviens multo tempore usque ad diem mortis sui Præposita Ancillarum DEI vixit. Nunquam ad scæminas rogatus sine testibus Clericis intrabat. Solum cum solis est collocutus, asserens, nunquam fornicat cum Servis DEI etiam castissimis, quamquam præteritum spiritus spiritualis, conversari debere; nam amor spiritualis generat affectuosum, affectuosus obsequiosum, obsequiosus familiarem, familiaris sæpe generat carnalem, & carnalis quod S. Paulus ad Gal. 3. prædixit, ut, qui spiritu conceptus non consummet.

S. Ursinus Presbyter ad eò Mulierum consuetudinem testatus est, ut etiam in agone appropinquanti sceminerit: *Recede à me Mulier, adhuc igniculus vivit, tolle.* Daurolt. in flor. ex. c. 3. tit. 49. ex. 2. ex S. Gregorio Dial. l. 4. c. 11.

S. Carolus Borromæus nunquam induci potuit, ut sceminiis, consanguineis licet, nisi coram Personis valèntioribus loqueretur; in loquendo autem nemo illo circumstantior, nullum verbum edere auditus est, quod vituperare videret. Vit. compend. c. 26.

S. Petrus de Alcantara non solum conversationem Mulieribus, sed etiam aspectum earundem studio summo

cabat; unde per 40. annos nullam Mulierem, quantumcumque propinqua fuerit, aspexit. Comp. vit. c. 3.

Alanus de Solminihac Lutetiæ propter Episcopatus sui negotia versatus, noluit in ulla domo divertere, nisi cum hac conditione, ne ulla fœmina sub suum & suorum aspectum veniret, alioqui se recessurum è diversorio, quod & quindecim postea diebus fecit, cum Puella necessitate compulsâ culinam intrasset. Iter agens nunquam permisit, ut fœmina ulla sub quocunque prætextu cubiculum intraret, sibi ipsi potius servire malens, quàm ab illa accipere obsequium. Studiosissimus semper fuit, ne lumina in illarum vultum defigeret, ne qua remaneret in se imago, quæ puritatis suæ candorem posset offuscare. Si porro cum iis loqueretur, faciebat idem vera fronte, nec aliter se habebat, quàm si in confessionali esset, ne videlicet ullo modo earum faciem intueretur. Vita c. 3.

Petrus Forerius Canonicus Curionem agens noluit in ædem suam recipere ullam Consanguineam, ac ne ipsam quidem Matrem, non nescius, si nonnulla Concilia Parochis id concedant, hoc non nisi per conniventiam fieri. Moniales, quarum curam susceperat, nunquam nisi duobus passibus distantes, & aliâ præsentem, alloquebatur. Nec tantum ipse eas non aspicebat, sed etiam illis præceperat, ut ab ejus aspectu studiosè abstinerent. Vita l. 2. c. 9.

P. Balthasar Alvarez ne in publico Inquisitionis actu Mulieres aspicere cogeretur, septem integris horis oculos in B. Virginis iconem defixos habebat. Vit. c. 5. §. 1.

Jacobus Merlohorstius Parochus multis annis coctos cibos è vicina domo accepit, ne Mulierem admittere cogere-
retur. Ac licet postremis annis sororem in domum recepisset, nunquam tamen ipsam, vel aliam Mulierem intra limen cubiculi pedem inferre passus est. Et licet importunæ quarundam Matronæ id ipsum flagitarent, constanter id negavit, & illico ostio hanc Epigraphen appendi jussit: Mulierum pedes foras sunt. Vit. c. 13.

IV. Merito ergo quivis Sacerdos salubrem S. Leandri Episcopi ad Virgines adhortationem c. 2. sibi applicat: *Quisquis vir, si sanctus est, nullam tecum quarat familiaritatem, ne videndi jugitate aut infameur utriusque sancti-*

tas, aut pereat. Decidet enim à caritate DEI, quæ præ
 trandi operis mali occasionem præbuerit. Decidet à
 zate proximi, quæ, etsi malè non agit, opinione tantum
 simam famam nutrit; dispar enim sexus in unum
 coitillatur instinctu, quo nascitur; & naturalis
 flamma, si incomposita attigerit. Quis colligabit ignem
 sinu, & non comburetur? ignis & strappa utraque
 traria in unum redacta flammam nutriunt: Viri
 femina diversus si conjungitur, quo lex natura
 commovetur. Quæ sanè doctrina à Sacerdotibus tantum
 gentiùs observari debet, quantò vehementiùs ipsi
 aliis insidiatur malignus hostis, ut enim rectè S. Hiero-
 mus ep. 22. advertit, Non quarit Diabolus homines
 & eos, qui foris sunt, & quorum carnes Rex Assyrius
 succendit; de Ecclesia Christi rapere festinat, esca-
 cundum Abacuc selecta sunt, Iob subvertere cupit, &
 ratoluda ad cribrandos Apostolos expetit potestatem,
 verò, ut rectè monet Cassianus l. 6. Instit. impossibili-
 minem suis, ut ita dicam, pennis ad præcellæ huius
 tis præmium evolare, nisi eum gratia Domini de terra
 evexerit, ideo cum Salomone & S. Paulo ad eundem est
 nus, & ex totis præcordiis deprecandus, ut stimulum
 auferat, ita tamen ut propria cooperatio non neg-
 sine qua DEUS hanc gratiam non dabit. Certè ex huius
 operationis defectu plurimos castitatem non obtine-
 pienter advertit S. Augustinus l. 2. de merit. c. 77. dicit
 Casti non sumus; non, quia non possumus, sed quia non
 lumus; nam qui te hortatur, ut voveas, ipse adjuvat
 ut reddas; alioqui culpa illius esset, si, quod impossibile
 efficere requires. Neque igitur culpandus est DEUS,
 præcepit, vel qui non adjuvat, quia non præcepisset,
 juvare vellet. Culpa igitur tota in te est, qui dicit
 le, neque tamen te promotes; dicit te non posse; neque
 men, ut possis, conaris.

Exempla Humilitatis.

I. Humilitas est virtus, quæ inordinatus excellenti-
 petitus reprimatur; quæ, quantopere necessaria sit Sac-
 tibus, sat clarè Christus ostendit, dum Apostolis suis

illis virtutibus hanc commendavit, dicens Matth. 11. *Discite a me, quia mitis sum, & humilis corde*; & merito, duæ namque sunt causæ, ob quas Sacerdotibus præcipuè est necessaria. Prima est, quòd ad majorem perfectionem & sanctitatem ipsi sint obligati; unde profundius etiam Humilitatis fundamentum jacere debent, ut sapienter S. Augustinus l. 10. de Verb. Dom. advertit, dicens: *Qui cogitat magnam fabricam construere celsitudinis, prius de fundamento cogitet humilitatis*; & quantum quisque vult imponere momentum adificij, quanto erit majus adificium, tanto altius fodit fundamentum. Altera est, quòd hoc ipso, quòd copiosiorem habeat occasionem, præclara opera patrandi, & multiplices meritorum thesauros congregandi, humilitati etiam, teste S. Hieronymo in epist. ad Celantiam, & præcipua conservatrix, custosque virtutum aliarum, studere debeat; nam, ut rectè S. Gregorius l. 8. moral. pronuntiavit, *perit omne, quòd agitur, si non in humilitate custoditur*. In tribus autem præcipuè actibus hujus virtutis exercere se debet Sacerdos.

I. Primus est, ut seipsum ex corde despiciat, vilissimumque reputet, nihilque sibi gloriæ aut honoris de ullo opere ascribat; sic enim Servator ipse monuit Luc. 17. dicens: *Sic & vos, cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite: Servi inutiles sumus, quòd debuimus facere, fecimus*. Et verò quis præclarum, laudèque dignum opus se fecisse arbitretur, si centum milliones talentorum debeat alteri, & semel unicum de tam grandi debito obolum solverit? an qui tam grandi ære ob accepta beneficia DEO obligati sumus, ut, licet omnes virtutum actus possibiles soli exercuissemus, & infinitos homines ad meliorem frugem convertissemus, necdum obolum solvisse censeremur; quantò minùs ergo, si unum duntaxat aut alterum virtuosum opus patravimus, aut homines paucos converterimus, causam superbiendi habebimus? Unde merito Sanctissimi quique Sacerdotes vilissimam de se ipsis opinionem conceperunt.

S. Paulus, quàm vilem se æstimavit, ipsemet l. ad Cor. 4. significavit, dicens: *Ego sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus*.

S. Ignatius Lojola ad eò omnem excellentiæ appetitum suppresserat, ut ipsemet fassus sit, se per viginti annos tantam vel minimam superbiæ tentationem fuisse passum, imò miraretur, quomodo homo seipsum cognoscere possit. Vita l. 4. c. 1.

S. Franciscus Seraphicus non modò vilem & abjectam se reputavit, sed etiam peccatorum maximum æstimavit, aperte confessus est; ob quam causam Frater quidam præstantissimam illi in cælo sedem paratam esse. Vita l. 1. c. 1.

S. Franciscus Xaverius se nequissimum omnium seipsum pronuntiabat; laudem & honorem non minus, quam alij vituperationem & dedecus horrebat. Dicebat, se sibi esse, DEUM Sociorum precibus, & meritis dare tantam gratiam. Ne ob miracula à se patrata magni fieret, partim ex iis locis aufugit; partim, ut miraculum retineret, rogavit; partim ipsorum ægrorum, puerorumque, se admittere, fidei adscribebat. Vita.

Alanus de Solminihac mox in principio suæ conversationis hoc propositum concepit: *Humilitas & mansuetudo mihi virtutes erunt; quare ut eas mihi comparem, habebo curam omnis generis medicis hunc in finem accipere datis utendi*; hinc dicere solebat, pro hac virtute quædam incomparabiliter majore animo opus esse, quam aliarum virtutum consecutione; eò quòd aliarum pulchritudo ex seipsa quoddam quasi illicium esset, ræque pergrata, humilitatis verò pulchritudo omnino cognita & occulta sit, & ut deformis valdè oculis reprobetur. Ipse certè in oculis suis semper minimus sibi visus, nec aliud se, quàm vilem terræ vermiculum esse dicebat, que dignitas Episcopalis oculis illius caliginem obducere potius majus studium hujus virtutis ingeneravit, utpote qua putabat Episcopum cum veritate nominari non posse, cum Eccl. 3. dictum sit: *Quantò major es, humilia te omnibus*. Sed & si quid in laudem ipsius diceretur, non ter, quàm si tormentum subiret, acceperit.

P. Petrus Faber ob humilitatem suam, summis, & infimis amabilis, admirabilisque extitit. Rogabat DEUM assiduò, ne ob suas imperfectiones DEI gloria vel preteriret.

appetit impeditur. Cum Pueris & hominibus tenuibus li-
 berissime agebat, quia intellexit, DEO gratissimos esse la-
 boribus pro his susceptos. Vita l. 2. c. 12.

P. Franciscus Suarez cum ad summum literarum, famæque
 veligium pervenisset, candidè fatebatur, nulla se animi cla-
 ritate moveri, quòd sciret, quàm plurimos alios etiam Rusti-
 cos, si iidem, quibus ipse, à DEO juvarentur auxiliis, do-
 ctiores, sanctioresque evadere potuisse. Indignum se alo-
 bare, qui infimi coqui munus obiret. Vita 10. de Ang.
 p. 178.

P. Paschasius Broætus unus è primis S. Ignatij sociis di-
 cere solebat, se quindecim annis humilitatem à DEO pe-
 tisse, & tamen parùm adhuc habere, sæpèque Dæmonem
 sibi ante faciem stercorea projicere. Unde Dæmon ipsum
 propter humilitatem adeò fugit, ut, cum Laureti à nemine
 spici posset, Paschasio templum egresso clamaret; hunc ti-
 meo: & mox egressus sit. Vita MS.

III. Secundus actus est, ut etiam ab aliis quis despici de-
 sideret, ideòque vilissima munera & opera ambiat, ac qua-
 rit; *Verus namque humilis vilis vult reputari, non humi-*
lis predicari, & gaudet de contemptu suo, ut rectè S. Ber-
 nardus l. 26. in Cant. notavit. Unde sapienter etiam S. Hie-
 ronymus dixit: *Multi humilitatis umbram, veritatem*
quæsi sectantur; auferantur omnia figmenta verborum,
essent simulati gestus, verum humilem patientia ostendet;
 quo iudicio multi Sacerdotes suam humilitatem probârunt.

S. Paulus adeò contemptum sui amabat, ut cum veritate
 1. Cor. 12. dicere potuerit: *Placeo mihi in infirmitatibus*
meis, in contumeliis, in persecutionibus, in angustiis pro
Christo.

S. Franciscus Borgia cum in culinam descendisset, & par-
 tibus à se coctum Arozio misisset, interrogatus postea,
 quantum DEI munus esset, ejusmodi vilia officia obire, tan-
 tum, respondit, ut equidem me illo indignum putem. Hist.
 Soc. p. 1. l. 9. n. 78.

S. Petrus Martyr Ordinis Prædicatorum adeò se humilem
 in Fratrum Congregatione exhibuit, ut ad illorum obse-
 quia, quibus Juvenis solebat occupari, plerumque etiam
 se ultro offerret. Itaque crebrò pia sollicitudine

serviebat Infirmis, sæpe hospites hilari excipiebat. S. C.
 quio, interdum etiam Janitoris officio fungebatur. S. C.
 29. April.

P. Martinus Delrio post adeptam in jure Doctoratum re
 ream, post scriptos legum Commentarios, post tot doct.
 mos in Societate libros editos, post supremum Brabant.
 Senatum Philippo II. Hispaniæ Rege jubente gestum, in
 jus Palatinis, Militibusque diu dictum, post Cancellaria
 Regiique Fiscus Præfecturam, Societatem ingressus, ab
 Novitiatu, 32. annum agens, cum Juvenibus Dialo
 cœpit insudare, nec prius desistere, quam triennale
 sum absolvisset. Sed & lacerâ non rarò veste indutus
 nomum per urbem comitabatur, & quæ ille emerit
 mediam urbem stupente Civitate ad Collegium defert.
 Vita.

Joannes Nunnus Patriarcha Æthiopiæ in nulla
 mus esse volebat, sed ministrabat mensæ, lavabat
 cubiculum suum purgabat, vestes laceras reficiebat,
 trem quendam ad ægrum vocandum, per modum Soci
 mitabatur.

Constantinus Presbyter in contemptoris sui ample
 volavit, eumque amanter exosculatus dixit, nemine
 nus veriora de se locutum fuisse. Pennequin. in
 dissert. 1. §. 1.

IV. Tertius actus est, ut honores & dignitates oblat
 caciter repellantur, vel certè non nisi à concto recipi
 non enim magnum est esse humilem in abiectione.
 Bernardo s. sup. missus est, magna profusus, & rara
 est humilitas honorata; cujus quamplurima exempla
 riis Sacerdotibus habemus.

S. Thomas Aquinas ab Urbano quarto Romam
 nunquam adduci potuit, ut honores acciperet, & Arce
 scopatum Neapolitanum, etiam deferente Clemente
 recusavit. Vita 7. Mart.

S. Gregorius Magnus ad Pontificatum electus in cave
 silvestrem se abdidit; nec prius paruit, quam indic
 lumæ fulgidæ super se à cælo dependentis proditus,
 tractus est. Vita 12. Mart.

S. Cudbertus Lindesfarniensis Episcopus, licet multi ad
 ipsum à Rege & Synodo congregata Legati & Literæ de Epi-
 scopatu recipiendo mitterentur, constanter tamen dignita-
 tem rejectit, donec à potentibus Viris & Religiosis sui Mona-
 chij genua flectentibus, lacrymantibus, & per DEUM ob-
 secrantibus persuasus, eo præcipuè titulo suscepit, quòd ei à
 sancto quodam Viro prædictum sit, ipsum Antistitem futu-
 rum. Vita 20. Mart.

S. Guarinus Prænestinus Episcopus communi omnium vo-
 in Episcopum electus, custodibus, qui constituti erant, ne
 egeret, elusus, tamdiu latuit, donec alius Episcopus electus
 us. Quamvis postea à Lucio secundo Romam venire iustus
 Episcopatum Prænestinum acceptare coactus sit. Vita
 Febr.

Andreas Oviedo, cum ei Episcopatus Hierosolymitanus
 nunciatus esset, ita consternatus est, ut statim S. Ignatio
 scripserit, se in omnibus quidem obediturum, hæc una in re
 non posse, se proin Pontifici scripturum, cujus tamen jussu
 suscepit munus. Vita MS.

Joannes Nunnus dicebat, se malle totam vitam in catena
 transigere, quam Patriarcham Æthiopiæ fieri; quamvis hoc
 munus ex obedientia suscipere coactus sit. Hist. Soc. p. 1.
 14. n. 15.

Jacobus Laynes secundus Societatis JESU Generalis non
 modò Episcopatum, & duplicem Archiepiscopatum, sed
 etiam Cardinalatum, & Pontificatum, pro quo duodecim
 iam vota habebat, generosa constantia & humilitate à se re-
 pulit. Hist. Soc. p. 2. l. 8. n. 216.

V. Quare omnes Sacerdotes meritò saluberrimam S. Au-
 gustini to. 2. epist. 56. adhortationem sibi applicare debent:
*Obsecro, & plurimum rogo, non patiamini sine causa tam
 pretiosum exemplar (Christi scilicet humilitatem) vobis
 exhibitum esse, sed conformamini illi, & renovamini spi-
 ritu mentis vestrae. Imò non parùm etiam proderit, imagi-
 nari ipsum Christum ad Sacerdotes illa olim Luc. 22. ad Apo-
 stolos dicta verba repetere: Reges gentium dominantur eo-
 rum, & qui potestatem habent super eos, benefici vocan-
 tur: vos autem non sic, sed quicumque voluerit Major esse
 inter vos, sit vester Minister: & qui praeessor est, velut
 Mini-*

Ministrator, & ecce ego in medio vestri sum, sicut ministrat.

Exempla Mansuetudinis.

I. Mansuetudo est virtus, quâ iram adversus eos, qui injuriâ comprimimus, sed & aliâs omnem ex animo iram patrem excludimus; cujus necessitatem respectu Sacerdotum ipse iterum Christus Matt. 11. latè clarè insinuavit, de quo Apostolos dixit: *Discite à me, quia mitis sum, & mansuetus corde, & invenietis requiem animabus vestris;* ut Sacerdos ut rectè S. Chryostomus ho. 58. in gen. dixit, nihil per conciliandos, promerendosque inimicos infensissimam mansuetudine efficacius; Hinc Moyses pro ductore Populi Israëlitici electus, totius plebis (hac virtute) sibi consiliarius devinxerat, ut plus eum pro mansuetudine diligenter pro factis admirarentur, uti S. Ambrosius l. 2. officii notavit. Quæ causa fuit, ut semper illi Sacerdotes discreti Zelo salutem Proximi procurare conabantur, mansuetudine velut præcipuo instrumento uterentur, non uti videlicet sententiæ à Siracide c. 3. prolata: *Mansuetudine opera tua perfice, & super hominum iram diligèris.* Quòd si verò ut diligatur Sacerdos, faciat mansuetudo, hoc ipso etiam, ut fructuosâ existat, laboribus, procurabit, nam ut præclare dixit S. Augustinus tr. 7. in epist. 1. Jo. c. 3. *semel tibi breve præcipitur: Dilige, & fac, quod vis. Sive taceas, dilectione taceas: sive clames, dilectione clames: sive emendes, dilectione emendes: sive parcas, dilectione parcas. Radix sit intus dilectionis, non potest de ista radice bonum procedere.* Dux autem præcipuè sunt occasiones in quibus hanc mansuetudinem ostendere debet Sacerdos.

II. Prima est, cum instruere & corrigere oportet; in tali casu enim ob oculos haberi debet Apostolicum illud ad Galatas c. 6. monitum: *Fratres, etsi præceptor tuus fuerit homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis hujusmodi instruite in spiritu lenitatis; nihil enim potest deus corrigere, nisi mansuetudine.* S. Chryostomo ho. de mansuet. sic conciliat Dominum & miliares, ut quòd illum videant tranquillum se offerre, & mansuetudine jucundum; nam & talem majorum

habentque pro Patre, & non Domino. Gratus & amabilis est videntibus, gratus item & his, quibus nominatum notus est. Neque facile ullum invenies, qui audens laudari hominem mansuetum, illum videre, & quae in saeculari non desideret, & non habeat in aliquanta luce, quae in parte, ejus amicitia diu posse frui. Unde & ipse Deus Moysi Israelitas ex Aegypto educturo praecipit: Porta eos in sinu tuo, sicut portare solet nutrix infantulum, & de terra in terram. Quam autem studiosè hoc praecipit mul-
 ti Sacerdotes observant, patet ex sequentibus exemplis.

Christus adeò mitis ac mansuetus erat, ut ipsi Judaei illum suavitatem vocarent, atque adeò si tristitia preme-
 retur, ad se mutò dicerent: Eamus ad suavitatem, ut hilares fiamus, uti Barrus in solit. fol. 306. testatur. Hinc & S. Bernardus de eo dixit: *Dulcis est IESVS in voce, dulcis in facie, dulcis in nomine dulcis in opere.*

S. Paulus de seipso 1. Thess. 2. dixit: *Facti sumus in medio vestrum, tanquam si nutrix foveat Filios suos.*

S. Anselmus Episc. cunctis se jucundum & amabilem exhibere, morèque singulorum, in quantum sine peccato poterat, suscipere studebat; unde corda omnium miro modo in ejus amorem vertebantur, & ad eum audiendum famelicam aviditate rapiebantur. Eolmerus in vita l. 1.

De S. Athanasio testatur S. Gregorius Nazianz. quòd eà fuerit comitate praeditus, ut ad eum aditus omnibus patere, clemens, ab ira alienus, miseratione praeditus, sermone jucundus, moribus jucundior, in objurgatione placidus.

S. Martinum Episcopum, teste Sulpitio in vita, nemo vidit iratum, nemo moerentem, sed unus, idèmq; semper, caelestem quodammodo laetitiam praefereens vultu, extrinsecam hominis ferebatur.

S. Florentius Carducensis Episcopus adeò mansuetus erat, ut ob hanc potissimum virtutem eum ad Episcopatum assumptum fuisse S. Paulinus ep. 23. fateatur his verbis: *Procul dubio per mansuetudinem ovium, & agni innocentiam Pastor esse meruisti.*

S. Odilo Abbas in promulgandis judicijs, & modis peccatorum praefigendis tam pius erat, & tanta moerentibus huma-

humanitate compariens, ut non tam districtum patiens
perium, quàm maternum exhiberet affectum, unde
prehendentibus hujusmodi verbis solebat eleganter
re: Etiam si damnandus sum, malo tamen de misericordia
quàm duritia vel crudelitate damnari.

De S. Ignatij Loiolæ mansuetudine testimonium
ipsemet DEUS, quando S. Mariæ Magdalenzæ de
significavit, se valde in Spiritu S. Joannis Evangelizantis
S. Ignatij sibi complacere, eò quòd uterque conatus
viam amoris homines ad ultimum finem perducere
dítque, hanc complacentiam toties sibi renovari,
S. Ignatij Filij eundem modum in convertendis
bus tenent. Lanciz. opusc. 1. fol. 81.

III. Altera occasio est, quando aliquis se oppo-
hementiis, aut injuriam, damnúmve infert alicui,
enim vel maximè pulcherrimum campum habet Ma-
do, iram in talibus casibus facilè exoriri solitam rep-
di, uti S. Chrysostomus in Pl. 119. notavit dicens:
*fertim hac virtus mansuetudinis exercenda, & in
reducenda erit, quando res nobis fuerit eum hominibus
commotis, aut natura rudibus, & aggressibus: quoniam
sis, qui sunt ab ipsa virtute mansuetudinis alieni,
tunc enim lenitatis perfectio maximè ostenditur, illius
uberrimus fructus, quos quidem non pauci Sacerdotes
ligenter collegerunt.*

De Christi exemplo sic scribit S. Cyprianus in l. de
Dom. *Quanta illius divini servatoris fuit in
dis Iudæis aquanimitas, quanta patientia? in
suadendo ad finem flectere, obsequio ingratos fervore
tradicientibus respondere leniter, superbos sustinere
menter, humiliter persequentibus cedere.*

S. Paulus, quomodo & ipse, & alij Apostoli in
casibus se gesserint, 1. ad Cor. c. 4. testatur dicens:
*dicimur, & benedicimus persecutionem patimur,
finemus: blasphemamur, & obsecramus.*

S. Augustinus, licet alij furoris cestro percellerent
hil de sua ingenita mansuetudine, & Angelica lenitate
eam Author vitæ l. 3. c. 52. vocat, remisit, quâ quidem

agendi ratione feroces multorum animos salubriter mitigavit, atque ad veritatis semitam incundam persuasit.

S. Thomas à Villanova, cùm Sacerdotem quempiam crebra admonitione, & etiam diuturno carcere nequicquam à prava consuetudine abducere potuisset tandem hifce cum blandis verbis allocutus est : Amice & Frater, unde hoc mihi, ut ipse audeam judicare te Fratrem meum, Confacorem, emprum eodem pretio, quo empta est anima mea, non quidem ex corruptibilibus argento & auro, sed pretio in sanguine sacri agni immaculati JESU Christi. Fortasse tu melior me es, & ego judicabo, qui meipsum ignoro : Tu te judica, & cognosce dignitatem tuam, quibus verbis perimotus Sacerdos Religiosissimus evasit. In triumpho honoris Monach. excuto. f. 37.

De S. Carolo Borromæo testatur Author compendij vitæ. l. 27, quòd inter mille iracundiæ incentiva nunquam animo turbari, aut vultum solito tristiore præferre, aut omnino excandescere sit visus.

Alanus de Solminihac, cùm Sacerdos quispiam ipsi subiectus scelus non leve commisisset, tantopere se excanduisse monstrabat, ut leoni non absimilis ignem, flammâsque inspiraret; licet ipsemet postea fassus sit, se in animo tantum emotum fuisse, quàm rupem aliquam, suumque cor tunc frui quiete, cùm ex facie signa quædam irati animi notarentur. Vita. l. 3. c. 16.

P. Joannes Ogilbeus è Societate JESU in Anglia pro fide occisus, cùm Mulier quæpiam maledictis illum incesset, & in specie oculorum obliquitatem exprobraret, blando & ameno vultu ad eam conversus : DEUS, inquebat, tibi elegantem tuam formam diu servet in columem; quæ vox adeò emollivit ferocientem mulieris animum, ut publicè fassa sit, se pœnitentiâ duci, quòd injuriam ei fecerit. Vita.

IV Itaque meritò omnes Sacerdotes audire, sibi que applicare illa S. Pauli ad Eph. 4. verba debent : *Obsecro vos ego vincus in Domino, ut dignè ambuletis Vocazione, quâ vocati estis, cum omni humilistate & mansuetudine.* Ut autem nôrit, quantum in hac virtute profecerit, oculos semper habere debet gradus à S. Climaco grad. 8. assignatos

figuratos his verbis : *Mansuetudo est animi immobilitas inter vltuperationem & laudes eodem modo pertrans. Initium quidem ira vacuitatis est laborum cum perturbatione cordis. Medium est silentium quoque cogitationum eum animi tenuissimo modo. Vero est inter immundorum Spirituum status fixa tranquillitas.* Ad quem gradum ut perveniret præclaram S. Gregorij Nazianz. orat. 17. sententiam frequenter volvat : *Nihil homo tam divinum habet beneficentiam & benignitatem, licet tibi nullo labor fieri, noli divinitatis consequenda occasionem alij opes suas effundunt, alij exhaustam carnem succipiant, & propter Christum emorsuntur; alij campignora DEO consecrant, ne tibi Sacrificium adactum est. Horum nihil à te postulamus, pro omnium unum offer, nempe benignitatem, quâ DEVS magnis omnibus rebus in unum collatis delectatur.*

Exempla Modestia.

I. Modestia est virtus, quæ omnem indecentiam in verbis & gestibus vitare docet; quam proin merito Christus in prima sua doctrina Apostolis data Matt. 5. commendat dicens : *Vos estis lux mundi; sic ergo luceat lux vestra hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in caelis est.* Cùm enim exempla ad ædificationem Proximi conducant, quàm verba, hoc instrumento potiùs, quàm prolixis sermonibus utitur Sacerdos ad animos DEO lucrandos; certè de S. Frac Seraphico legitur, solâ eum vultus sui modestiâ magis scientes ad pœnitentiam commovisse, quàm alij longioribus orationibus fecerint. Sed & de S. Luciano insigni ejus modestiâ & vultus hilaritate Ethnicos convertit & ad veram fidem perductos esse.

II. Qualis porro esse debeat hæc modestia, pulcherrime sanctus in Canticis Canticorum indicavit, dum qualitates describit, & 1. quidem in genere eum dicit dicens : *Dilectus meus candidus & rubicundus;* intelligit scilicet, eum candidum esse per innocentiam, rubicundum

autem per morum verecundiam, quâ omnem indecentiam in moribus arcebat. Postea verò in specie ad singulas partes descendens de capite ait: *Caput ejus aurum optimum*: ut ostendat caput ejus grave & difficulter mobile fuisse, nec, ubi opus non erat, ad alterutram partem, aut deorsum, sursumve fuisse morum. 3. Verò de oculis ait: *Oculi ejus sicut columba super rivulos aquarum, quæ lacte sunt lota, & resident juxta fluentia purissima*: ut indicent, eum oculis ab omni curioso aut sensuali aspectu severè cohibuisse, nec nisi ad objecta purissima, id est, ad gloriam DEI tendentia convertisse. 4. Genas illius sicut areolas aromatum ob hilaritatem & lætitiâ etiam exterius manifestatam omnes aspectu suo recreâsse, & ad amorem excitâsse affirmat. 5. Labia illius *lilis distillantibus myrrham probatissimam* similia esse ait, ob modestiam & ædificationem, quam in verbis suis præferebat. 6. *Manus illius, inquit, tornatis aureæ, plena hyacinthis*, id est, semper in actionibus ac officijs ad cælestem gloriam acquirendam occupatæ. 7. *Crura illius columna marmorea, quæ fundata sunt super bases aureas*; eò quòd singularem in incessu gravitatem ac mediocritatem semper ostenderit. 8. *Species ejus, inquit, sicut Libani, electus ut Cedri* propter altitudinem & rectitudinem, quàm tota ejus modestia præferebat; ut adeò nihil superfluit, nisi ut hæc Modestia ob oculos ponatur Sacerdotibus, dicaturque: *aspice, & fac secundum exemplar*, ut sequentes & alij multi Sacerdotes fecerunt.

S. Augustinus adeò huic virtuti studuit, ut, quemadmodum Auctor vitæ l. 3. c. 54. ait, non hominem, sed Angelum, veræque perfectionis absolutum exemplar te videre putares; unde mirè Civium suorum animos sibi demeruit.

S. Bernardus cum suis Monachis Innocentio II. Pontifici & Cardinalibus Monasterium Clarevallense visitantibus tantâ cum modestiâ obviavit, ut Pontifex & Cardinales à lacrymis præ gaudio temperare sibi non possent. Vita l. 2. c. 1.

S. Ignatius adeò compositis erat moribus, ut nec manum, nec oculum sine ratione moveret; ideòque per hanc suam modestiam non paucos ad Societatem pellexerit. Matt. 1, 3, c. 5, & Hist. Soc. p. 1. l. 16. Hinc cum vidisset quosdam à nostris juvenibus solutiori gestu in publico deambulantes, palàm

palam castigari eos curavit, gravique oratione admonuit, ut instam animis verecundiam etiam exterius præferrent, & quoniam, Apostolo teste, spectaculum facti essent omnibus, summopere caverent, ne supervacanea locutione, rioso oculorum obtutu, alióve in condito gestu; in corpore quemquam offenderent.

P. Balthasar Alvarez tantam in vultu & membris modestiam præferebat, ut quidam, qui Missam cum tanta modestia legentem viderat, ad Societatis Institutum plectendum sit permotus. Vita c. 7. §. 1.

Ferdinandus Austrius Oenipontanus Archidux, in Processione Eucharistica P. Alexandrum Heller in meliora vidisset, adeò motus est viri modestia, & vultu quam sanctitatem spirante, ut statim eum acciverit, ut se incedere jussit, stupente urbe insolitum Principem. Annua Germ. sup. 1611. Coll. Constant.

Inter Perusinos Vir quidam nobilis, cum Religiosorum nostrorum inter sacrificandum pietatem; nec non filium in templo, ac religiosam gravitatem conspexisset, deinde rediit testamentum jam confectum rescidit, & sua Collegia assignavit. Annua 1650. prov. Rom. fol. 12.

Gerondæ cum femina impudica duos Religiosos tantam modestia & gravitate per urbem incedentes conspexisset, ita permota fuit, ut mores suos levissimos detestata confessionem multis cum lacrymis fecerit. Annua Arag. 1611.

Petrus Forerius S. Augustini imitator tantam in modestiam præferebat, ut, cum Matrona quædam conspexisset, dicere ausa sit, se, si Patrem Forerium conspexisset, Sanctum fama non descripsisset, vel solâ oculorum modestiâ, splendoreque faciei persuadendam fuisse, in celum judicaret. Adeò autem ipse eam Sacerdotibus Religiosis necessariam existimabat, ut itinerarium duobus Religiosis Romam iturus compositurus, in quavis præter verbum *Modestia* una serie scripserit, ut vel hæc videret, eam præceptorum omnium Breviarium esse. Ita l. 2. c. 16.

III. Quare omnes Sacerdotes non modò pectori ad sculptum, sed studiosius insuper adimplere debent salutariam S. Augustini regulam, dum ait: *In incessu, statu,*

Et in omnibus moribus vestris nihil fiat, quod cuiusque
 seculi aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem;
 ut impleatur Apostolicum ad Philipp. 9. monitum: *Gau-*
de in Domino semper, iterum dico gaudete: modestia ve-
stra nota sit omnibus hominibus; Dominus enim prope est.
 S. Bernardini adhuc Juvenis presentia tantum po-
 nit, ut ad unius illius presentiam aequales suae immode-
 stie puderet, & his verbis: Bernardinus adest: ad gravi-
 tatem se componerent; quanto magis presentia DEI
 similem in Sacerdotibus modestiam & gravitatem evincere
 debet.

Exempla Sedulitatis.

I. Sedulitas est virtus, quae ad immoderatum studiorum
 appetitum vitandum, & ad labores utiles suscipiendos inci-
 tamur; unde facile patet, quantopere ea Sacerdotibus con-
 veniat, utpote Evangelicis operarijs in vineam Domini mis-
 sis, quibus aequè ac Apostolis à Christo dicitur: *Ego posui*
vos, ut eratis, & fructum afferatis, & fructus vester ma-
gnat. Jo. 15. Unde tantò major est negligentia in virtu-
 tis hujus exercitio admissa, quanto præstantiores sunt labo-
 res, ad quos Sacerdotes sunt vocati. Porro duplex est otio-
 sitatis genus, ad quod vitandum hæc virtus inclinatur.

II. Primum est, cum quis nihil agit, atque adeò similis
 est operarijs, quos Paterfamilias Evangelicus stantes in foro
 otiosos invenit; quibus proin merito dicitur: quid hæc sta-
 tis otiosi? Ite & vos in vineam meam, & cum alijs operarijs
 æquè laborate, ut parem cum illis mercedem accipiatis.
 Quo in genere multi Sacerdotes præclara Exempla relique-
 runt.

S. Augustinus, ut nulla, quemadmodum ipse loqui sole-
 bat, stilla temporis, quæ carò illi valebat, perderetur, de-
 die laborabat in juvandis hominibus, noctis verò non mo-
 diicam partem in libris scribendis infumebat. Vita l. 3. c. 22.

S. Bernardus, quantopere otium fugerit, vel ex ea, quam
 de jactura temporis protulit, sententia colligere licet, sic e-
 dem loquitur: in serm. ad schol. *Nihil pretiosius tempore,*
et bene nihil hodie vilius reputatur. Transennt dies salu-
tis,

eu, & nemo recogitat. Nemo sibi perire diem, & nemo
rediturum causatur, sed sicut capillus de capite, sic par-
mentum peribit de tempore. Unde ut præteritum
tempus aliquo modo repararet, DEUM s. 20. in Cant.
loquitur: *De mea misera vita sume obsecro residua
morum meorum; pro his verò, quos vivendo perdidisti,
perditè vixi, cor contritum & humiliatum non desinas*

S. Ignatius Loiola non modò ipsemet studiofissime
vitabat, sed suos etiam, ne otandi occasionem habere
pluribus præponebat officijs. Hinc cum aliquos ex
suis aliquando orientes videret, mox præcepit, ut
lapidum in proximo situm in summam ædium confige-
rent, iterumque ad pristinum locum referretur.
Soc. p. 1. l. 7. n. 5. & Maff. l. 3. c. 6.

Jacobus Merlohorstius horas etiam & momenta tem-
porum æstimabat: nihil male, nihil aliud agenti elabebatur
nihil subducebatur ne per cibi quidem sumptionem: nihil
ferebatur per intempestiva colloquia: paucas somno
dulgebat horas: in multam noctem ad undecimam
lucubrare solitus. Primo diluculo vacabat precibus,
Matutinis cantandis, legendo sacro, divinisque
muneribus Parochialibus occupabatur, quod reliquum
erat, studijs impendebat. Maximè ejus delicia erant
Spirituales & SS. Patrum volumina, quibus identidem
innotabatur, & imbecillo semper corpore, & agra
dine, quod de S. Gregorio traditum est, immortalis
Vit. c. 23.

III. Secundum otiositatis genus est, cum aliud
quàm ratio status & Personæ exigat, ut cum Sacerdos
secularibus, negotiationibus, litigijs, ludis, venationibus
tempus impendit; de quo genere locutus est Seneca
ad Lucil. dum dixit: *Magna pars Vita elabitur
gentibus, major nihil agentibus, tota vita aliis
tibus.* Unde Sacerdotes vel hoc titulo à talibus negotiis
stinere debent, quòd milites sint DEO sub Christo
litantes, nemo autem, ut S. Paulus 2. Tim. 2. ait,
DEO implicet se negotiis secularibus, ut ei placeat,
probavit. Quod quidem sequentes Sacerdotes singulariter
dio observârunt.

S. Ignatius noluit se in causa matrimoniali Neptis Fratris interponere dicens, Religiosos ista Urbanitatis officia gerere debere, ut ea, quæ DEI sunt, impensius curare possent. Hinc ijs, qui per ipsum in aulas Principum admitti volebant, dicere solebāt, se quidem præstantiorem Dominum nescire, quàm quem ipse sibi delegisset; in hujus familiaritatem, si vellent, se omni ope admissurum, ut recitatur. Hist. Soc. p. 1. l. 7. n. 16. vit. l. 5. c. 5.

Joannes Polancus è Societate JESU, Domino cuidam multo de bello nuntianti per literas respondit: De dissidijs inter Christianos Principes Societati nostræ nec dare literas, nec accipere gratum est. Sapienti pauca. Vale. Hist. Soc. p. 1. l. 1. n. 39.

Limæ cum Pater quidam Societatis JESU alicui ex primotivius operam suam in sæculari negotio negasset, ille alienato à Societate animo statuit alijs confiteri, ad quos dum properat, clarè & distinctè vocem audiit dicentis: *Ne illos sollicitas; nec enim illos volo, quibus tu quarebas, & volentibus, negotiis occupari.* Annux Soc. 1603. in Coll. Limensi. IV. Audiant ergo Sacerdotes S. Paulum 1. Theff. 4. hortantem: *Rogamus vos Fratres, ut abundetis magis, & operam detis, ut quieti sitis, & ut vestrum negotium agatis, & operemini manibus vestris, sicut præcepimus vobis.* Et iterum 1. ad Cor. c. 15. *Fratres mei dilecti, stabiles estote, & immobiles, abundantes in opere Domini semper, scientes, quòd labor vester non est inanis in Domino.* Sic sanè de illis aliquando cum veritate illud Sap. 10. dicitur: *In sum deduxit Dominus per vias rectas, honestavit illum in laboribus, & complevit labores illius.*

Exempla Taciturnitatis.

I. Taciturnitas est virtus, quæ inordinatus loquendi appetitus cohibetur; quæ proin tres ob causas Sacerdotibus summe necessaria est. 1. Quia cum DEO specialiter consecrati sint, atque ad ipsum laudandum, & si non quotidie, frequentius tamen, quàm Laici soleant, sumendum sint vocabantur, merito linguam tanquam primarium harum actionum instrumentum, purum, & ab omni peccato liberum custodire debent, cum, ut rectè advertit S. Jacobus c. 1. *Si quis putat*

putat se Religiosum esse, non refrenans linguam suam, tum publicè per conciones, tum privatim per colloquia, tum adhortationes loqui debeat, hoc ipso prius artem loquendi addiscere debet, uti rectè S. Hieronymus advertit in c. 3. Eccl. dicens: *Discamus & nos prius loqui, ut postea ad loquendum omnia referemus.* mus certo tempore, ad praeceptorum eloquia pendamus, nihil nobis videatur rectum esse, nisi quod discimus, multum silentium de Discipulis efficiamur Magister. Quia, cum ipse magis necesse habeat, virtute ex Spiritu Sancti inhabitationem instrui, per Taciturnitatem illi dignam habitationem & templum preparare debeat, enim S. Petrus Damian. ep. 130. monet, dum ait: *Dum verba humani cessant alloqui, construitur in te templum Spiritus Sancti.* Hinc est, quod de templi constructione sacra testatur historia, quod *securis, & omne ferramentum non sunt ad domo Domini, cum adificaretur; templum quippe silentium crescit, quia cum mens humana per verba se non diffundit, in sublime fastigium Spiritus Sancti structura consurgit, tantòque succrescens sustollitur, quanto exterius per custodiam silentij sese fundere prohibetur, custos enim Iustitia silentij.* Duo autem sunt officia hujus Taciturnitatis.

II. Primum est, ut, cum omnino tacendum est, silentium accuratè custodiatur, puta quando secretum custodiendum, defectus proximi suppressendi, sermones sacri audire, aut alia officia Ecclesiastica obeunda, lex silentij servanda, nam ut Smaragdus in reg. S. Benedicti advertit, qui *turnitatis virtutem veraciter amas, necesse est, ut tempus etiam à bonis locutionibus taceat, ut virtutes ad tempus tacendo nutriat, quas nutritas tempore congruo sapienter proferat.* Id quod multi dotes diligentè observârunt.

S. Thomas Aquinas tam tenaciter silentium custodivit, à Condiscipulis bos mutus fuerit vocatus, quem tamen Albertus Magnus illius Magister suo tempore sic mag-

prædixit, ut totus Orbis cum admiratione illum au-

ditus sit. Vita. 7. Mart.

B. Godefridus Ambiani Præsul, quotiescunque iter facie-
bat, comites præcedere iussit, causamque hujus moris in-
rogatus respondit, se id facere, ut silentium magis serva-
ret, atque ab otiosis sermonibus cavere possit. Drex. in Phaë-
d. c. 41. §. 4.

Abbas Agatho toto triennio lapidem in ore gestavit, ut
silentium observare cogeretur. Vit. Patrum.

De Hor Abbate nonagenario tria speciali laude & admi-
ratione digna commemorat Heraclides. 1. Quod nun-
quam mentitus sit. 2. Quod nulli unquam maledixerit.
Quod nunquam citra necessitatem locutus sit.

S. Arsenio quærenti, quâ ratione proficeret ad salutem &
per celo delapsa respondit: Fuge, tace, quiesce, hæc sunt
principia salutis. S. Ephrem to. 12. in apophtegma.

S. Bernardus in Monasterio Clarevallensi tantum cum suis
monachis silentium observabat, ut hujus silentij fama apud
seculares homines supervenientes non modò singularem er-
ror illos reverentiam excitârit, sed etiam à verbis superfluis,
etiam dieam pravis & noxiis cavendis incitârit. Vita l. 1. c. 7.

III. Alterum officium Taciturnitatis est, ut, cum loquen-
dam est, omnes circumstantiæ, puta materia, sonus, locus,
& gestus, ita observentur, ut dici suo modo de loquente Sa-
cerdote possit, quod de Job olim dictum esse, S. Scriptura
testiminet: *In his omnibus non peccavit Job labijs facis.*
Quod quidem quàm difficile sit, ex eo facilè colligitur,
quod S. Jacobus c. 3. dixerit: *Si quis in verbo non offendit,*
perfectus est vir. Unde tantò magis honorandi sunt
aliqui Sacerdotes, quantò perfectius hoc officium observâ-
verunt.

S. Ignatius Loiola sic loquebatur, ut sermo ejus semper ef-
fectus silentij gravis, simplex, parcus, consideratus, & nar-
ratio potius, quàm amplificatio, aut confirmatio, aut con-
sentio. In rebus alicujus ponderis diu hærebat, levibus
prætermittis. Viros graves nunquam Authores proferebat,
nisi in rebus gravibus & certis. In laudando parcus, par-
cior erat in vituperando, unde superlativis vix utebatur.
Audicus aliquid, quod ad iram vel turbidiorem motum in-

citare potuisset. statim se colligebat, jungebaturque cum
&, quid responderet, accuratè meditabatur. Vita l. 1. c. 1.

Idem P. Saimeroni & P. Paschasio Broëtho in Hybern
ituris hæc loquendi documenta dedit. 1. Ut in loqu
essent moderati & parci, in audiendo faciles, & patient
ramdiu audirent, donec alter sua omnia explicasset, ac
demum breve, facileque responsum subijcerent, unde
nis instandi præcideretur occasio. 2. Ad omnium
se accommodarent, quantum fas sberet, omnibus
facti; unde cum acri & incitato & ipsi lenitudinem
gendo morosam exuerent: contra cum circumspedo
do in loquendo, & ipsi tarditatem, gravitatemque
rent: cautè autem cum iracundis agendum, nec
sed patienter; & qui seipsum iracundum nôrit,
niendum antè animum. 3. Cogitandum, fore,
sua dicta publica, privata in vulgus emanarent. Vita
p. 1. l. 3. n. 48.

Abbas Pambo, cum illum psalmi 38. Versum
custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea
divisisset, satis est, inquit, inquit, reliqua audiam, cum
pere implevero. Multò deinde post tempore rever
interrogaretur, cur ad Magistrum suum redire tam
stulisset: nondum se illud, quod didicerat, perfec
xit, scriptum autem esse ab Apostolo: *Estote factores*
verbi, & non auditores tantum. Vita Patrum.

Alanus de Solminihac has sibi leges ad loquendum
scripserat: Curabo, ut erga quosvis sim affabilis,
durioribus abstinere, non loquar de aliorum imperi
bus, modestiæ & religiosæ gravitati ubi vis studebo,
gressu, si non muneris mei ratio vel lex caritatis ali
deat, auscultare magis, quàm verba fecere satagam,
quia mea, quantum fieri potest, de rebus Spiritualibus
lios amore DEI inflammandos instituentur. Quas
leges summa cum accuratone ipsum observasse, aut
ta l. 3. c. 18. testatur.

IV. Meritò ergo quivis Sacerdos præclaram S. Am
l. 1. de offic. sententiam altè menti inculpere, & tal
debet: *Allega sermonem tuum, ne luxuriet, ne loquatur*
& multis loquio peccata sibi colligat. Sit restrictus,

coerceatur; autò lutum colligit amnis & undas. In-
quam sit verbis suis & statera, atque mensura, ut sit gran-
tatis in sensu, in sermone pondus, atque in verbis modus.

CAPVT II.

DE EXEMPLIS SACERDO-
TUM AD PROXIMI SALU-
TEM PERTINENTIBUS.

UT & in his Exemplis referendis ordinatè procedam, in-
duos Titulos totum hoc caput dividam, in quorum
primo Exempla in agendo cum varijs Personis, puta Infide-
libus, Hereticis, Peccatoribus, Christianis bonis, Infirmis,
Captivis, Pestiferis, Pauperibus, Consanguineis, Benefacto-
ribus, Domesticis, Adolescentibus, & Defunctis, relictis;
in secundo verò Exempla in functionibus Sacerdotalibus,
nempe Concionibus, Confessionibus, Carechizationibus, &
privatis conversationibus exhibita referentur.

TITULUS I.

DE EXEMPLIS IN AGENDO CUM
VARIIS PERSONIS.

§. I.

De Exemplis Caritatis erga Infideles.

I. Per Infideles hoc loco intelliguntur omnes extra Eccle-
siam constituti, nimirum Ethnici, Turcæ, Judæi & similes;
quorum conversionem meritò Sacerdos quivis, què
DEVM se diligere profiretur, sedulo cooperari debet; quo-
modo enim, ait S. Bonaventura p. 2. Pharett. diu. amor. c. 1.
potest dicere; se diligere DEVM, & ejus amorem ap-
petere, qui ejus imaginem videt in sterquilinio jacentem,
non curat? aut si cogitat, quòd Filius DEI pro anima-
bus redimendis mortuus est, & ipse pro animabus mori non
cupit?

N 4